

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	---------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Uborkaszезon.

Ültünk a hűvös lugasban, ebéd után. Künn rekkent a kánikula s mi félig szundikálva lapozgattuk vékonyra apadt ujságunkat előről végig s aztán a végétől az elejéig. Végigfutott a szemünk a címeken, de nem akadt meg egyikén sem, legfeljebb megszokásból, találmokra olvasni kezdtünk valamit, hogy a második bekezdés végére kiessék a kezünkől az ujság s egy öntudatlan, furcsa átmenettel fantasztikus álmokképekben folytatódják, amit az imént a szamosújvári nőegylet tisztújításáról olvastunk.

Úgy hívták ezt a boldog ebédutánt, hogy: uborkaszезon. A boldogsága pedig abból állott, hogy nem történt benne semmi. Se nálunk, se a világon. A szerkesztőség szabadságra ment, csak a legfiatalabbakat hagyták otthon, birkózzanak az eseménytelenséggel, ahogy tudnak. A vezércikkkel nem volt baj, azt ki lehetett olvasni az öt év előtti példányokból, mert a problémák ugyanazok voltak: önálló vámterület, szekularizáció, polgári házasság, választójog, kvóta és adó. Novelának, versnek se hőség, se fagy nem árt, abban tehát nem volt hiány. De már a hírekkel baj volt. Nem történt semmi, nem volt mit megírni. Az ujságnak azonban mégis csak meg kellett telnie, tehát harminc sort kapott a napirend, negyvenet a szamosújvári nőegylet, ötvenet egy „beküldött” levél a Kossuth Lajos-utcai villamosról, ugyanannyit a postatarifa, egész hasábot az alpolgármester beszéde a tizenkettedik kerületi iparoskör székházának felavatásán s a mindezek dacára még mindig ásitózó hasábot pedig megmentette a fiumei cápa, a hatlábú borjú, a világ legmagasabb háza, a halak beszéde és az „Amerika egyik városkájában” hozott salamoni ítélet, mint az uborkaszезon szenzációi.

Mi, akik immár tizenhét esztendeje élünk történelmi idők ideggyilkolóan izgalmas hajszájában, már elképzelné sem tudjuk az életnek azt a jólesően pihenő és pihentető kánikuláját, amikor nem történik semmi. A forró mezők tikkadt delelőjét, mélység csendjével és mozdulatlanságával, szundikáló elernyedtségével, amelyben még a béka sem agrik a vízbe, csak úgy belemászik nagy tunyán, ha muszáj s amelynek álmos csendjét legfeljebb egy dongólégy, ha megtöri egy pillanatra. A jólétnek, a nyugalomnak, gondtalanságnak, az idegek vakációjának jel-

képe az ilyen kánikula, amelynek egyetlen eseménye az eseménytelenség.

Most is kánikula van, még pedig alapos. De csak a természetnek van, az életnek nincsen. Az élet fagyos, mint decemberben; hajszája, izgalma, rohanása és nyugtalansága nem ernyed. Nincs türelmünk a lugasban szundikálni: eddig a német-francia tárgyalásokat kellett lélekzetfojtva figyelni, most meg a „nem német” jóvátételeknek, meg a búza értékesítésének sorsát kell lesni, mert ettől függ, hogy mi lesz a jövő télen. Oroszország felé is résen kell lenni, a Népszövetség a fizetésképtelenségünket tárgyalja, a békeszerződések revíziója mind elemibb erővel tör elő, a fizetéscsökkentést se hevertük ki még: szinte nem is számít már, hogy valaki beugrott a Dunába, egy másik leugrott a harmadik emeletről, a gyorsvonat pedig egy egész autóbust elütött. Ki ér rá kicsiségekkel foglalkozni, amikor nagy dolgok forognak szőnyegen: július derekán, az uborkaszезon kellős közepében. Milyen boldogok is voltunk, amikor annyi érdeklődést tudtunk szentelni a tudományos megfigyelésnek, hogy mit eszik az armada; ma inkább arra fordítjuk minden figyelmünket, hogy mit eszik az a tízmillió ember, aki munka nélkül várja a világ megtérését.

Nem tud leüledni ez a felkavart élet sehogysem. S ha csak a közvetlenül körülöttünk kavargó élet apró, mindennapi eseményein át nézzük is a kánikulát, akkor sem jutunk más eredményre, mint eseménytelen hétköznapiak után való vágyakozásra. A csendőrség elég szoros kapcsolatban él az élettel, ahhoz, hogy annak minden rendellenességét magunkon tapasztaljuk. Nos hát: arról, hogy a tevékenységi statisztikánk annyira meghaladja a háború előttit, hogy az őrsparancsnoknak annyi a tennivalója, mint azelőtt háromnak, hogy a csendőr néha még háromszáz órával sem bírja elvégezni minden dolgát, csak kis részben tehetünk magunk, az okok valódi gyökere abban van, hogy még mindig sokkal több minden történik a világon, mint szabad lenne.

A Lausanneban megkötött német-francia hadisarc-egyezménnyel nem történt más, minthogy Shylock zsákjának bevarrták a fenekét. De a fellélegzés, amely ezt is fogadta, mutatja, hol kell a bajok okát keresni. Most már nincs hatalom, amely gátat vessen a folytatásnak: a trianoni gyalázatosság széttépésének. Csak minél hamarabb jöjjön, mert elég volt már a történelmi időkből; várjuk, nagyon várjuk az uborkaszезont, amikor az lesz az egyetlen gondunk, hogy milyen hosszú is volt a tengeri szörnyeteg, amit norvég hajósok láttak a formózái partok mentén — július derekán.

Határszolgálat — határ- védelem.

írta: nemes SUHAY IMRE tábornok.

(Folytatás.)

XVI. A határvédelem előkészítése a jövő háborújára.

a) Felderítés.

A jövő háborújában az előbb felsoroltakon kívül még más feladatok is várnak a határt védő csapatokra s a kor szellemének megfelelően másnak is kell lenni szervezeteüknek.

1. A jövő háborújában nagy szerepe lesz a *csendőrségnek* a határvédelemnél is, de már az azt megelőző politikai feszültség idején a kémkedés meggátolása céljából.

A kémkedésnek, még pedig a hosszú időn át folytatott, rendszeresen előkészített kémkedésnek, sokkal nagyobb szerepe lesz a jövő háborújában, mint eddig volt. Mi, magyarok, már a világháború előtt sem vettük eléggé komolyan a felderítésnek ezt a talán legfontosabb módját; sok vért is fizettünk érte. Hogy mint gondolkodnak e témáról a külföldi államokban, miről írnak a neves katonai szakemberek, arra később fogok még rátérni.

2. Számítanunk kell a technika új, modern fegyvereivel, melyek még kipróbálva sincsenek, a tapasztalatok még hiányosak ezen a téren.

Értem az új fegyverek alatt elsősorban a repülőket, azután a gyorsan mozgó páncélos alakulatokat (gépkocsik és páncélvonatokat).

Fontos szerepe lesz még a gáznak és a rádióknak, esetleg a bacillusháborúnak.

3. A modern háború előreláthatólag egész más lesz,

mint amit eddig tapasztaltunk, amivel eddig számoltunk.

A világháború kitöréséig békében kerethadseregeket tartottunk fenn, melyek azután a mozgósítás ideje alatt milliós néphadseregekké váltak. A mozgósításhoz fegyvernemenként 3—10 napra volt szükség, a felvonuláshoz a földrajzi és katonai helyzet szerint további 6—10 napra.

Jelenleg több államban azonban már az a tendencia nyilvánul meg, hogy csak egy kisebb létszámú békehadserget tartsanak fel, mely azonban kitűnően felszerelve, tulajdonképpen hadiállományon van. Ezzel akarják az ellenséget megrohanni, zavart okozni s ezalatt a milliós miliciát talpra állítani.

Nézzük most már meg, hogy a modern határvédelem fentebb megadott követelményeit mikép érhetjük el, ha tekintetbe vesszük a „ma” legmodernebb harceszközzeit és háborús tapasztalatainkat.

Én, alábbiakban részben saját tapasztalataimra hivatkozom, részben pedig a nagy katonai hatalmak e téren megjelent szakműveire, tanulmányaira.

Ad 1. Egy háború sorsa majdnem mindig, már a helyes előkészítéssel és felvonulással dől el; a világtörténelem tanulságai legalább is ezt igazolják s ezen igazságot megerősítették a világháború tanulságai is.

A helyes előkészítés legfontosabb tényezőinek egyike a hírszerzés! E téren egyes államok mintaszerűt produkáltak. Európában Francia- azután Oroszországban volt legjobban megszervezve ez a szolgálat is, azonban a hírszerzés iskolamestere Japán volt és marad.

Az európai hatalmak, különösen azonban monarchiánk és Németország, hosszú időn át a hírszerzés talán legfontosabb fájának, a kémkedésnek, nem szenteltek valami nagy figyelmet. A kémiszolgálatot a katonák nem tartották „fairé”-nek, azt inkább a diplomácia ügynökeire bízták,

Csendőrhistoriák.

Puszi.

Mielőtt féltreértés támadhatna, elárulom, hogy nem Amor nyilacsákja nyomán keletkezett pusziról, hanem Pusziról, a kutyusról van szó, amelynek — igaz, nem nagy — hivatalos rangja és elnevezése is volt: „Szolgálati ebjelölt.” Származására nézve, szakértők szerint német juhászból volt, az étvágya után azonban inkább farkasnak kellett volna születnie.

Galambos intéző pusztáján látta meg a napvilágot. Anyja: törzskönyvezett nemes szuka, apja: ismeretlen. Magamhoz vettem, hogy derék és jóra való szolgálati ebet neveljek belőle; a végén még annyira is vihethi esetleg, hogy levizsgázzik s utána kincstári élelmezésben részesül. Ezt nem azért mondom, mintha a kincstári eb-élelem-adag irigylésreméltó valami lenne, hanem inkább csak a tisztesség kedvéért, mert bizony faluhelyen, nem mindennapi dolog az „állami” kutya.

Négyhónapos volt, amikor elsőizben elvittem magammal szolgálatba. Hadd lásson s tanuljon. Az őrző első

felében még hűségesen rőtta mellettünk a kilométereket, de a szolgálat végefelé már állandóan előljárt. Éhes volt s szeretett volna minél előbb hazakerülni.

Éppen Pusziról beszélgettünk a járőrtársammal s megállapítottuk, hogy a nevelés ideje alatt mennyi rossz tulajdonságát levetette már, amikor éktelen kotlóricácsolásra és kiskacsahárogásra lettünk figyelmesek. A hang irányába iparkodtunk, hát egy kétségbeest kotló szaladgál a közeli tó partján, a vízből pedig Puszinak csak a feje látszik ki, de ez is tökéletesen elég volt ahhoz, hogy egymásután nyeltesse el a megrémült kiskacsákat. Hiába volt minden kiabálás, fenyegetés, füttyölés, Puszi addig folytatta a műveletet, amíg a tóban mindenféle kacsahárogást be nem szüntetett.

A Puszi csendőrségi pályafutása ezzel az első „gyakorlati” szolgálattal véglegesen meg volt pecsételve: a teszteltől való eltávolításra ítéltetett. De hát ez majd csak ezután történhetik meg, a baj azonban itt van. Kalkulálni kezdtük a járőrtársammal, hogy mennyibe kerül majd nekem a Puszi ebédmenüje. Nehezen tudtuk még megközelítően is kiszámítani, mert nem tudtuk biztosan, hogy hány „fogás” volt az ebéd. Öt fogást láttunk ugyan, de valószínű, hogy mielőtt odaérkeztünk, több is volt.

A közben még mindig jajveszékelt kotló lármájára Mári néni is felneszelt és kiballagott a közeli tanyáról a tóhoz. Szerencsétlenségére éppen akkor érkezett oda egy vályogvető cigány is, minket egy bokortól nem láthattak. Mári néni, amint meglátta a cigányt, ellenben nem látta a kiskacsákat, rögtön összefüggést keresett e két észlelete között s éktelen sipítással nekiesett a most az gyszer valóban szeplőtelen romának, aki ártatlanságának tudatában szentelenül erősítette, hogy ő az imént látta a kiskacsákat

míg a különböző vezérkarok csak az idegen hadseregek, a katonai, — később, de csak nagyon szerény keretek közt — a gazdasági erőforrásoknak nyilvántartásával foglalkoztak.

A XVIII. század végéig nálunk nyilvántartó vagy kémirodákat csak a hadrakelt seregnél találunk. Mivel akkoriban a zsoldosok egyik hadseregből a másikba könnyen léptek át, a különböző seregek szervezetét sokkal könnyebb volt megállapítani, mint pl. ma.

Továbbá, mivel a hadseregeket csak hosszadalmas gyakorlatokban lehetett összevonni, az ellenfél rendszeren többé-kevésbé, elég jól értesült ellenlábásainak mozdulatairól. — A nehézkesség és lassúság jellemezte az akkori hadműveleteket.

Alapos változást hozott e téren is a francia forradalom és a napoleoni hadviselés.

A különböző erőcsoportok — hadtestek — csak a csatatereken egyesülhettek, mert a nagyobb számú hadsereget már nem lehetett a lineáris taktika aránylag szűk, kis kiterjedésű hadművelési területén élelmezni; ez a tagozódás, elkülönítés, az ellátás és élelmezés céljából a „szükséges rossz” volt. Ebből az időből származik a németek mondása Napoleon hadvezéri zsenialitásáról: „getrennt marschieren — vereint schlagen” (Külön menetelni, együttesen harcolni).

Most már persze sokkal nehezebb volt a hírszerző szolgálat, mint azelőtt, gondoskodni kellett megbízható, iskolázott kémekről, kik az előrelátható hadszíntereket jól ismerték.

A napoleoni kémiszolgálat példásnak volt mondható.

Ausztria is megszervezte a maga nyilvántartó osztályait, melyek a kémek fizetésére 60.000, majd 1812-ben 100.000 forinttal rendelkeztek.

Mennyire elfelejtettük mi az e téren tett tapasztala-

a vízbe menni, de mind belefelladtak, mert még kicsik voltak és nem tudtak úszni.

A nézeteltérés már a tettelegesség határán mozgott, mikor előlépve, magamhoz intetem Mária néni s óvatosan érdeklődni kezdtem, hogy hány kacsája volt. Megtudtam, hogy hét darab. Kíméletesen tudtára adtam, hogy a kotló megtámadta Pusztát s ez alkalommal Pusztát önvédelemből megette a kacsákat. Dacára annak — mondtam —, hogy Pusztáról kétségtelenül fennforog a jogos védelem esete, hajlandó vagyok megtéríteni a kacsák árát: mondja meg, mit kár éreztük.

Némi egyezkedés után hét pengőben maradtunk, melynek lefizetése után Mária néni hóna alatt az árván maradt kotlóval, megnyugodva ballagott a tanya irányába, én pedig hét pengővel könnyebben folytattam a szolgálatot. Azóta mindenféle ebnevelő tevékenységem beszűntettem.

Meglepés.

Hideg decemberi éjjelen úgy félegy felé mohón issza három csendő a forró teát a legénységi szobában. Az együttes mindenesetre furcsa: ketten szolgálatban vannak, úgy köpenyesen, szuronyos puskájuk melléjük támasztva, a harmadikról látszik, hogy most kelt fel s éppen csak hogy magára vett valamit, hogy meg ne fázzék. A beszélgetésből megtudjuk, hogy a járőr helyi szolgálatban van s éppen most tért be az őrsre az istentelen hideg elől egy csésze teára. Mi tagadás: szabálytalan dolog ez bizony.

Javában folyik a teázgatás, mikor az egyik csendőr rémülten szalad be a folyosóról a vész hírral, hogy az ugyancsak szigorú ember hírében álló új szakaszparancsnokot látta a holdvilágban a laktanya felé közeledni.

A tétovázás csak pillanatig tartott, a következőben

tokat, azt a legjobban az a tény bizonyítja, hogy 100 évvel később a hatalmas monarchia vezérkara csak 150.000 koronával rendelkezett e célra (körülbelül 71.000 forinttal, tehát csak 75 százalékaival annak az összegnek, mely már 1812-ben sem volt elég).

Gróf Radetzky tábornok 1812-ben arról lpanaszkodik, hogy 1805-ben a franciák mozdulatait illetőleg „tévesen”, 1809-ben pedig egyáltalán nem tájékoztatták a kémek az osztrák hadsereget.

Ezzel ellentétben 1812-ben a franciáknak egész jól rendezett kémirodái voltak Ausztriában, különösen Bécsben.

Jól működött Ausztria kémszervezete 1866-ban, úgy Olasz-, de különösen Poroszország ellen, de azután valahogy elaludt. Annál élénkebben dolgozott Oroszország Galiciában, Bukovinában. Ekkor kezdett a vezérkar nyilvántartóirodája először a defenzív (elhárító) kémszolgálattal foglalkozni.

1892 óta monarchiánk Oroszországra kezdte kiterjeszteni kémhálózatát, még pedig elég sikeresen.

A politikai feszültség növekedésével azután a kémiszolgálat is mind intenzívebbé válik, különösen 1903/05 óta.

A XX. század elején feltűnő gyengén működött monarchiánkban a defenzív kémvédelem. Magyarországon ezt a szolgálatot meglehetősen felületesen kezelték, tulajdonképpen csak a budapesti rendőrség dolgozott együtt a vezérkarral. A csendőrség működése ezen a téren szintén csak igen szórványos volt; a magyar határrendőrség — különben is egy oly intézmény, mely abszolút nem vált be —, pedig éppenséggel nem foglalkozott a kémügyekkel.

Csak a Kárpáti skizma-perek, a mind erőteljesebben fellépő román-, rutén- és szerb irredenta nyitották azután fel — elég későn — szemünket.

A jövő háborújában a határvédelmi szolgálatnál,

azonban már összeszedte magát a járőrvezető s kiadta a járőrtársának a jelszót: Utánam! Azzal már iszkolt is kifelé. A padlásfeljáró a kapuval ellenkező irányban volt: egy-kettőre fenn volt a járőr a padláson s hogy a dolog még biztosabb legyen, a létrát is maguk után húzták. Éppen ideje is volt, mert a következő pillanatban már az udvaron ropogott a hó a szakaszparancnok lába alatt.

Alig helyezkedtek el a padláson, máris hallani lehetett a napos harsány hangját: „Alhadnagy úr, alázatosan jelentkezem, mint napos; őrsparancsnok szabadságon, egy fő kórházban, egy járőr rendes szolgálatban, egy járőr helyi szolgálatban reggel öt óráig.”

Az ötletes járőrvezető, már amennyire a sötétben lehetett, diadalmasan nézett végig a járőrtársán, mintha azt akarta volna mondani: „Látod, az én ügyességem mentett ki most téged is a biztos veszélyből!”

A szakaszparancsnok megnézte a szolgálati havifüzetet, majd a legénységi szobába ment. A napos mögötte.

— Ismeri-e Ön a legutóbb kiadott takarékosági rendeletet? — kérdi az alhadnagy úr a napostól.

— Igenis, alhadnagy úr. Még plakátot is kaptunk az osztályparancsnokságtól a takarékoságról.

— No, ha olvasta, akkor miért pazarol úgy, hogy három teát is iszik és három cigarettát szív egyszerre?

A naposban meghült a tea: az asztalon három csésze állott, a hamutartóban meg három füstölő cigarettá.

Az „ötletes” járőrvezető minden szót hallott a vékony mennyezeten át: ő meg viszont, a napossal ellentétben, izadni kezdett.

— Most pedig — folytatta az alhadnagy úr — elmegyek a helyi járőrt ellenőrizni. Megértette?

Megértette, hogyne értette volna. De a járőr is meg-

különösen a háborút megelőző időkben, a hírszerzőszolgálatnak sokkal nagyobb szerepe lesz, mint a múltban, pl. a világháborúban volt.

Tudjuk, hogy a hírszerzőszolgálat: offenzív, azaz felderítő és defenzív, azaz kémelhárító.

Az offenzív, azaz felderítőszolgálat békebeli megszerzése, telepítése, irányítása a különböző államok vezérkarainak feladata, — erre majd később térünk rá. Sokkal fontosabb szerepe lesz azonban a csendőrségnek, határőrségnek, — még pedig már békében is, — a defenzív, a kémelhárítószolgálatnál.

Megjegyezzem, ha most és a jövőben tanulmányomban a csendőrségről, határőrségről, politikai hatóságokról teszek említést, úgy ezek alatt sohasem a *m. kir. csendőrséget*, a *mi hatóságainkat*, *viszonyainkat* értem, hanem ellenkezőleg, általánosságban említem fel mindazon intézkedéseket, melyeket részben a háborús tapasztalatokból szűrtem le, részben a különböző idegen, nagy- és középhatalmak utasításából, szakirodalmából merítettem.

Minden előrelátó állam jelenlegi vagy jövődi politikai céljainak — a status quo viszonyainak megfelelően a szomszédjainál, különösen a határsávokban, az előretelhető és várható felvonulási területen, a közlekedés- és ipari gócpontokban, hadikikötőiben gondosan előkészített kémiszervekkel fog dolgozni. Az illető ország fővárosában é legújabbban repülőterein, egy többé-kevésbé intenzív kémiszolgálatot fog már békében is megszervezni.

A kémkedés célja:

1. A jövődi ellenfél katonai, tehát szervezési, mozgósítási és felvonulási lehetőségeinek, terveinek kipuhatólása;

2. A szállítási és közlekedési lehetőségek és végül

értette, mert amikor az alhadnagy úr befordult a piactérre, már előtte állottak és jelentkeztek.

— Mit képzelnék — ujságolta az alhadnagy úr —, amíg Önök itt a hidegben portyáznak s fagyoskodnak, Kovács őrmester egyszerre három teát iszik otthon és három cigarettát szív egyszerre. Most az egyszer elnéztem neki, de legközelebről, ha még egyszer előfordul, a padláson kezdem meg a laktanyaszemlét. Megértették?

Megértették ők is. És bár több szó nem esett, a dolog hogy, hogyan mégis csak kitudódott. Azóta arról lett nevezetes az a kis örs, amelyikről írok, hogy ott még a laktanya padlása is tereptárgy.

A mezőrendőri kihágás.

Fáraó ivadékai, köztudomás szerint, elég gyakran kerülnek összeütközésbe az írott szabállyal, amit röviden törvénynek nevezünk s ami nélkül — a morék szerint — sokkal kevesebb baj adódnék ezen a világon.

— Már mégint válami báj lehet, hogy a Dévla verje meg, ihun gyün ázs őrmester ázs gyákornokkál, hogy á rágyá verje ki á kipüket! — mondja az öreg roma a családnak.

— Jó napot, moré!

— Kezsiť csókulom á nágyságos őrmester úrnák! Csák ném válami báj ván ismeg? Hászén íppeg á tégnáp járt erre ázs, hogy is mondjám, szákásztott páránecnok úr, de míg ű se tálált semmi hibát, kezsiť csókulom!

— Nincs baj, öreg, semmi, legfeljebb csak lesz! — vigasztalja az őrmester s a szuronya hegyével máris emelni akarja az egyetlén dunyha sarkát.

— Van-e valaki alatta?

3. A hadiiparral foglalkozó üzemek fekvésének, háborús berendezésének és teljesítményének kikémlése lesz.

Utóbbi felderítésnek a jövődi háborújában sokkal; de sokkal nagyobb szerepe lesz, mint eddig volt. Nemcsak azért, mert a nagy világegés megmutatta, hogy az tulajdonképpen az anyag háborúja volt, hanem mert a jövőben a hadfelszerelés különösen a lőszer, motorgyártás tömeges termeléséhez csak közvetlenül a háború megkezdése előtt fognak hozzáfogni. Ennek félreismérésében kényszerítették végül térdre a központi hatalmakat, melyek anyagilag teljesen kimerültek.

A jövő háborújának lehetősége elsősorban is a hadieszközök gyártásának tökéletességétől fog függni. Ha nincs nyersanyag, hiányzanak a különleges gépek, a hadsereg már az első harcok után ki fog merülni (pl. a tüzérség lőszerhiánya, mert ma és a jövőben nem lehet mozgósítani 500 lövéssel ágyukként, mint mi azt 1914-ben tettük!) stb., stb.

Viszont az ellenség repülőrajainak első feladata lesz a hadiipar telepeit azonnal a hadüzenet után, de ami valószínűbb, még azelőtt, hatalmas repülőjáratokkal megtámadni, szétbombázni és így az utánpótlást lehetetlen tenni, vagy legalább is megakadályozni.

Épígy első dolga lesz a repülőgéprajoknak az ellenfél közlekedési gócpontjait, elsősorban nagy pályaudvarait, repülőtereit, a fontosabb hidakat szétbombázni.

Hogy ezen feladatokat adott esetben sikeresen lehessen keresztülvinni, arra kell a már békében kiterjedt megfigyelés. A kémiszervezetnek kell minél jobb, mindenre kiterjedő adatokat szállítani.

E téren a kémek megfigyelők elhelyezésében, már békében, eddig a japánok voltak a világ tanítómesterei. Emlékezzünk csak vissza, a múlt század vége óta

— Hát á vák liány, kezsiť csókulom, ázs első unokatesviremnek á második liánya, ázs á Trézsi...

Az őrmester a dunyhát a putri másik sarkába göngyöltette, de Trézsi nem volt alatta, ellenben volt egy jó vékányi barack.

— Hát ezt hol szereztétek?

A kérdés válasz nélkül maradt. Hátrafordul, hogy a feltűnő csend okát megtudja, hát a család tisztos feje már a hatodik vályogvető gödörből iparkodik kifelé. De szerencsére a gyakornok is éppen akkor ugrott az ötödikből a hatodikba, az előny tehát mindössze egy gödör. Mi az egy még reumamentes próbacsendőrnék? Pontosan négy perc telt el a starttól számítva, mire célba ért a két futóbajnok. Elsőnek a roma ért be, de hát ez így is volt rendjén, mert hamarabb indult.

Az őrmester nekiment:

— Miért futottál, te kötélrevaló?

— Ném száládtam in, kezsiť csókulom, csak nekem ez á nyávajám, nem tudom, hol káptám, de niha ijen rohámom szokott nekem jünni.

Ez alkalommal valóban minden oka megvolt az öregnek, hogy megjőjjön a rohama, mert nem kisebb dolog történt, mint hogy az elmúlt éjjel a község szőlőpásztorát halva találták egy barackfa alatt. A halottkém a halál okául furkósbotot írt be s az észrevétel rovatba pedig azt írta, hogy nem vehette észre, mert hátulról ütötték meg. Ilyen körülmények között persze senki sem csodálkozhatik, hogy az öreg roma lábball kezdte számolni az agyagos gödröket. Az őrmester sem csodálkozott, de megtalálta az összefüggést a barack és a csőz halála között.

A dolog aránylag elég símán ment. Az öreg moré végre az őrmester elé állott: Ketezssen meg ázs érmes-

mennyi japán diák, tudós stb. „tanult” Nyugat-Európá különböző államaiban, különösen Németországban.

Beférkőztek ők mindenhová. Tudományszomjuk, szorgalmuk közmondásos volt, ott lehetett látni mindenütt az örökösen mosolygó, csendes, pápaszemes japánokat, ahol valami újat lehetett tanulni. Az egyetemeken, a gyárakban, kísérleti telepeken, a klinikákon, kórházakban. . . Azután meg hány japán nyilvántartó tiszt, közege járta be Európa nevesebb városait, hadikikötőit, ipartelepeit mint házaló, vándorlóiparos lakksecsebecsével stb. s az 1914-i mozgósítás előtt rövid idővel hirtelenül, nyomtalanul eltűntek. . .

S ma nem hálózzák ismét be ama területeket, ahol céljaik vannak a jövőben? Mandzsuriában, mert Kinából, Amerikából, Ausztráliából kiszorultak, legalább is nagyon megnehezítették az otttartózkodást.

Az 1904—05. orosz—japán háború is tudjuk, hogy mindenütt ott voltak, az oroszok minden lépéséről idejekorán értesítették a felkelő nap országának vezérkarát. A nehézkes oroszok meg sem tudtak mozdulni anélkül, hogy a fürge japán kémekek el ne küldték volna megbízható értesítéseiket.

Ott voltak a szemfüles japánok mindenütt, mint állandó bolttal bíró kereskedők, vándorszatócso, kézművesek, munkások, matrózok, fűtők, gépészek, szakácsok, cselédek stb., szóval mindenütt, ahol a viszonyokba betekintheettek; mint olesó és roppant megbízható cselédek, sokszor magasrangú gazdájuk legbensőbb privát- és szolgálati, hivatalos életét megfigyelhették.

1917-ben pl. 9717 japán alattvaló tartózkodott (japán külügyminisztérium adatai) már Kelet-Szibéria ama részeiben, melyre a felkelő nap országa ma kivetette csápjait.

Jelenleg Kínában 4000 nagyobb japán kereskedelmi cég (hajózási, bányavállalat stb.) működik, kb. 200.000 Japán alattvalóval.*

Jellemző különben Japán jövőre érdekelttségére, hogy ma hol tartózkodnak fiai.

209.840 fő van Észak- és Dél-Amerikában, 254.072 Ázsiában, 156.921 fő Ausztráliában, 3804 Európában (ez most nem érdeklí már őket annyira) és csak 49 Afrikában!

Viszont Hawai 255.912 főnyi lakosából 128.068 a japán.**

A Philippina szigeteken pedig 55.000 kiszolgált Japán tartózkodik.

Ismerve a japán szinte valószínűtlen hazaszeretetét és feltétlen engedelmisségét a mikádó iránt, fel lehet tételni, hogy valamennyi jó hírszerzője volt hazájának.

Az offenzív felderítőszolgálatnak tehát a jövőben is, egyik legfontosabb feladata lesz, már békében az ellenség azon területein, melyek előreláthatólag fontossággal bírnak, majd megfelelő, mindenre kiterjedő kémhálózatot telepíteni s a hírek biztosított és gyors közvetítéséről gondoskodni.

Mint említettem, a csendőrségnek, határőrségnek, a jövő háborújában a defenzív hírszerzőszolgálat ellátásában, a kémvédelemben, sokkal nagyobb szerepe lesz, mint eddig volt, még pedig úgy a békében, mint a háború kitörése előtt és a fegyveres mérközés alatt.

* Az adatok Arthur J. Brown, Newyork City „Japan” című munkájából vannak véve.

** Gulick & Scherer adatai, „Asia at the door”, „The Japanese Problem in the United States.”

ter úr, ném tágadok in semmit, há má megesett. De hát irdemes is vót annák á buta csésznek úgy ellenállni ázsir á nihány bárackir! Hogy ezst kellett megírnem becsületben megészilt fejemmel!

Igazat beszélt a móré, csak ott csúszott egy kis hiba a vallomásába, hogy a feje becsületben őszült meg. Később ugyanis, amikor az őrmester a nyilvántartót emlegette, eszébe jutott, hogy igaz ni, egyszer be volt zárva húsz napra valami kicsi tyúklopásért. Hosszas gondolkodás után aztán még eszébe jutott, hogy egyszer valami emberölés ügybe is kikérdezték, de csak mint tanut és akkor kapott hat és fél esztendő.

A tényvázlat még aznap este elkészült. A bírósági épületben ő mutatta meg a vizsgálóbíró szobáját a járőrnek. A jegyzőkönyvvezető mint ismerőst üdvözölte:

— No, mi az, Öreg, megint ide jöttél?

— Nem jíttem in, kezsit csókulum, hánem hozták.

— És miért?

— Válámi semmiség miatt, válámi mezsőrendőri kihágás büntettinek á vitsige miatt.

— Hát hogy történt az a mezőrendőri kihágás?

— Úgy, kirem sipen, hogy ágyonittem á csész.

Tizenöt évet kapott az öreg. Valószínűleg megint csak mint tanu. De hát ilyen is a szegény cigány szerencséje.

*Boda István tiszthelyettes
(Budapest).*

A jogász.

Karika János próbacsendőr az Alföld délibábos rónáin született. Apja juhászember volt, kinek kezébe nagyon jól illett a rezeskampó, méteres furulyájával pedig vígan tilinkózta a régi jó juhásznótákat. Persze, hogy Ja-

nikából is juhász lett. Hogy azonban besorozták katonának s frájterig felvitte, nem kívánczolt többé vissza a nyájhoz, hanem a kampót szuronyos puskával, a nagykarimájú juhászkalapot pedig kakastollas kalappal cserélte fel.

A próbacsendőr iskolából beosztották az egyik felvidéki őrsre, amelyen a legénység az őrsparancsnokkal együtt nagyon derék, kötelességtudó és becsületes csendőr volt, csak egy kicsit — totocska.

Bevonult János az őrsre. Az őrsparancsnok az őrsirodaasztalnál ült és hosszúszerű pipájából vígan pőfékelte a bodor füstfelhőket.

— Őrmester úr, Karika János próbacsendőr alázasosan jelentem, bevonultam az őrsre.

Az őrsparancsnoknak feltűnt, hogy János olyan zamatot magyarsággal jelentkezik. Felállott s élés szemével tetőtől-talpig mérte a hatalmas szál legényt:

— Hogy is hívnak magát? — kérdezte.

— Karika János próbacsendőr!

— Mi van magának polgari foglalkozás?

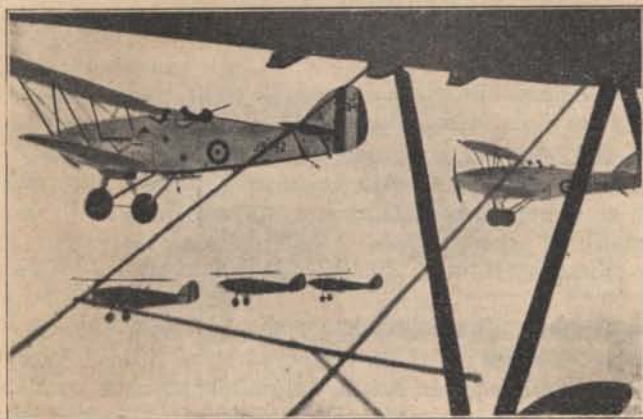
— Juhász.

Az őrsparancsnok úgy értette, hogy: jogász.

— Á, akkor mágá nagyon okos ember, jogász ember jól tudja paragrafus.

Kijelölte a János ágyát a legénységi szobában és magára hagyták, hogy csomagoljon. A többi legénységet behívta az őrsirodába. Négyen voltak. Tudtukra adta, hogy ez az új próbacsendőr nagyon okos ember, ez jobban tudja az összes paragrafusokat, mint mi valamennyien, vigyázzanak hát reá, nem szabad őt megsérteni.

Az őrsparancsnok egész éjjel alig tudott aludni, úgy várta a másnapi fejleményeket. Félt is egy kicsit, hogy

Modern támadás vasúti állomásokra.
Bombavetőraj légi támadásra indul.

A versailles-i, trianoni békék összetépték Európa eddigi arcát. Majdnem minden államban találunk erőszakos odacsatolt sávokat, népszigeteket, melyeket új „felszabadítóik” a maguk módja szerint boldogítanak.

A teljesen lehetetlen államalakulatokról, mint például a Danzíg szabad állam, a lengyel korridor-ról, most ne is essék szó. Középeurópában és a Balkánon, a Wilson-féle bölcsesség, a népek önrendelkezési jogán erőszakosan összetákoltt államok máris a bomlás, széthúzás tüneteit mutatják, melyeket az élesszemű megfigyelőnek észre kell vennie. Sőt még a hasonnemzetiségű „felszabadult” testvérek sincsenek elragadtatva felszabadítóiktól, kik rendszeren alacsonyabb kultúrnívón állván, a maguk gyengébb erkölceit, felfogásait, mindenekelőtt korrupciójukat

ez a jövevény most le fogja főzni tudománnyal az egész örsöt.

Másnap délelőtt iskolához ültette a legénységet. Ott ült persze a jogász is. Őt kérdezte legelőször:

— Mondjon el nekem minősített lopást.

A próbacsendőr zavartan dadogott:

— Örmester úr, alázatosan jelentem, mi ezt nem tanultuk.

Hát persze, persze, gondolta magában az örsparancsnok, ezek a jogászok nem is tanulnak ilyen könnyű dolgokat. Ehhez nem kell jogásznak lenni, hogy tudja az ember. No majd valami nehezebbet.

— Hát akkor mondjon el nekem útrendészeti törvény 125. §.

A próbacsendőr mély lélegzetet vett s nekilódult:

— Az úttestnek és összes tartozékainak, az úttöltésnek és bevágásoknak, azok oldalainak . . . és így tovább. Egy szuszra elmondta az egész paragrafust szóról-szóra, hiba nélkül. Pedig ez már csak elég hosszú.

A tudomány tehát rendben lett volna, csak az írófüzet nem tetszett. Nehezen ment bizony abban a betűvetés. Az örsparancsnok végiglapozta s aztán megcsóválta a fejét:

— Ejnye, ejnye, miféle jogász volt maga?

— Számadó — vágta reá büszkén a próbacsendőr.

Azóta, ha valamelyik csendőr nem tudta a büntető-törvényt, mindig azt mondta neki az örsparancsnok:

— Maga is csak olyan jogász, mint Karika János. Számadó.

*Nyisztor József tiszthelyettes
(Budapest).*

erőszakolták rá az addig jobb anyagi és kulturális viszonyok közt élő testvérekre.

A fentnevezett békék eredménye, hogy a volt monarchia helyett most — Magyarországtól és Ausztriától eltekintve — az újonnan alakult államok, még nehezebb nemzeti és gazdasági kérdésekkel küzdenek, mint a régi monarchia. A lélek és a megélhetés, a zseb irredentáját találhatjuk minden államban, mert nemcsak a ki-sebbségek politikai elnyomatása okoz elégedetlenséget, hanem a lakosság — különösen a határsávok lakosainál — megélhetési nehézséget is. Ez az általános elégedetlenség az a terület, ahol a hírszerzésnek bele kell kapcsolódnia.

A biztonsági közegeknek tehát már békében is legfontosabb kötelessége lesz a határsávok ipari, közlekedési gócpontjai lakosságának, különösen azonban az ott tartózkodó idegenek és politikai tekintetben megbízhatatlan elemek megfigyelése.

Hogy tovább ne menjek, például: roppant érdekes téma a közbiztonsági közegek számára, mivel foglalkozik, kikkel érintkezik a külföldi vonatokkal a határállomásokra beérkező vonatok személyzete, a szolgálatilag ott tartózkodó idegen fináncok, rendőrök, útlevelellenőrök.

Szorgos megfigyelés után meg lehet állapítani, hogy ezen közegek, — 99%-a hivatásos kém lévén, — kikkel érintkeznek ideát és túl a határon.

Majdnem mindenütt vannak a határok bölcse megállapításából kifolyólag birtokosok, kik átjárnak földjüket megművelni, illetőleg birtokuk mindkét határon belül van, arról nem is szólva, hogy itt-ott egy falu, sőt a gazda udvarán keresztül megy a politikai határ.

Amilyen nehéz ilyen helyeken a defenzív szolgálat ellátása, annyira megkönnyíti természetesen, a kívülről jövő hírszerzők fogadását.

Báli epizód.

Csendőrbál volt Szekszárdon. Az osztályparancsnok úr a bál előtt összehívta a fiatal csendőröket és alapos oktatást tartott arról, hogy mit tegyenek és mit nem. Nem, mintha nagy szükség lett volna az előzetes figyelmeztetésre, mint inkább azért, hogy a legkisebb zavaró incidensnek a lehetősége is előre kiküszöböltsék. Erre az elővigyázatra szükség is volt, mert a város minden előkelősége hivatalos volt a nagyszabásúnak ígérkező mulatságra.

Magyarázat közben az osztályparancsnok úr figyelmeztette a fiataloságot, hogy vacsora közben, ha a cigány az étteremben muzsikál majd, rendszerint emelkedett szokott lenni a hangulat, ez azonban nem ok arra, hogy valaki megfélekedezék magáról és mulatni, énekelni vagy kurjongatni kezdjen. Nem akarja tehát, hogy ilyesmi előforduljon.

A mulatság fényesen sikerült. Éjfélkor átvonult a társaság az étterembe és vacsorázni kezdett. A cigány pedig teleszívvvel húzta az édesbús magyar nótákat.

Az egyik asztalnál megyei urak ültek, persze szintén az est sikerének megfelelő jó hangulatban. A cigány odasomfordál a főszolgabíróhoz és rázendít a nótájára:

Ki tanyája ez a nyárfás . . .

A főszolgabíró hallgatta egy darabig, aztán szépen, magyarosan belevágott az örökszép nótába:

Vagy alusznak, vagy nem hallják . . .

Az egyik buzgó fiatal csendőr, aki rendező volt, már régóta figyelte a jelenetet. Sejtette már, hogy ez lesz a

Már a világháborús tapasztalatok után, bátran elmondhatjuk, hogy egy mindenre elszánt fanatikus kém előtt, akit jól meg is kell fizetni, nincsenek akadályok! Példa rá, hogy a holland-belga határt, magas feszültségű árammal töltött drótkerítéssel zárták el s merész kémeiket mégis elesíttek itt-ott, amint gumikesztyűk, izolálttalpú lábbelik stb. segítségével át akartak bújni.

Külön feladat tárgyát fogja képezni az elégedetlen elemek megfigyelése; mert úgy a politikai, mint társadalmi és gazdasági szempontból elégedetlen embereket, könnyen megszerzi az ellenfél a maga kémiszolgálata számára.

Külön — előreláthatólag hálás — feladata lesz a közbiztonsági közegeknek a határszéli papság és tanítóság ellenőrzése a politikai megbízhatóság szempontjából. A világháború előtt és alatt mi, e téren igen érdekes és dús tapasztalatokra tehetünk és tettünk szert, különösen a görög-keleti papsággal és a felekezeti iskolák tanítóival.

Számítani kell persze, hogy az ellenséges országokban már békében megtelepített kém- és hírhálózatot a hadseregek előnyomulásai széjjel fogják tépni, mint az a világháborúban is megtörtént, ahol a franciák kémhálózata a németek gyors előnyomulása folytán hamarosan felmondta a szolgálatot.

Előreláthatólag a különböző államok már most is megtettek minden előkészületet arra, hogy határsávjukba ne csak a hivatásos, pénzelt kémeik híreit vegyék át, hanem valamennyi postás, vasutas, erdész, folyamőr, határfelügyelő, mezőőr stb., a hírszerzés vezetőinek jelentse mindazt, amit megfigyelt. Egy nagy nyugati állam miniszterelnöke már 1898-ban adott ki egy ilyenféle rendeletet.

vége a dolgonak. Diszkrétan odament a főszolgabíró hátmögé és a fülébe súgta:

— Főszolgabíró úr, kérem alássan, az őrnagy úr szigorúan megtiltotta a közcsend elleni kihágást . . .

A sötét ruha.

Ez is bálban történt. A bál színvonalának emelése végett az a kikötés állott a meghívón, hogy „Megjelenés: urak sötét ruhában”.

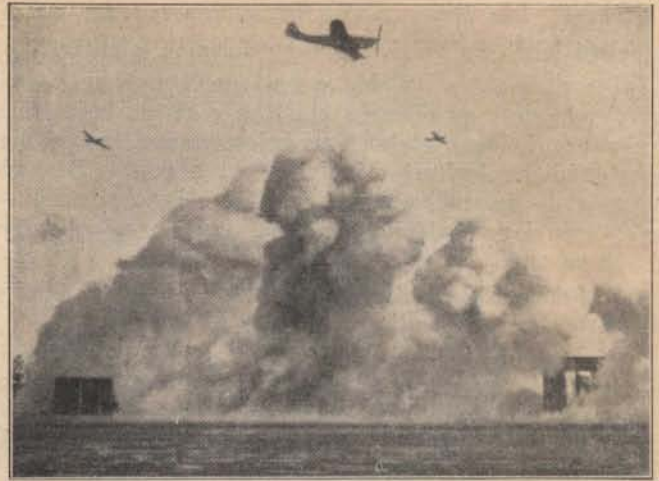
Javában gyülekezett a közönség, mikor az egyik fiatal csendőr, mint rendező, odamegy a jelenlevő szárnyparancsnokhoz:

— Százados úr, kérem alázatosan, egy polgárember van künn, be szeretne jönni, de nem fekete ruhában van, hanem szürkében. Beengedhetem-e?

A szárnyparancsnok azt felelte, hogy ha már egyszer a meghívón sötét ruhát kötöttek ki, a lehetőség szerint, ne tegyenek kivételt, mert akkor aztán más is jogot formál majd ahhoz, hogy akármilyen öltözetben megjelenjék. Igyekezzenek hát a polgárt valamilyen üres ürüggyel távol tartani.

Éjfél felé tetőfokán állott a bál, a cigány tüzesen húzta a talp alá való csárdást. A szárnyparancsnok végigmegy a termen s feltűnik neki a táncoló párok között egy ugyancsak emelkedett kedvű magyar, amint csuronvizesre verejtékezve, inaszakadtából ropja a sebescsárdást a terem közepén — télikabátban.

A szürkeruhás atyafi volt. Segített magán, felvette a télikabátját s abban táncolt egész éjszaka. Az ugyanis fekete volt.

Modern légi támadás elleni védekezés.
Egy híd gyors elködösítése.

Nagy figyelemmel kell kísérnie a határőrségnek, csendőrségnek a postagalambok működését is.

Nagyon célszerű, ha már békében figyelik meg, kik tartanak galambokat, hol vannak berepült postagalambok; a legtöbb hely kémgyanusnak tekinthető, ahol a határsávban ilyen „galambkedvelők” tanyáznak.

Különösen ha egy határsávot ki kell üríteni, lesz célszerű a visszamaradt kémekek, megfigyelőknek berepült postagalambokat visszahagyni.

Igy tettek a belgák a világháborúban. A németek 1915, sőt még 1916-ban is fedeztek fel ily visszamaradt postagalambállásokat az áltaiuk megszállt belga területen.

Nagyon fontos továbbá, hogy a határőrség, csendőrség tagjai a jövő ellenség nyelvét ismerjék, beszéljék.

A jövő háborújában természetszerűleg igen nagy szerepe lesz a rádióknak, e téren is hálás feladatok várnak a határbiztosító csapatokra; a csendőrségre, főleg azonban a műszaki közegekre. Tudvalevőleg drótvezetéken bajos az ellenség vonalain híreket leadni. Ezeket hamarosan felfedezik s csak rövidebb távolságokra használhatók. Tudtommal a világháborúban csak Szerbiában alkalmaztak ilyeneket a hadjárat kezdetén, azonban ezeket is csakhamar felfedezték. A fényjelzés is sokszor csak a túlfűtött fantázia szüleménye volt, annál fontosabb azonban a rádió.

Ennek nagy előnye, hogy már igen nagy távolságokra használható, még az időjárás viszonyosságaitól is bizonyos mértékig független.

Az azonban nagy hátránya, hogy a táviratokat le lehet olvasni. Még ha rejtjellel is adják, ezeket is megfejtik néhány napon vagy héten belül. Utalok a háborús tapasztalatokra, az oroszok a nagy előnyomulások és visszavonulások alkalmával nem tudták oly gyorsan a vezetékes összeköttetéseket lefektetni s azért majdnem kizárólag a rádiót használták.

Még pedig eleinte nyíltan adták le a parancsaikat, úgy hogy ezeket néhány órán belül az osztrák-magyar halvezetőség már tudta. Később pedig, ami még rosszabb volt, részben nyíltan, részben siffrírozva beszéltek egymással. Ez a módszer, persze, a legrosszabb.

Rádió lehallgató-állomásaink, az úgynevezett „Penkala”-állomások, nagy ügyességgel hallgatták le és fejtették meg néhány órán, napon belül még a legújabb siffrülcsojt is.

Azonkívül még egy nagy hátránya van a rádióknak.

A technika mai állása szerint bemérés útján azonnal ellenőrizni lehet, ha valahol egy-egy állomás jelentkezik.

Igy például, ha valahol a határmentén, vagy a hadműveletek alatt az ellenség oldalába sikerült különítményeket stb. küldeni, ezeknek semmiesetre sem szabad magukat rádiólevelezéssel elárulni. Mert a pontos bemérés ma már — jól működő rádiómegfigyelő-szolgálatnál — csak aránylag rövid idő kérdése s így a meglepés elege ki van zárva.

A fülőlőknek a határsávokban tehát nagyon figyelniök kell, hol és mikor jelentkezik egy-egy új állomás.

A modern kémkedés előreláthatólag repülőgépekkel is fog dolgozni. Nem a repülőfelderítést értem ezalatt, hanem hogy az ellenség repülőgépekkel szállít egyes igen ügyes kémeket messzire a saját állások mögé, egy bizonyos, már előre kijelölt helyre, s ott leteszi őket.

Ezek a kémek sokszor postagalamb-kosarakat is kapnak, hogy a berepült galambok útján adjanak gyorsan hírt.

Azonban a repülőgépeknek ilyen leszállása meglehetősen kockázatos, valószínűleg fel is fedezik — bár, a háborúban a franciák néha sikerrel alkalmazták a kémzállítás e legmodernebb eszközét, — így tehát valószínűleg a magasból repülőernyők segítségével szállnak majd le, esetleg galambkosárral a hátukon, egyes igen ügyes és mindenre elszánt kémek.

Ilyen feladatokra elsősorban irredenta érzelmű lakoságnál, odavaló embereket fognak alkalmazni, kiket a környéken ismernek. A lakosság összejátszása a kémekkel a közlekedés ezen módjának felhasználásánál nagyon fontos.

Az efajta kém szolgálatra a legcélszerűbben nők alkalmazhatók, vagy már idősebb, nem hadköteles sorban lévő férfiak, kiknek jelenléte nem annyira feltűnő.

Az ilyen módon „letett” kémek a polgári ruha alatt az illető ellenséges állam egyenruháját is fogják hordani, hogy jelenlétük kevésbé legyen feltűnő.

A becsempészett kémek leszállása persze csak éjjel lesz lehető, azért a határbiztosítócsapatok, csendőrség egyéb szolgálata a jövő háborújában sokkal fontosabb, terheesebb lesz, mint eddig volt.

Az ilymódon letett kémekért a repülőgépek egy bizonyos idő múlva, a kijelölt helyre ismét eljöhhetnek, hogy visszavigyék őket. Ilyenkor a gépek magasan, hosszabb ideig cirkálnak a kijelölt hely felett, várva a letett kém jelét. Ha ezt nem kapják, akkor a repülők is tudják, baj van vagy volt és a leszállást meg sem kísérlik.

Általában azonban a repülők által leszállított kémeket a sorsukra kell bízni. Visszaszállításuk csak a legtrikább esetben lesz lehető, mert a leszállásnál, minden egyébtől eltekintve, a motor is elárulja a gép tartózkodási helyét.

Más módja is van a kémcsempészésnek: a ballonok, léggömbök útján.

Ezek a léggömbök persze, nem lehetnek túl nagyok, mert akkor már nagyon feltűnőek volnának s lelövésük sokkal könnyebb, mint a repülőgépeké, nem is szólva arról, hogy nagyon könnyen eshetnek az ellenséges gépmadarak támadásainak áldozatául.

Átmérőjük a világháborúban 8½—10 m. volt s legfeljebb 40—60 km. utat tehetett meg velük 1—1 ember (a kiszemelt kém, aki postagalambokat is vitt magával, egyúttal a léggömb vezetője is volt.)

Az ilyen léggömb leszállása éjjel, vagy hajnali órákban kevesebb feltűnés mellett mehetett végbe, másrészt azonban útját a vezető nem szabályozhatta, az teljesen a szél irányától függött.

(Folytatjuk.)

Bűnjelek őrizetbevétele kihágások esetében.

Írta: dr. UHLYARIK JÁNOS tb. főszolgabíró.

Büntető eljárás során a bíró a csendőr által őrizetbe vett tárgyat, mint bűnjelet elkobozza vagy elkobozhatja. Ennek következtében az őrizetbevétel és az elkobzás egymással szorosan összefüggő ténykedések és jogi fogalmak. A bírónak ismernie kell az őrizetbevétel előfeltételeit, a csendőrnek pedig alapos tájékozottsággal kell bírnia arra nézve, vajjon azok a tárgyak, amelyeket szolgálata közben őrizetbe vesz, a gyanúsítottal szemben fennforogni látzó cselekmény beigazolása esetén tényleg elkobzás alá esnek-e vagy sem?!

Az őrizetbevétel a perrendtartás szerint a büntető-eljárás kényszereszközei (lefoglalás, házkutatás, személymotoszás) közé tartozik, foganatosítása eszerint az egyéni szabadságjogot érzékenyen érinti. A büntetőeljárás kényszereszközeinek alkalmazása a törvény értelmében nem feljogosított hatóság vagy személy részéről, vagy bár feljogosított hatóság vagy személy részéről, de alapos indok nélkül, a Btk-be ütköző büntetendő cselekmény.

Az őrizetbevétel tehát bizonyos vonatkozásokban kényesebb és alaposabban megfontolandó ténykedése a csendőrnek, mint pl. a gyanúsított feljelentése. Mert míg gyanúsított feljelentése tárgyak őrizetbevétele nélkül, pusztán az egyén elleni hatósági eljárást és különösen elítéltetésében erkölcsi és anyagi hátrányt von maga után, addig az őrizetbevétel a gyanúsítottnak kisebb-nyobb, azonnal érezhető erkölcsi, esetleg anyagi károsodását is előidézhetheti. Ezt az erkölcsi vagy anyagi kárt a bíró az őrizetbe vett tárgy elkobzásának mellőzése esetén sem képes sohasem jóvátenni a gyanúsítottnak vagy elítéltnek.

A bűnjelek őrizetbevétele az anyagi igazságszolgáltatás, a büntetőeljárás sikeres lefolytatásának, tágabb értelemben az állam és társadalom fennállásának magasabb érdekeit szolgálja és ez a magyarázata annak, hogy többek között a csendőrt is feljogosítja a Szolgálati Utasítás arra, hogy ezen rendkívüli kényszereszközhöz folyamodjék. A csendőr számára biztosított ezen jog nagy hatalom. Annál inkább is alapos felkészültséggel és tárgyilagossággal kell élnie az őrizetbevétel jogával. Jog, hatalom és önkény fogalmi tisztán álljanak a csendőr előtt.

A tárgyak őrizetbevételeire és azokkal való eljárásra a Szut. 444—454. pontjai szolgálnak részletes utasítással. Ezen pontokba foglalt rendelkezések ugyan a csendőr kötelességét szakszerűen és szabatosan, sőt még gyakorlati szempontokból is megvilágítják, de mert az élet sokszor különleges eseteket vet felszínre, a csendőr pedig a rendelkezések minden részletét nem mindig értelmezi az utasítás szellemének megfelelően, szükségesnek és közérdekűnek vélem a felvetett tárggyal való foglalkozást.

A Szut.-nak az őrizetbevételeire vonatkozó rendelkezései a büntetőtörvénykönyvnek és a perrendtartásnak rendelkezésein épülnek föl. A Btk. 61. és 62. §-ai közül fejtegetésem szempontjából a 61. §. a Bp. vonatkozó rendelkezéseiből pedig a 169. §. érdekel.

A Btk. 61. §-a szerint: azok a tárgyak, amelyek büntett vagy vétség által hozattak létre (pl. hamispénz, sajtóvétséget tartalmazó nyomtatvány), úgyszintén azok, amelyek büntett vagy vétség elkövetésére szolgáltak, (pl. bankóprás, betörési eszköz, fegyver), amennyiben a tettes vagy részes tulajdonai, ha pedig azoknak birtoklása, használása vagy terjesztése különben is tiltva van (pl. robbantóanyag), akkor is elkobzandók és megsemmisítendőek, ha mások tulajdonát képezik. Az elkobzás csak annyiban ér-

Ami vissza kell szereznünk. Rohonc.

deklia a csendőrt, hogy az őrizetbe vett (a Bp. szerint lefoglalt) tárgyakat kobozza, illetőleg kobozhatja el az arra illetékes bíró (r. b. bíró). A Bp. 169 §-a pedig azt mondja: azokat a tárgyakat, melyek a büntetőtörvények szerint elkobozandók vagy a bűnvádi eljárásban bizonyításra felhasználhatók, le kell foglalni, stb. . . .

A Szut.-nak 444. stb. pontjai természetesen teljes összhangban állanak a Btk. és Bp. rendelkezéseivel, azért ha a csendőr nem jár el helyesen a Szut. szerint, akkor kétségtelenül helytelen az eljárása a Bp. szerint is vagy viszont és eljárásának helytelensége legkésőbb akkor fog kiütközni, amidőn a bíró ítéletének meghozatalánál odáig jut, vajjon alkalmazza-e vagy sem a Btk.-nek az elkobzásra vonatkozó rendelkezését?

Miként előfordulhat, hogy a legnagyobb jóhiszeműséggel és meggyőződéssel szerkesztett feljelentésnek eredménye felmentő ítélet lesz, éppúgy megtörténhetik, hogy a csendőr által jóhiszeműleg őrizetbe vett bűnjelt a bíró visszaítéli gyanúsítottaknak. Ez nem hiba, legfeljebb jóhiszemű tévedés. Másként áll azonban a dolog, amidőn a csendőr kihágási eljárás során vesz őrizetbe bűnjelként egyes tárgyakat, amelyeknek őrizetbevételére semmi szükség nincs, azt elfogadhatóan indokolni még az őrizetbevétel pillanatában sem lehet és amely őrizetbevétel eredménye marasztaló ítélet esetében is az őrizetbevett tárgy visszaadása.

Fejtegetésem fonalába a dolgok teljes megértése szempontjából be kell itt kapcsolnom a kihágási büntetőtörvénykönyv 25. §-át, amely szerint: a büntetőtörvény-

könyv 60., 61. és 62. §-aiban meghatározott mellékbüntetések, (köztük az elkobzás) az ott megjelölt feltételek alatt, kihágási esetekben is alkalmazhatók.

Amíg tehát a Btk. 61. §-a parancsolóan írja elő bizonyos bűnjelnek elkobzását, addig a Kbt. 25. §-ának azon rendelkezéséből, hogy a Btk. 61. §-a a kihágási esetekben is alkalmazható, — arra kell következtetnünk, hogy a törvényalkotó már a törvényhozásnál szembejöttön különböztetett a bűncselekményekkel és kihágásokkal kapcsolatos őrizetbevételek, illetőleg elkobzások ügyében. Nekem, mint rendőri büntetőbíróknak, nem kell feltétlenül elkoboznom minden őrizetbevett bűnjelt, amely tárgyi bizonyítékul szolgál, vagy amellyel valaki kihágási cselekményt követett el, holott a bírónak (kir. bíróságoknak) a bűncselekmények súlyosabb voltából kifolyólag el kell koboznia marasztaló ítélet esetén az őrizetbevett bűnjelt, amennyiben természetesen az elkobzás eredeti feltételei fennfognak. Az elkobzás, mint mellékbüntetés súlyosítja az ítéletet, sőt ha értékes tárgyra vonatkozik, anyagilag érzékenyebben érintheti az elítéltet mint maga a tulajdonképpeni büntetés (pénz- vagy elzárásbüntetés).

Mint hogy a kihágási cselekmények kisebb jelentősége a mondottak szerint még az elkobzásra vonatkozó rendelkezésben is kidomborodik, nem szorul bővebb magyarázatra, hogy kihágások esetében csendőri őrizetbevételek is más elbírálás alá esnek, mint bűncselekményeknél és különösen a legjelentéktelenebb kihágási cselekményeknél főlegesennek, helytelennek, túlzásnak, sőt néha túlkapásnak minősíthető a csendőri őrizetbevétel.

Tudjuk, hogy pl. a Szut. 310. pontjának csak egy kisit tág magyarozatával a csendőr jóformán mindenkit elővezethet, éppúgy a tárgyak őrizetbevételére vonatkozó 444. és 445. pontjai szerint a csendőrnek a bűnjelek őrizetbevételére vonatkozólag csaknem korlátlan hatalma van. Ez ugyan magasabb szempontokból helyes és amidőn elfogadjuk, mindig abból indulunk ki, hogy a csendőr minden körülmények között hivatása magaslatán áll, ám éppen ezért igyekezzék a csendőr az őrizetbevételeknél a legnagyobb körültekintéssel és gondossággal eljárni mind a közönség szabadságjogainak tiszteletbentartása, mind saját tekintélyének megóvása érdekében. Vajjon emeli-e a csendőr tekintélyét az, ha pl. ma őrizetbe veszi X-nek a csónakját azért, mert az a Duna partján arról halászott és holnap vagy rövidesen visszaadom X-nek a csónakját? Vajjon nem gondol arra (és joggal) X., valamint mindazok, akiknek az eset tudomására jut, hogy a csendőr túllépte a megengedett korlátokat, amidőn a halászóeszközök őrizetbevételén kívül még a csónakot is őrizetbe vette?! Pedig megtörtént a felhozott eset, sőt az is előfordult, hogy X. egy kis vízlevezető csatornában csónakról nádat, sást lopott és amidőn ezt a csendőrnek sértett tudomására hozta, a csendőr az eltulajdonított nádon, sáson és egy késen kívül, amellyel gyanúsított a lopott dolgokat vágta, — még a csónakot is őrizetbe vette. Az említett esetek olyanszerűek, mint ha a csendőr gyilkosság következtében történt házkutatás alkalmával az agyban talált véres késen és vérfoltos ágyneműn kívül még az ágyat is őrizetbe venné. Nem az ágy a tárgyi bizonyíték, hanem a véres kés és a véres ágynemű.

A 250.000—1929 B. M. sz., ú. n. közlekedési rendelet rendkívül sok kihágási esetet sorol föl, ennek ellenére őrizetbevételnek aránylag legritkább esetben van helye. Eszébe juthat-e pl. a csendőrnek az, hogy azt a kerékpárt vagy azt a szekeret vegye őrizetbe, amelyen a tulajdonos nevét és lakóhelyét feltüntető tábla nincs meg, vagy amely közlekedő jármű a sötétség beálltával nincs kivilágítva?! stb., stb. Elképzelhető az, hogy a bíró névtábla hiánya miatt, mondjuk 2 pengő pénzbüntetésre ítélte egyéntől a 100 pengő értékű kerékpárt elkobozza?! Ugyebár itt az elkobzás nem állana arányban a büntetéssel, ami egymagában nem zárja ki ugyan az elkobzást, de jelen esetben nem indokolja. Miért?! Azért, mert a lámpa és névtábla hiányára, mint jelentéktelen mulasztásra vonatkozólag a bizonyítási eljárásához nem szükséges feltétlenül a megállapítandó pénzbüntetésnek 50—100-szoros értékét jelentő tárgyi bizonyíték.

Megtörtént, hogy X. járőr őrizetbe vette Z. kerékpárját, mert Z. járdán kerékpározott. Ez az eljárás az őrizetbevétel legtágabb értelmezése mellett is helytelen, indokolatlan és törvenytelen. Azzal az erővel, amellyel a csendőr szóbanlévő cselekményért őrizetbe vette a kerékpárt, akár a kerékpár tulajdonosát is őrizetbe vehette volna, sőt talán még indokoltabban, mint az élettelen tárgyat, a kerékpárt. Tárgyi bizonyíték a kerékpár arra, hogy azzal a járdán kerékpározott Z.?! Nem. Mert a kerékpár csak azt bizonyítja, hogy Z-nek kerékpárja van. Ennél az esetbenél hangsúlyozottan emlitem meg, hogy pl. szegény munkásembernél, aki akárhányszor kerékpárján igyekszik nagyobb távolságban lévő munkahelyére, a kerékpárnak őrizetbevétele indokolatlan, súlyos anyagi hátrányt jelenthet.

Felfogásom helyességének megerősítésére utalok a közhasználatú gépjárművállalatokról szóló 1930. évi XVI. t.-c. 57.000—1931. K. M. sz. végrehajtási utasításának 63. §-ára, amelynek harmadik pontja így szól: „a jogosulatlan fuvarozásnál használt gépjármű lefoglalása úgy is tör-

ténhetik, hogy... valamelyik tettenérő hatóság a gépjármű rendszámtábláját és igazolólapját veszi őrizetbe”. Ha tehát kétségtelen, hogy gyanúsított pl. a jogosulatlan gépkocsifuvarozást elkövette, tehát a gépkocsi a bűnjel, akkor sem kell feltétlenül a gépkocsit venni őrizetbe, bár a Szut. szigorú értelmezésével a csendőr ezt is megteheti. Vitán felülállónak tartom, hogy a törvényalkotónak említett feltételes rendelkezése a cselekménnyel arányban nem álló anyagi érdekeket vette figyelembe.

X. járőr őrizetbe vette Z.-nek fuvóhangszerét, mert az éjszakai órákban házában kapujában azzal zenélt és ezáltal a lakosság éjjeli nyugalomát zavarta. A zenélésnek nem tárgyi bizonyítéka a fuvóhangszer. Ez csak azt bizonyítja, hogy gyanúsítottak van hangszere.

A helytelen és szükségtelen őrizetbevételnek rendkívül érdekes esete a következő is. X. járőr gyilkosságból kifolyólag több helyen házkutatást tart. Az egyik házban függő petróleumlámpát talál, amelynek vasgömbjében ólomserétet fedez föl és a fél kg serétet mint bűnjelt őrizetbe veszi, mert gyanúsított annak tartására engedélyt nem tud felmutatni. Kétségtelen, hogy a lámpagömbben felfedezett ólomserét nem vadászat céljára volt elrejtve a lámpa gömbjében, hanem mint súly. Ezért magától értendő, hogy a lámpa gömbjében elhelyezett serétre, mint súlyra tartási engedélyt nem kell szerezni. Minthogy a fegyverhüvelyt apróra vágott vasdarabokkal vagy akár apró kavicsokkal is meg lehet tölteni, így házkutatás alkalmával a csendőr az ott talált vasdarabokat vagy kavicsokat is őrizetbe vehetné.

A lámpaserét őrizetbevételével csaknem egyidejűleg történt az is, hogy járőr „X. cipésműhelyében egy drb hatos kaliberű... számú vadászatra is alkalmas flaubertet, illetőleg légfegyvert valamint egy kezdetleges olyan pisztolyt talált, melyet X. sajátkezűleg csinált és amellyel löni egyáltalában nem lehet”. Ezeket a tárgyakat azért vette őrizetbe járőr, mert X.-nek fegyvertartási engedélyje nincs. X.-nek légfegyverét ismertem, mert egy alkalommal már feljelentette őt ugyanazon örs az említett „kihágási” cselekményért és akkor fegyverét visszaadtam. (Most sem tehettem másként, mert a 6 mm légfegyvert legrosszabb akarattal sem bírtam „vadászatra alkalmas” fegyvernek minősíteni, sőt még olyannak sem, mint amellyel emberben vagy állatban kárt lehetne tenni. Egy darab bottal gyakorlott egyén leüthet nyulat, tehát elkövethet vadászati kihágást, de szóbanlévő légfegyverrel csak játszani lehet, akárcsak a nagyot durranó „kapszlis” vásári játékpisztollyal. A csendőri feljelentésben említett „kezdetleges pisztoly” pedig még játékszernek sem tekinthető. Ilyen és ehhez hasonló őrizetbevételekre tehát szükség nincs, sőt egyenesen elítélendő az ilyen eljárás, mert fölösleges munkát jelent a hatóság számára, gyanúsított zaklatást láthat benne és mert az eljárás vége felmentés, a „bűnjelek” visszaadása a csendőr tekintélyén is csorbát ejthet. A fegyvert nem alakja teszi fegyverré, hanem a használatnak célja és ezen célra való használhatósága. Ha pl. fegyvergyűjteményemben fegyvertartási engedély nélkül őrzök mint régiséget egy középkorból eredő mordályt, ezzel nem követek el a 9862—1920. M. E. rendelet 1. §-ába ütköző kihágási cselekményt, pedig ha a csendőr szószerint veszi a rendelet első szakaszát, akkor ezt a mordályt is őrizetbe veheti.

Itt emlitem meg, hogy néhanapján a csendőr az őrizetbevett fegyvereket és más tárgyakat, vagy mert kincstári eredetűeknek tartja, vagy mert a csendőrségi bűnügyi múzeum számára különös, tanulságos értékkel bírnak, nem az illetékes hatóságnak adja át megőrzés végett, hanem a büntető eljárás lefolytatása előtt a reánézve illetékes

Kormányzó Úr Ö Főméltósága születésnapját a gödöllői őrs is bajtársi ebéddel ünnepelte. Az ebéden Császár István őrnagy szárnyparancsnokon kívül megjelentek az őrskörletben lakó összes nyugállományú bajtársak is.

csendőrségi parancsnokságnak. Ez helytelen, mert az őrizetbevett bűnjel még a gyanúsított tulajdonát képezi, bár azzal nem rendelkezik. Az őrizetbevett tárgy jogerős ítéletben történt elkobzással kerül az elkobzást kimondó hatóság rendelkezése alá, amely aztán az elkobzott tárgyat a csendőrségnek átadja, illetőleg a csendőrségi múzeum számára átengedi.

A kifejtettekből és az előadott gyakorlati esetekből megállapíthatjuk, mennyire alapos, körültekintő munkát jelent csendőrre az őrizetbevétel.

De amennyire ki kell emelnem a nem helyénvaló őrizetbevételeket, éppenúgy meg kell emlékezni azokról az esetekről, amidőn a csendőr itt-ott elmulasztja az őrizetbevételt. Ez utóbbit azonban a kihágások nagy részénél nem tartom akkora hibának, mint az előbbi, mert a bíró — szükség esetén — felhívhatja a csendőrt, hogy az őrizetbevételt pótlólag fogatosítsa. Különben is ritkábban fordul elő, ami azt jelenti, hogy a csendőr legtöbbször tevézi az őrizetbevételre vonatkozó szolgálati kötelességét.

A bűnjel őrizetbevételenek néha döntő jelentősége van a büntetendő cselekmény megállapításánál. Ilyenkor a csendőrnek feltétlenül biztosítani kell a bűnjeleket. Jelentéktelen eset adta elő magát nemrég, ami azonban igen tanulságos és érdekes a csendőrnek az őrizetbevételnél elkövetett mulasztására nézve. X. vadászberlő fegyvertartási engedéllyel ellátott fegyverrel saját vadászterületére megy fogolyvadászatra megállapított tilalmi időben, állítólag vadörzök ellenőrzése céljából. A télutóján volt nagy hóban fogolycsapatra akad, egy reá leselkedő egyén állítása szerint rálő és több foglyot elejt. Járőr nyomozott a helyszínen feljelentő jelenlétében, de bűnjelt nem

vett őrizetbe, mert miként a feljelentésben megjegyzi: „feljelentő által bementett vér és fogolytoll nem volt megtalálható”. Tárgyalás alkalmával gyanúsított előadta, hogy kérdéses időben és helyen szarkát lőtt, a nyomozást teljesítő járőr egyik tagja pedig azt vallotta, hogy „a lövés helyén nem fogoly, hanem szarkatollakat találtak, amelyeket azonban szükségtelennek tartottak őrizetbe venni”. A cselekmény egyéb körülményei nem tartoznak ide, de meg kell említenem, hogy az adott személyi körülményeknél és egyéb elfogadható bizonyítékok hiányánál fogva az állítólagos szarkatollak őrizetbevételenek döntő fontossága lett volna. Járőr gyanúsított fegyverét sem vette őrizetbe és ebben a tekintetben — véleményem szerint — helyesen járt el, jöllehet a Szut. 444. és 445. pontjainak a) pontjai értelmében a fegyver őrizetbevételeivel sem követett volna el hibát. Gyanúsítottnak fegyvertartási engedélye van, a csendőr részéről tettenérésről nincs szó, a fegyver tehát egymagában egyáltalában nem bizonyítéka annak, hogy tulajdonosa, gyanúsított, azzal tilalmi időben fogolyra vadászott volna.

Vannak törvények és rendeletek, amelyek parancsolólag írják elő egyes esetekben az elkobzást. Ilyenkor a csendőrnek nem kell külön megfontolás tárgyává tenni, vajjon őrizetbe vegye-e vagy sem a cselekménnyel összefüggő tárgyat?!

A mértékre vonatkozó 1907. évi V. t.-c. 36. §-ának rendelkezése szerint a törvény 32., 33. és 35. §-aiban felsorolt esetekben a mértékek vagy mérőeszközök, a jogtalanul megszerzett vagy készített hitelesítő bélyegzők elkobzandók.

A rádióra vonatkozó 9557/1927. K. M. rendelet 70. §-a értelmében „a lefoglalt (őrizetbe vett) berendezést (készüléket, alkotórészt, stb.) tekintet nélkül a Btk. 61. §-ában megszabott feltételekre, el kell kobozni. . .” stb. Önként következik, hogy ha a bírónak az elkobzás parancsolólag elő van írva, akkor a csendőrnek az őrizetbevételt gondolkodás nélkül lehet és kell foganatosítania éppúgy, mintha arra külön felhívást kapna.

Fejtegetésemnek gyakorlatilag érvényesíthető lényegét abban fejezhetném ki, hogy kihágásoknál a csendőr azokat a tárgyakat vegye őrizetbe bűnjelként, amelyeknek elkobzására a törvény parancsolóan rendelkezik, továbbá amelyek mint a kihágás tárgyi bizonyítékai, többé-kevésbé nélkülözhetetlenek a bizonyítás szempontjából. (pl. lisztel hamisított tejföl), végül azon tárgyakat és eszközöket, amelyeknek gyanúsítottnál való meghagyása és ezáltal a kihágási cselekmény folytatásának vagy megismétlésének lehetőségével a közrend, közbiztonság, közegészségügy, egyszóval a nagyközönség érdeke veszélyeztetnék. Amikor tehát a csendőr pl. verekedésnél őrizetbe veszi a verekedés közben használt botot, boxert, zsebkést, stb., amidőn őrizetbe veszi az orrvadásznak vagy fegyvertartási engedéllyel nem bíró egyénnek fegyverét, lőszerét, az orvhalásznak halászóeszközeit, az engedély nélkül folytatott gyűjtésből vagy koldulásból befolyt pénzt és tárgyakat, avagy az engedély nélkül üzemben lévő szikvizgyárban a gépet és a szikviz forgalombahozatalához szükséges felszerelési tárgyakat, — feltétlenül helyesen, törvényesen, célszerűen cselekszik. (Az engedély nélkül szikvizet gyártó egyén pl. fertőzött, vegyileg még meg nem vizsgált vízből gyártja a szikvizet, ezzel pedig tömeges megbetegedést idézhet elő.)

Mondanom sem kell, hogy az előadottakban nem merítettem ki mindazt, amit a csendőrnek az őrizetbevételről tudnia kell. Hangsúlyozottan ismétlem, hogy fejtegetésem megírásánál a kihágási szempontokat domborítottam ki. A Szut. a bűncselekményekkel és kihágási cselekményekkel kapcsolatos őrizetbevételekre azonos rendelkezéseket tartalmaz, illetőleg a Szut. ezen részében csupán bűncselekményekről tesz említést, de kétségtelenül a kihágási cselekményekre is gondol. Amidőn tehát mintegy enyhébb magyarázatot adtam a kihágási cselekményekkel összefüggő őrizetbevételeknél követendő csendőri eljárásokra, — úgy vélem — nem jöttem ellentétbe sem a törvényes rendelkezésekkel, sem a Szut.-tal, csak a gyakorlati élet körülményeit, a méltányossági, az erkölcsi, szociális, az anyagi és természetes szempontokat óhajtottam megvilágítani a törvényes rendelkezések merevségének észszerű beállításával a jogbiztonság fokozása és az anyagi igazság könnyebb felderítése érdekében.

KI TUDTA?

A „Marseillaise”-t a francia forradalom alatt, 1792-ben Rouget de Liste József strassburgi műszaki tiszt írta és „A rajnai hadsereg csatadalának” nevezte el. Amikor a francia hadsereg Párison át a Rajna felé vonult, Marseille városából származó csapatok énekelték először nyilvánosan, azóta hívják e híres csatadalt „Hymne des Marseillaise-nek”. Szövegét magyarra Verseyhy Ferenc (1757—1822) költő, pálos szerzetes fordította le.

Nyomozóink.

írta: SZLADEK BARNA ny. százados.

(Negyedik közlemény.)

Az A. bőröndben vannak:

1. *mintázó anyagok és eszközök.* Ilyenek: Dr. Poller Alfonz-féle pozitív- és negatív-mintázó anyagok, az eljáráshoz szükséges edények, ecsetek és műszerek, 1 üveg arabmézga, 1 ruhakefe (papírlenomat készítéshez = Abklatschen), gipsz, asztalosenyv, edények borszeszlámpával, bádogtartály olajjal, 2 darab ecset (kiöntés előtt a nyom kiolajozásához), 2 darab stearin kocsigyertya (stearinmintázáshoz és ha a többi eszköz felmondaná a szolgálatot: világításra), üveglap, viaszceruza (láblenomat átrajzoláshoz). 2. *A helyszíni rajzhoz szükséges felszerelés:* iránytű, fekete ironok, színes iron-készlet, milliméter beosztású vázlatlomb, lépésmérő körzőkészlet, háromszögvonalzók, pauszpapír, térképek. (Egy mérőasztal vázlatok készítéséhez külön van elhelyezve.) 3. *Irodai felszerelés:* töltőtoll, írópapír, borítékok, karbonpapír, dörzs-gumi, ceruza, pecsétviasz, rajzszeg. 4. *Végül helyszíni mőűt* ebben a bőröndben nyert elhelyezést egy villamos zseblámpa, 1 mérőszalag, gyufa, 1 gumiszívacs és bankjegyragasztó (bűnjel csomagoláshoz).

A „B” bőrönd magában foglalja:

1. *A fényképészeti felszerelést:* egy „Ihágé” 9×12 cm. méretű, redőnyzáros fényképezőgépet, 6 kazettával, egy filmpack-kazettával. A gép és tartozékai hordszíjjal ellátott bőrtáskába vannak máházva. Egy darab Justo-phot-megvilágításmérő, Góliát-csuklófej (a felülről történő felvételekhez), kiugró alumínium-állvány a 9×12 cm-es készülékhez; lemezszáritó-bak, Agfa-villanólámpa a mesterséges fény mellett való fényképezéshez; fényképészeti vegyszerek, mérőeszközök, lemezek, fényképészeti papírok, tálak, nagyítókeretek, rubinégős villamos zseblámpa, fekete klottköpeny stb. 2. *Daktiloszkópiái felszerelést.* Három daktiloszkópiái feladat megoldására kerülhet sor; a helyszíni ujjnyom felkutatására és rögzítésére, élő ember vagy hulla ujjlenomatainak felvételére és végül ujjnyomok azonosítására. A felszerelés ennek megfelelően van összeállítva: 1 darab keretes daktiloszkópiái nagyító-lencse, argenterát és indigópor, fekete és átlátszó folie-papír, olló, tűndérhajecsetek, cinklemez, gumihenger, ujjnyomfesték, körömkefe, szappan, törülköző, bádogtartályban terpentin, 30 ív ujjnyomatlap, fehér daktiloszkópiái köpeny. 3. *Optikai felszerelés.* Lamora 150× nagyításig terjedő zsebmikroszkóp, 1 darab 60× nagyító cső, 1 darab 4× nagyítású, 1 darab 2× nagyítású és 1 darab 12× nagyítású lupa (nagyító lencse), 1 darab 7× nagyítású prizmas látcső és végül egy legújabb találmányú, hordozható kvarcfénykészülék. Ebben a bőröndben van még 3 anatómiai csipesz elhelyezve, mely kényesebb bűnjelanyagok megfogására szolgál.

A „C” bőrönd tartalmazza:

1. *Mérőeszközöket és szerszámokat,* ilyenek: mikrométer, tolmérték, mérőléc, mérőóó, vízszintmérő, 20 méteres mérőszalag. Szerszámok: üvegvágó gyémánt, különböző fogók, lyukfűrész, tolvajkules, fafűrő, lágyvashuzal, szögek, törőrud, szerszámkés, varrókészlet vitorlavászontokban. A mérőeszközök és szerszámok egy része főrőhely hiánya miatt a kocsik egy másik részén, az „Egyéb felszerelés” szekrényében van elhelyezve. 2. *Bűnjelkezelésére, csomagolására és megőrzésére szolgáló felszerelés:* különböző nagyságú porüvegek becsiszolt üvegdugóval, folyadéküvegek gumidugóval, papír- és alumíniumdobozok, finom fehér papírból készült borítékok, zsinetek,

csomagoló-, pergament- és selyempapír. (Ezen papirosokból a tartalékkészlet a sötétkamra asztalfiókjában van elhelyezve.) 3. Helyszüke miatt itt nyert még elhelyezést egy *másféliteres bádogtartály* denaturált szesszel töltve (fényképészetnél lemezszárításhoz, gipszpormintázáshoz és az „A” bőröndben elhelyezett borszeszegő megtöltéséhez); egy alumínium kézi mentőszekrény, kisebb balesetnél első segélynyújtásra. A kézi mentőszekrényben gumikesztyű is van, melyet a csendőr különleges munkálatoknál, pl. rothadó hulla érintésénél, használhat fel. 13×18 cm-es üveglapok vérnyomok rögzítésére, esetleg elégett papírmaradványok összeállításánál való felhasználásra, 2 kréta és egy csomag lakmuszpapír.

Az A., B. és C. bőröndökben az egyes tárgyak az utazókészletéknél szokásos módon szijazattal vannak meg rögzítve. Törékeny tárgyak külön, filccel bélelt rekeszekben vannak elhelyezve. Minden helyszínelő-bőröndben egy-egy szijazattal ellátott tartaléktálca van, esetleg később rendszerezendő felszerelési tárgyak befogadására. Az egyes málházott bőröndök súlya 14—17 kg.

A kocszi baloldali hosszfalán csupán két szekrény nyílik. A középső ablak alatt lévő kisméretű szekrény a hordozható fényező táplálására szolgáló kénsavas akkumulátort fogadja magába. Maga a kis szekrény az ülések alá terjed. Az akkumulátort a gépkocsi dinamója tölti. Ez az akkumulátor sorba van kapcsolva a gépkocsi akkumulátorával és így azt az áramszolgáltatásban állandóan támogatja. Ha a hordozható fényezőóra szükség van, úgy ez az akkumulátor lekapcsolható és a kocsiból kiemelhető.

Az utolsó szekrény az útasrész baloldali első ablaka alatt van elhelyezve. A szekrénynek a kocsiba nyúló falai képezik a már ismertetett íróasztalt.

Ebben a szekrényben futódeszkákön egyes felszerelési tárgyak vannak elhelyezve, melyek számára terjedelmük miatt a helyszínelő-bőröndökben már nem jutott hely. Ilyenek: másféliteres mérceüveg, súlymérleg súlyokkal, bűnjel megőrzésére szolgáló nagyobb por- és folyadéküvegek, amerikai furdancs fűróbetétekkel, kézifűrés, fémfűrés, kalapács, fafűrók, tolvajkulcsok, mintázó anyagokból tartalék; üvegfűző fazék, Müllner-féle gipszpormintázó-felszerelés (folyadékporlasztó, porszóró, gumilabdával ellátott üveg- és kartonpapírszó) stb.

Az egyes tárgyak a futódeszkákön hasonlóan vannak rögzítve, mint a helyszínelő bőröndökben.

A kocsiszekrény hátfalán, kívülről, különleges vastartószerkezeten, egy vitorlavászon védőburokkal fedett kerékpár van felerősítve. A kerékpár célja az, hogy a helyszínelő csoport ennek segítségével összeköttetésbe tudjon lépni a helyszíntől távolabb fekvő helyekkel. (Örsök, községi előjáróságok stb.).

A vezetőlés jobb első oszlopán elhelyezett keresőlámpa kiemelhető és a kocsiszekrény másik három sarkán is bárhol működésbe hozható, mert ezeken a helyeken kapcsolók vannak alkalmazva. Így megvan a kellő világítás a kocszi bármely részén szükségesnek mutatkozó munkálatok elvégzéséhez (pl. bal hátsókerékcsere).

A gépkocsi technikai felszereléséhez tartozó hídészka, valamint a kerékpótló ék és fogantyú nyele a jobboldali felhágódeszkára van ráerősítve, a kocszi alatt külön szekrény a vontatókötelet és hóláncot tartalmazza.

Ezzel a budapesti nyomozó-alesztály helyszínelő-gépkocsijának nagy vonalakban való ismertetését befejeztem. Természetes, hogy ezt a kocsit — melyhez még nem állott kellő, kipróbált minta rendelkezésre — csak kísérleti kocsinak lehet tekinteni. Bár tervezése, megépítése, felszere-

A sátorbőröndből néhány perc alatt sátrat lehet rögtönözni. Maga a bőrönd asztallá lesz az írógép és a távbeszélő állomás számára.

lésének összeállítása a legalaposabb megfontolással és körültekintéssel történt, a gyakorlat fogja megmutatni, hogy azon mit kell változtatni, mit elhagyni, mivel kiegészíteni. Mindezeket a következő kocsipépítésnél már figyelembe lehet venni s az tehát ilymódon a tervezőket már jóval könnyebb feladat elé fogja állítani.

A budapesti nyomozó alesztály helyszínelő gépkocsija — mint említettem — csak kísérlet; ha a tapasztalatok azt fogják mutatni, hogy konstrukciója és technikai felszerelése megfelel a csendőrségi céloknak, fokozatosan a többi alesztályt is el fogják látni azzal. Az eddig eltelt — igaz, hogy aránylag rövid — idő alatt, amíg a budapesti alesztálynál használatban van, nem lehetett olyan hibát találni benne, ami a többi gépkocsi elkészítésénél tanulságul szolgálhatna s ha lesznek is tehát esetleg rajta javítható és tökéletesíthető részek, annyi máris bizonyos, hogy az elgondolás nagy vonásaiban helyes volt és a gyakorlatban is beválik.

Azoknál az alesztályoknál, amelyeknek még nincsen helyszínelő gépkocsijuk, a helyszínelők vonaton szállanak ki a helyszínre. El lehet képzelni, hogy ez a „kiszállítás” mennyivel lassúbb és tökéletlenebb, mint a gépkocsin való kirobogás. Mert nem minden község fekszik fővonal mellett vagy ha fővonal mellett fekszik, a legközelebbi vonat csak órák múlva indul; ez is a jobbik eset; a rosszabbik, ha olyan vicinálisra kell várakozni, amelyik napjában kétszer közlekedik vagy ha a helyszínre vonat sem vezet, hanem előfogaton kell oda az utolsó vasútállomásról sokszor fél napi járásra kidöcögni. A legtöbb esetben még szerencséről és „jó összeköttetés”-ről kell beszélni, ha aznap odaérnek.

Hozzájárul mindezekhez még az is, hogy a gyalog helyszínelők semmit sem vihetnek magukkal a helyszínelő gépkocsi gazdag felszereléséből, hanem két kis kézbeli utazótáskába kellett számukra összeszeríteni a legeslegszerűségesebb felszerelést. Hogy ők ennek dacára is sok szép eredményt mutatnak fel, azt első sorban az örsbeli csendőrök szakavatottságának és lelkiismeretességének kell köszönni, akik a helyszínt sokszor egy egész napon keresztül változatlan állapotban megőrzik, de köszönni lehet a helyszínelőknek is, akik valóban urai a mesterségüknek.

Ha tehát a nyomozó alesztályokat hiánytalanul tökéletes színvonalra akarjuk emelni, akkor elengedhetetlen, hogy mindenik minél előbb megkapja a helyszínelő

Azoknál az alosztályoknál, amelyeknek még nincs helyszínelő gépkocsijuk, a helyszínelők csak a legszükségesebb felszerelést vihetik magukkal s vonattal utaznak a helyszínre. Ez természetesen csak szükségmegoldás addig, amíg valamennyi alosztály gépkocsit kap.

gépkocsit, hogy legalább a távolság ne akadályozza egyébként szép és eredményes tevékenységüket.

*

A helyszínelés után térjünk át a nyomozó alosztályok belső felszerelésére s ezek közül is mindjárt a legfontosabbakra: a fényképezési laboratóriumra.

Mert valóban nem kis amatorkuckók, hanem teljes és tökéletes laboratóriumok ezek, a fototechnika minden ravasz és csodálatos apparátusával felszerelve. Ezek birtokában nyugodtan elmondhatja a nyomozó alosztályparancsnok, hogy amit ma a fototechnika egyáltalán

teljesíteni tud, az a nyomozó alosztály számára sem lehetetlenség.

A fényképezésnek a bűnügyi nyomozás szolgálatába állítása nem régi keletű.

Hosszú ideig tartotta magát az a nézet, hogy teljesen elegendő annak a helynek részletes és figyelmes leírása, ahol a bűncselekményt elkövették. A vizsgálóbíró vagy a szakértő felvették a helyszínen egy terjedelmes jegyzőkönyvet — sok esetben ez valóban elég is volt —, de még több esetben a nyomozás későbbi fázisában vagy a főtárgyalás alatt kiderült, hogy perdöntő fontosságú aprólékoságok hiányoznak a jegyzőkönyvből avagy sajátosságaik miatt abban egyáltalában nem voltak megörökíthetők. Persze, ilyen esetekben a helyszínt visszavarázsolni már nem lehetett s a bizonyító eljárás hézagossá maradt.

Nagy haladást jelentettek a helyszín megörökítésének történetében az első vázrajzok, amelyek a felvett jegyzőkönyvek kiegészítéséül szolgáltak. Mindjárt kezdetben gyakori szokás, később pedig szinte elmaradhatatlan lett minden helyszínelésnél a vázrajzkészítés. Természetesen itt elsősorban azokra a helyekre kell gondolnunk, ahol már a háborúelőtti időkben is külön szerveket kellett felállítani a bűnügyi nyomozószolgálat végzésére, tehát — a nagyvárosokra.

Ezek a vázrajzok nagy szolgálatot tettek ugyan a bűnügyi nyomozásnak, de a tökéletességtől messze elmaradtak. Mert, amilyen könnyű egy egyszerű színhelynek, például egy lakószobának sematikus ábrázolása, olyan nehéz kifogástalan vázrajzot készíteni egy nagyobb kiterjedésű helyszínről és annak környékéről, ahol például a lakóházon kívül a melléképületeket, kertet, udvart, kerítést stb. is meg kell örökíteni. Ilyen komplikáltabb helyszínnel nehéz mindent helyes arányban feltüntetni és nem könnyű feladat a helyszínen feltalálható összes tárgyaknak berajzolása sem. Ez már ügyes kezett, talentumot és gyakorlatot igényel.

A nyomozó alosztályok helyszínelőinek ügyes vázlatrajzolónak is kell lenniök. A budapesti alosztály helyszínelő gépkocsija például mérőasztallal is fel van szerelve, melynek segítségével egészen pontos helyszíni vázlatokat lehet készíteni. Ha majd az alosztályok sok egyéb elvégezni valóval túl lesznek, kétségkívül nagyon hasznos dolog lesz ügyesen rajzoló csendőrök számára tanfolyamot rendezni és őket tökéletes vázlatrajzolókká kiképezni.

Hogy egyes alosztályok helyszínelői milyen nagy ügyességre tettek szert a vázlatrajzolásban, annak bizonyítására bemutatok három helyszíni vázlatot, amit nyomozó alosztályok helyszínelői készítettek.

A vázrajz után mint a fejlődés fokozata jött a fényképezés s a fényképezésnek napról-napra fejlődő formái, mindig újabb és tökéletesebb gépekkel.

A vázrajz nem szüntette meg teljesen a jegyzőkönyv készítését és a fényképezés sem szorította ki egészen a vázrajzot. A helyszín megörökítésének e fajtái harmónikusan egészítik ki egymást. A vázrajz a csontvázhoz hasonlítható, a fényképezés a húshoz, vérhez, izomzathoz s ami még ezenfelül van: az írás, világosabbá teszi az esetleges árnyékoltt helyeket.

Sem a vázrajzkészítésnek, sem pedig a fényképezésnek azt a színvonalát, amelyre a bűnügyi nyomozásnál szükség van, nem lehetett elérni a csendőrök tömeges kiképezésénél, mert ennek nincs meg a fizikai lehetősége. Ez a körülmény is amellettszól, amit szándékosan ismétlek meg újra és újra, hogy t. i. minden közrendészeti szervnek, amely lépést akar tartani a korrallal, speciális szerveket kell

létesíténe, specialistákat kell nevelnie. Szépen hangzó, de hamis és főképpen pedig nagyon kényelmes elv az, hogy mindenkinek mindenre alkalmasnak kell lennie, a csendőr is köteles tehát mindenhez érteni.

Hogy a kriminalisztikában milyen jelentőséget tulajdonítanak a fényképnek, arra bizonyosság például, hogy a berlini bűnügyi rendőrség már kb. 25—30 év óta külön bűnügyi fényképezési műteremmel rendelkezik, ahol helyszíni és személyi felvételeken kívül vérvomoknak, hajszálaknak stb. mikrofotografiai vizsgálatával, illetve visszaadásával foglalkoznak.

A nyomozó alosztály parancsnokának irodájában már egy vastag album van tele fényképfelvételekkel, amelyeket csendőrnemzők helyszínelések alkalmával készítettek. Ezeknek a felvételeknek értékük kettős. Először fontos szerepet játszhatnak a nyomozásnál vagy a tárgyalás folyamán, másodsor megörökítik a nyomozati eseteket, amelyek fényképfelvételekkel tarkítva, különösen alkalmasak arra, hogy oktatások tárgyát képezzék.

A bűnügyi fényképezésben kialakult az a szokás — persze ezeket a szokásokat a tapasztalatokra támaszkodó ész és észszerűség hozza létre — hogy a helyszínről mindig felvétel-sorozatokat készítenek. Ha például a bűncselekményt egy házban követték el, nem elég ennek a háznak csak a belsejét, tehát a szorosan vett helyszínt megörökíteni. Feltétlenül felvétel-sorozatot kell készíteni, ahol a ház kívül-belül fel van tüntetve, mert csak így fogjuk megjelölni tudni, hogy például a tettes hogyan jutott be a házba. Sokszor a fényképek önmagukban is minden magyarázat, minden megjelölés nélkül szépen mutatják a tettes útját s a behatolás módját.

Ha a felvételen a bűncselekménynek külső nyomai nem észlelhetők, úgy a felvételeken szorzási jelekkel (X), vonalakkal vagy egyéb módon jelölik meg a helyszínelők mindazt, amit a nyomozók megállapítottak s ami ezekből a megállapításokból a fényképen feltűntethető.

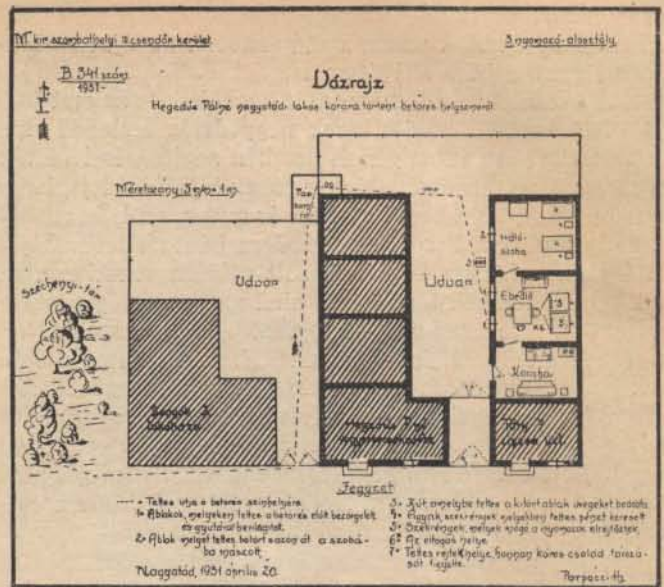
A fényképezésnek különösen betöréseknél és gyilkosságoknál van nagy jelentősége. Fel sem lehet mérni, milyen támogatást nyújt a nyomozás és a későbbi vizsgálat során, esetleg a bírói tárgyaláson is a helyszínről készült felvétel, különösen, ha a helyszínt abban az állapotban sikerült megörökíteni, ahogy azt a tettes visszahagyta s amikor illetékellen személyek még nem tették be oda a lábukat.

Pénzszekrények feltöréséről készített fényképfelvételek csalhatatlanul mutatják a szakismeretekkel rendelkező nyomozónak, hogy a pénzszekrényt mely eszközök segítségével, hogyan fúrták meg. Egy példát hozok fel erre a nemzetközi kriminalisztika történetéből.

1907-ben, Brüsszelben feltörve találtak egy pénzszekrényt. A feltörés nyomai teljesen elütöttek azoktól a nyomoktól, amelyekhez a bűnügyi rendőrség a praxisból szokva volt. Sem hidegvágónak, sem fészítővasnak nem volt nyoma, egy majdnem szabályos, kör alakú rés tátongott a pénzszekrény megfúrt falán, amelyen át a kassza tartalmát kényelmesen kiemelték. A nyomozók tanácstalannul állottak az új esettel szemben.

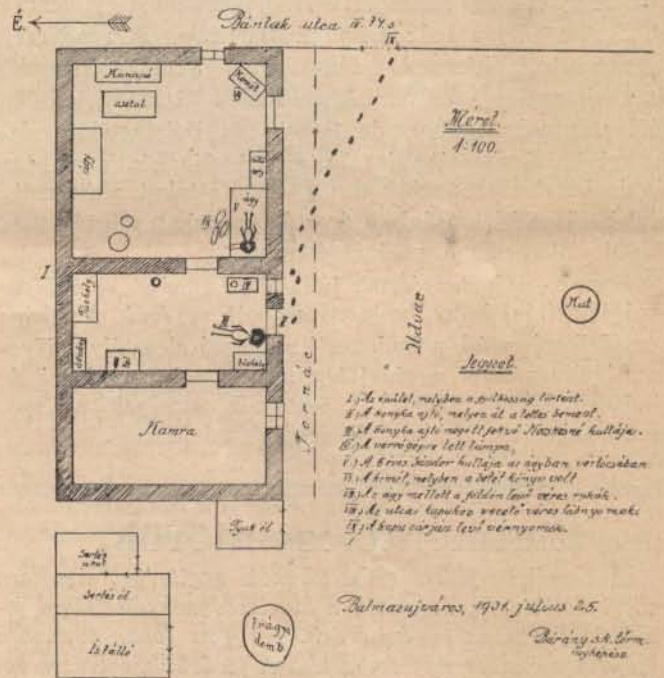
A páncélszekrény feltört ajtajáról természetesen fényképfelvételeket is készítettek, amelyek a laboratóriumban mikroszkópikus vizsgálat alá kerültek. A nagyítóval történt vizsgálat a feltörés helye körül jól kivehető foltokat mutatott. Vegyvizsgálat alá vették a pénzszekrényen talált foltokat és megállapították, hogy a foltok oxigéntől és acetilgáztól származnak.

A rejtély meg volt oldva. 1907-ben kezdtek a fémiparban először acetilén és oxigéngázt alkalmazni és pedig acéllemez, táblák felszeletelésére. A technika és vegy-

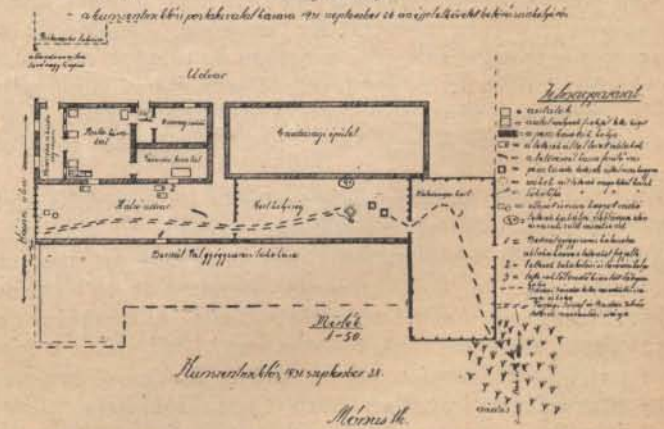

Helyszínrajz

Balmazújvárosi közönség Bizottság 1921. május 20. utáni 1921. évi. H. 10. sz. határozatát és. H. 10. sz. határozatát. A Nagy Ester és Erőss István nevű személyek által elkövetett gyilkosság helyszínrajza.

Helyszínrajz

A helyszínelőknek minden helyszínről vázlatot is kell készíteniük a nyomozás vezetője számára.

szet ez a legújabb vívmánya ugyanabban az évben alkalmazást nyert a bűn világában is.

Mi mindent mond, mire tanít bennüket ez az eset?

1907 és 1932 között kerek negyedszáz esztendő van. Ha már 1907-ben is oxigén és acetilén segítségével írták meg a pénzszekrényeket, akkor valóban legfőbb ideje, hogy legalább most, 1932-ben, huszonöt év múlva mi is közelebb-ről és behatóbban kezdjük a modern bűnözés technikájával foglalkozni. Igaz — a felhozott példára vonatkoztatva — hogy a községek területén, ahol a csendőrség végzi a szolgálatot, sem 1907-ben, sem jóval később nem írtak oxigénnel, meg acetilénnel pénzszekrényeket, de az utóbbi években már feltűnően nagy a községházakban, szövetkezetekben és uradalomokban elkövefett kasszaifurások száma és bár az esetek túlnyomó része még mindig a hidegvágóval végrehajtott rózsaaalakú feltörésről tapuskodik, mégis nem ritkák az olyan esetek sem, amikor a tettesek modern eszközöket és teljesen újszerű módszert alkalmaznak.

A fényképezés fontosságát is mutatja a példa, mert a mikroszkópikus vizsgálat alá vett fényképek árulták el a foltokat, amelyek a vegyi elemzés során fényt derítettek az elkövefetésnél használt anyagokra és eszközökre.

Nagy szerepet játszik a fénykép a körözéseknel is. Berlinben meggyilkolva találtak egy özvegyet s a leányát. A gyanu egy házaspárra irányult, akik a gyilkosság felfedezése idején már eltűntek Berlinből. A rendőrség a gyanúsított házaspár fényképével ellátott körözést adott ki, amely a külföldi képviselők útján rövid időn belül nemcsak Európa, de Észak- és Délamerika valamennyi kultúrállamába is eljutott. A fényképek alapján Rio de Janeiroban fogták el a gyanúsítottakat, akik pedig meglehetősen biztonságban érezték magukat, miután már sikerült Braziliában partraszállaniok.

Ennek a fontosságnak tudatában rendeli el a Nyomozó Utasítás, hogy ha a nyomozott egyének fényképe is rendelkezésre áll, a budapesti nyomozó alosztály a Nyomozati Értesítővel egyidejűleg azt is sokszorosítani és mindazon hatóságoknak és örsöknek, amelyek a Nyomozati Értesítőt megkapják, szétküldeni köteles.

(Folytatjuk.)

Életmentő csendőrök.

A veszélybe jutott embertársnak segítséget nyújtani emberi kötelesség, de ennek a kötelességnek általában jogos határt szab az egyéni érdek. Nagyon sokan állanak a folyóparton, mikor egy embertársuk fuldoklik, szívesen segítenének is rajta, de az életüket az emberek általában nem teszik ezért komolyan kockára és ezt nem is lehet tőlük mindig rossznéven venni. Ha azonban csendőr áll a parton s a csendőr sem érez magában az átlagos embernél több kötelességet az életmentésre, őt már joggal rójuk meg ezért, mert neki nemcsak emberi, hanem legelsőrendű hivatásbeli kötelessége is az, hogy veszélybe jutott életet megmenten.

Azzal tehát, hogy az alábbi néhány életmentési esetet közöljük, nem akarjuk túlértékelni ezeket a mondjuk: kötelességszerű csendőrtetteket, hanem csupán azt akarjuk tényekkel igazolni, hogy a csendőr életmentési kötelessége nem üres szólam, hogy bajtársaink adott alkalmakkor a valóságban sem haboznak kockára tenni, sőt szinte a biztos pusztulásba vinni a maguk életét, ha arról van szó, hogy a másét megmentik. Ezért közöljük az alábbi életmentéseket és azért is, mert ami szép, az akkor is csak szép, ha kötelesség, megérdemli tehát a megörökítést.

Meg kell még említenünk, hogy az adatokat nem az alábbiakban szereplők hiúsága juttatta el hozzánk, hanem mi szereztük be azokat s ezen az úton kérjük többi bajtársainkat is, akik hasonlóan szép életmentési tettekről tudnak, juttassák el hozzánk azoknak a leírását is. Alkalmadtán megint közreadunk egy ilyen kis gyűjteményt, megadván ezzel a bátraknak ezt a jutalmat is, mindannyiunknak pedig az ösztönző példaadást.

Nyirád községben 1929 augusztus hó 11-én 15 órakor tűz ütött ki. A nagy viharban néhány perc alatt 14 lakóház, 28 melléképület és kazalba összerakott gabonaféle lobbant lángra.

Bicsák Ferenc őrmester, — vasárnap lévén — örsparancsnoka engedélyével szolgálaton kívül a községben tartózkodott, amikor a tűzesetről értesült. Azonnal a laktanyába sietett, felszerelt és a tűz színhelyére ment, ahol Pozsgai Rezső tiszthelyettes, örsparancsnok, Takács Ferenc őrmester, Tóth Sándor II. és Marton Károly csendőrök a tűzoltásban és vagyonmentésben már megkezdték a munkát.

Kajsza Mihályné — zsindegyházzal fedett lakóházának ajtóit, ablakait, sertésöljő és egyéb melléképületei lángokban állottak — jajveszékelt kezdett, hogy a két éves unokája bent van a házban. Pozsgai tiszthelyettes és Takács őrmester több ízben megkísérelték a kisfiú kimentését, de ez nem sikerült, mert a Kajszáné lakóháza mellett, kétoldalt 6—6 méter távolságra lévő, szalmával fedett lakóházak is már teljes lánggal égtek, s így a kisfiú kimentése lehetetlennek látszott.

Látva a sikertelen mentési kísérleteket, Bicsák őrmester átadta a szerelvényét Marton csendőrnek, ezután vizes lepedőt terített magára és berohant a lángok közé, végig az udvaron, a konyhaajtóig. Az égő konyhaajtót egy rúgással kilökte a helyéről, a konyhába sikerült bejutnia. A konyhában azonban olyan nagy volt a füst, hogy a szobába bemenni nem tudott, mert ha még pár percig benn marad, eszméletét veszítette volna. Amikor a konyhából kifelé igyekezett, a füst miatt az ajtót nem találta. Az ajtó keresése közben egy bútordarabban elesett és csak mászva tudott kijutni az égő ajtó és ajtófélfá között az udvarra, ahol már olyan nagy volt a szomszédos égő háztól a hőség, hogy mire az utcára ért, alig volt öntudatnál és csak hideg vízzel történt öntözés után tért teljesen magához.

Kajszáné szinte örülten kiabált unokája után, aki még mindig bent volt a lakásban. A sok ember közül azonban már senki sem merte megkísérelni a gyermek kimentését, teljesen lehetetlennek látták a ház megközelítését, mivel a szomszédos ház lángnyelvei Kajszáné házában a falát nyaldosták.

Bicsák őrmester megegyeszer összeszedte minden erejét és vizes lepedővel letakarva, teljes futásban rohant neki a vadgósó lángnyelveknek, át az udvaron, a konyhába, onnan pedig a szobába. Néhány másodperces keresés után a kisfiút az ágyban fekvő, öntudatlan állapotban találta, ölbekapta, a vizes lepedő alá takarta s a gomolygó füstben és izzó hőségben tapogatózva, végső erőfeszítéssel sikerült a kisfiúval együtt a lakásból kijutni. Mikor az utcára ért, eszméletét veszítette.

Mikor magához tért, Pozsgai tiszthelyettes neje és Marton csendőr a laktanyába kísérték, másnap reggel 6 óráig pihent, azután folytatta a szolgálatot. Az egészségét teljes mértékben csak 3 nap múlva nyerte vissza. A kisfiú 4—5 nap elteltével, szintén felgyógyult.

Battonyai örsbeli bajtársaink gyönyörű virágoskertté varázsolták laktanyájuk udvarát.

Ezért az életmentésért a *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* Bicsák Ferenc őrmestert 1930. évi július hó 19-én kelt magas elhatározásával a bátorsági éremmel tüntette ki.

Soós István ny. tiszthelyettes 1907 szeptember 6-án, mint címzetes örsvezető, II-od altiszt, a pozsony-megyei deáki örsön teljesített szolgálatot. Ezen a napon (vasárnap) 12 órakor Vas Ferenc csendőr, c. örsvezetővel és Havasy János csendőrrel együtt ebédnél ült. Az ablakon át észrevette, hogy az utcán emberek futkároznak és kiabálnak. Az említett csendőrök azonnal felugrottak az asztaltól és az utcára akartak futni, de mikor az udvarra értek, látták, hogy az emberek mind az örs kertje mellett csoportosulnak, ezért odasiettek a csendőrök is.

Odaérkezve azt látták, hogy a kerítés melletti homokgödör partján egy 10—12 éves gyermek fekszik eszméletlenül. Soós c. örsvezető megkérdezte, hogy mi történt. Egy ember gyorsan és röviden elmondta, hogy a homokgödörben Grósz József tanító 11 éves Sándor nevű fia három gyermekkel együtt játszadozott. Kutat ástak és a part rájuk szakadt. A tanító kislánya a gödör partján állott s látta, mikor a part leszakadt és a gyermekeket maga alá temette. A kislány sikoltozására futottak össze az emberek, két gyermeket kiástak a homok alól, azokat hazavitték s alig történt komolyabb bajuk. A kislány erre még jobban sikoltozott, hogy a Sanyi még a föld alatt van.

Erre az emberek tovább ástak s a kislánynak igaza volt, testvérét eszméletlen állapotban húzták ki a földből és a gödör partján hanyatt fektették.

Amint Soós c. örsvezető a drótkerítésen át látta, a

holtak vélt fiú szájából habos nyál bugyborékolat ki. Azonnal arra gondolt, amit Pozsonyban az örsparancsnoki tanfolyamon tanult, hogy a földomlaskor halottnak látszó egyéneket mint lehet életrekelteni.

A kerítésen átugorva, azonnal a gyermekekhez ment és megvizsgálta, van-e még benne élet, végtagjai nincsenek-e eltörve. Végtagjai nem voltak eltörve, de semmi életjelt nem adott. Ekkorra már vagy 100—150-en csődültek össze, Soós c. örsvezető azonnal megkezdte a mesterséges lélegzés alkalmazását. Ekkor már odaérkezett az örsparancsnok — Sarina Vendel örsvezető —, Vas Ferenc csendőr, c. örsvezető és Havasi János csendőrrel, akik a kíváncsiakat távoltartották. Már vagy félóráig eredmény nélkül folyt az élesztési kísérlet. Semmi életjel. Ekkor azt mondta Havasi csendőrnek, hogy fusson be a laktanyába és nézze meg a folyosón kifüggesztett „Rögtöni segély baleseteknél” című táblázatot, mit kell még végezni ilyen eseteknél? Havasi csendőr rövid idő múlva ott termelt mellette és azt jelentette, hogy dörzsölni is kell. Erre örsparancsnoka és a két csendőr elkezdte a fiú testét ruhával dörzsölni. Közben Soós c. örsvezető mesterséges lélegzést folytatott.

Negyedórai reménytelennek látszó munka után a fiú elkezdett halkan sírni s a körülállók csodálkozására, felnyitotta a szemét. Apja, aki állandóan a gyermeke körül topogott és sírt, örömeinek és hálájának azzal adott kifejezést, hogy megfogta Soós c. örsvezető kezét és megcsókolta, a tömeg pedig éljenzésben tört ki. Kijutott a magasztalásból a csendőrségnek is, nemcsak Soós c. örsvezetőnek, aki előtt egyes öregasszonyok letérdeltek és keresztet vetve ámulnak a „csodán”.

A gyermeket otthon ágyba fektették, mire az olyan mélyen elaludt, hogy a körorvos sem tudta felébreszteni.

Az orvos különben azt ajánlotta a szülőknek, hogy a fiút nem is szabad zavarni, hagyni kell aludni.

A kisfiú másnap reggel 9 órakor ébredt fel és szokása szerint egy ingben kifutott az udvarra. Szülei kérdezték tőle, hogyan érzi magát. A fiú erre csak annyit mondott, hogy azért aludt olyan sokáig, mert igen szépeket álmodott s álmában szokatlanul jól érezte magát.

A megmentett fiú a világháborúban résztvett s mint tart. hadnagy több kitüntetéssel tért vissza szüleihez Deákiba.

Soós István c. őrsvezető honvédelmi miniszteri dícsérő okiratot kapott s dícséretben részesültek az őt támogató csendőrök is.

*

Barna János őrmester 18 éves koráig a Tisza mellett nőtt fel, természetes tehát, hogy minden szabadidejét fürdésrel töltötte. Így Eleken 1929 nyarán — jobb híján — a község melletti téglagyár gödreibe járt ki időnként az őrsről, hol egyedül, hol pedig bajtársaival együtt fürdeni.

A téglagyár igazgatósága — részben azért, hogy a területtel takarékoskodjék, másrészt pedig azért, hogy jobb téglanyagot kapjon — mintegy 7—8 m mélységig kikubikoltatott három gödröt a gyártelep mellett. Mivel a község közelében egyéb, fürdésre alkalmas hely nincsen, a gödröket a község fiatalsága fürdésre szokta használni. De inkább csak a jobb úszók, mert a gödröket meredek partszegéllyel ásták s így csak úszni tudóknak alkalmas a hely fürdésre.

A gödrök közül kettő 65 m, egy pedig 45 m hosszú és mindhárom kb. 20 m széles. Csupán a kisebbmértetű gödröknek egyik végén van egy 3 m széles hely, amelyen csak kb. 90—100 cm-es víz áll.

Barna őrmester 1929 július közepe táján — egy szombat délután — néhány vámmórral és Kisházi József őrmesterrel fürdéshez fogott. Legutoljára jött a vízbe közülök Gáspár László eleki őrsbeli vámmőr, aki 6—8 m távolságra elhagyva a partot, vergődve a víz alá merült. Barna őrmester nyomban a vízben küszködő vámmörhöz úszott, kiemelte fejét a vízből és a part felé kezdte vonszolni. Közben a vámmőr elkapta a nyakát, görcsösen szorongatta és a mellét a körmeivel feltépte. De hamarosan sikerült Barna őrmesternek a fuldokló jobb karját elkapnia és a vámmört a partra hozni, ahol az hamarosan vissza is nyerte eszméletét.

Ezután kb. egy héttel Gál István tiszthelyettesel, Kisházi József és Hegyi László őrmesterekkel ugyancsak fürdés céljából Barna őrmester újra kiment a gödrökhöz. Alig értek oda, segélykiáltás hallatszott a vízből. Barna őrmester a gödrhöz futott, közben ledobta magáról a zubbonyt, sapkát, kardot és beugrott a vízbe a partra azon a pontján, ahol a többi fürdőző kiáltásai szerint egy fiatalember lecsúszott a mély vízbe, akit aztán a víz alatt hamarosan meg is talált és eszméletlen állapotban a partra hozott. Ott pedig a vízből mentésre kiadott utasítás szerint életre keltette.

Barna őrmester őrsparancsnokának ezekről az életmentésekről jelentést egyáltalában nem tett, mert nem is gondolt arra, hogy azért dícséretet kaphat. A vámmőr kimentéséről annakidején a Kis Újság beszámolt, de hogy a tudósítást ki küldötte be, azt nem lehetett megállapítani.

*

Ólomszínű, gomolygó felhők feküdtek az égen 1899 szeptember 27-én Nagyberezna felett. A felhőket villám hasította keresztül, megrendült bele ég és föld s millió és millió csatornán keresztül zuhogott, ömlött az eső. Csak félórát tartott ez a délelőtti felhőszakadás, de éppen ele-

gendő volt ahhoz, hogy a Nagyberezna mellett folyó Ungból rohanó, mindent magával ragadó folyó váljon. Délutánra kitisztult az ég s a felhőszakadás utáni balzsamos levegőben megindult a munka a határban.

Révai Anna és Mária nagybereznai lakosok Hritz nevű nagybátyjukkal kétlovas szekéren kendert vittek az Ung tulsó oldalán fekvő kenderáztatóhoz. Nem törődve a folyó áradásával, nekivágtak a máskülönbön sekélyvizű folyónak a kenderrel megterhelt szekérrel. Lassan haladtak előre a víz sodrával küszködő lovak s a szekeret minden percben a felborulás veszélye fenyegette. A tulsó part közelében a lovak kifáradtak a küzdelemben, belerántották egymást a vízbe s a szekér felfordult. Hritzet a hullámok lesodorták a szekérről s az örvénylő vízben lelte halálát. A szekérbe kapaszkodó két nőt lassan lefelé görgette a víz s a szekér a felborulás helyétől 50 lépésnyire egy vízalatti fatuskóba a két nővel megakadt. Ez a fűzfatuskó-rendes vízállás mellett kilátszik a vízből. A két nő görcsösen kapaszkodva jajveszékelt, sikoltozásuk százakat csalt az Ung partjára, akik tehetetlenül nézték a halállal vívódókat.

Holóka (Ivadar) — most ny. tiszthelyettes — szolgálatban volt, mint nagybereznai őrsparancsnokhelyettes, amikor kb. félkilométer távolságból észrevette az Ung partján jajveszékélőket. Kötelességének tartotta meggyőződni a csoportosulás okáról s futva igyekezett a színhelyre s ott látva azt, hogy két ember életéről van szó, felszerelését a parton álló Janotti István adóhivatali tisztviselő őrizetére bízva, nekivágott a tajtékzó víznek.

Jól bírta az iramot s egy kis víznyelést, bukdácsolást leszámítva, szerencsésen eljutott a két nőhöz. Persze, az izgalmaktól kifáradt nők egyszerre akartak kivergődni a partra. A fiatalabbikat fenyegetéssel rábírta, hogy kapaszkodjék a szekérbe, míg érte jön s az idősebb nővel megindult a part felé.

Erejében kissé megviselve indult a másik nőért. Az ólomsúllyal ránehezülő vizes ruha s az úzás kissé kimerítette, kicsit kipihente magát a szekérbe fogódzva. A rövid pihenő után egy röpke fohással újra elindult a bizonytalan útra. A víz sodra nagyon kitérítette útjából s a parttól már csak pár lépésnyire volt, amikor bukkanóba esett. A váratlan elmerülés közben eleresztette a vállán vitt nőt, aki belekapaszkodva, még jobban a víz alá nyomta. De segítségére volt a part közelsége, minden erejét összeszedve, kivergődött a partra, a görcsösen belekapaszkodó nővel együtt. Ezért a tettéért kerületi dícsérő okiratot és 80 forint jutalmat kapott.

*

Varga Károly őrmester 1929 augusztusának egy szép vasárnap délutánján — mint napos — egyedül volt otthon a kemecsei őrsön.

A legénységi szobában hosszú lett volna a szép délután, ráunt így egyedül az ujságolvasásra, hegedűre, kinézett a kapu elé, ami a legénységi szoba ajtajától 5 m-re van. A sportpályáról 4—5 leány és legény nevetgélve jött hazafelé, házaspárok sétálgattak gyerekeikkel, itt-ott egy öregasszony csoszogott s egy-egy, az aggkortól félrehúzott vállú öreg ember bicegett hazafelé. A futballversenyről jöttek az emberek. Amint ezt a vasárnap délutáni képet nézegette Varga őrmester, az őrsfőzőnő is kijött és leült a padra.

Az utca csendjét abból az irányból, ahonnan az emberek jöttek, nagy lárma, sikoltozás, kocsizörgés és patkók sűrű csattogása verte fel. Mindenki a kerítések alá menekült. Két hatalmas erejű ló vad vágásban száguldott egy apró kocsi előtt, amelyen Fábán Dezső bérlő és Ser Adolf cséplőgéptulajdonos, valamint utóbbinak egy 8—9 éves

néma kistia ültek. A két férfi kétségbeesetten igyekezett tartani a megbokrosodott lovakat, de ez semmit nem használt, így azután segítségért kiáltoztak. A lovak a laktanyától 7—800 m-re lévő sportpálya melletti úton vontatott cséplőgéptől riadtak meg. A kerítések alá menekült legények között senki nem akadt, aki a megbokrosodott lovak elé mert volna ugrani.

Varga őrmesternek ekkor eszébe jutott, hogy az utca, amerre a megbokrosodott lovak száguldottak, a laktanyától mintegy 300 m-re derékszögben kanyarodik, ott tehát az emberek közé sodródik a kocsi, de különben is kötelességének tartotta, hogy a kocsin ülők életét megmentse. Röviden és gyorsan átgondolta a várható következményeket s a saját életét, testi épségét feledve, a baloldali ló mellé vetette magát. Jobbkézrel a kantárába ragadt, aminek következménye az lett, hogy pár pillanatra a lovak még jobban megrémültek, tovább vágtattak, magukkal hurcolva Varga őrmestert is. Jobbról-balról az asszonyok sikoltoztak. Varga őrmester azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem a bal kezével hirtelen megragadta a ló zablóját és abba csimpszakodott teljes erejével, de ekkor már kb. 18—20 m-re repítette magával a ló. Amint aztán a lába földet ért, a lovak kissé csendesedni kezdtek s Varga őrmester már érezte, hogy a lovak a hatalmában vannak, vagy legalább is már nem bírják a zablónál fogva messzire vinni. A baloldali ló száját ugyanis a zablónál fogva, lefelé csavarta, a jobboldali azonban még mindig neki-nekirugaszkodott. Így természetesen az utca baloldali kerítéséhez közeledtek. Néhol a kerítés is érintette Varga őrmester hátát. Ekkor még jobban, két kézzel, teljes erővel ragadta meg a zablót, mert már arra is kellett gondolnia, hogy ha még néhány pillanatig így haladnak a kerítés mellett, teljesen odaszorul a kerítéshez, aminek végzetes következményei lettek volna. Ahogy így teljes erejével a zablába kapaszkodott, a lovak hamarosan megtorpantak és megállottak. Megható volt a néma gyermek köszönete, amint Varga őrmester körül ugrándozva, a kezével hadonászva adott kifejezést örömeinek.

Szemelvények a nyomozás köréből.

Írta: CZEGLÉDY JENŐ százados.

A Szut. 409. pont utolsó mondata azt mondja: „A nyomozás elmélete nem egyéb, mint a mások tapasztalatainak gyűjteménye, amely tapasztalatokat a csendőr a gyakorlatban a maga számára értékesíthet anélkül, hogy azokat számos próbálgatás és elkerülhetetlen kudarccal árán kellene saját magának megszereznie.”

Mások tapasztalatait csakis úgy tudjuk magunk számára értékesíteni, ha mentül több tanulságos nyomozással foglalkozunk. Nem szabad megelégedni azonban az ilyen nyomozati eseteknek a felületel elolvasásával, hanem minden egyesnél kutatni kell ama tényezők után, amelyek a siker elérésében főszerepet játszanak.

E tényezők felfedezése, megjegyzése, adott esetben saját hasznunkra való értékesítése a főkövetelmény. A hosszú, sokszor szövevényes nyomozati eseteknek az észbentartása lehetetlen, ennek semmi gyakorlati haszna sem volna; az eredménynél tekintetbe jövő döntő körülmények, tényezők megjegyzése azonban feltétlenül szükséges, mert ezek nélkül a tanulságos nyomozások olvasása a csendőr számára nem volna egyéb szórakoztató olvasmánynál, már pedig ez esetben a cél, mások tapasztalataiból való tanulás, okulás, nem volna elérhető.

Alábbiakban két tanulságos esetet mondok el.

Mind a két esetben a legesekélyebb tárgyi bizonyíték megszerzése iránti szívós ragaszkodás, s ezt kiegészítő helyes következtetés volt a sikeres nyomozás döntő tényezője.

Egy orgyilkos kézrekerítése.

1927 november 10-én 22 órakor R. Gergely, gróf D. Pál t...i lakos erdőkerülője, a t...i őrsön jelentette, hogy T. József erdőkerülő társát egy árokpartján, a b...i erdő szélén, vértócsában holtan találta.

A nyomozást a t...i őrs nyomban megkezdte. A hullát éjjel, gyertyavilág mellett megvizsgálták. A halált vadászfegyverből kilőtt soréttöltésű lövedék okozta. Egyéb nyomot a legalaposabb helyszíni szemle ellenére sem sikerült találni.

Az eredménytelen helyszíni szemléből, az időközben megérkezett szakaszparancsnok — nagyon helyesen — azt következtette, hogy a tettes kézrekerítése igen nehéz és fáradságos munka árán lehetséges, miért is a legszélesebbkörű nyomozás lefolytatása végett, a szomszédos őrsokról is vezényelt járőröket.

Másnap ismét tüzetes helyszíni szemlét tartottak, ezúttal is eredménytelenül.

A boncoló orvos a lött sebben talált ugyan fojtásból eredő kisebb-nagyobb papírdarabkákat, de azok annyira át voltak vérrel áztatva, hogy a nyomozásnál mint esetleges támpontok tekintetbe nem jöhettek. Így a nyomozás négy napon keresztül csak nyom nélküli tapogatódzásban merült ki s már-már holtpontra jutott.

D. th. szakaszparancsnok látta, hogy nyomravezető bizonyíték nélkül a rejtélyes gyilkosságot semmiképpen sem tudja megoldani, elhatározta, hogy harmadszor is igen alapos és a legesekélyebb részletekre kiterjedő helyszíni szemlét fog tantani, az összes rendelkezésére álló járőreivel. A szél által összehordott falevélcsozókat jóformán levelenként szétszedték. A nehezen várt eredmény végre beköszöntött. A lövonal irányában, a hullától számítva 4 m távolságra, a falevelek között, 4 darabka fojtásból eredő papírszeletet találtak; összeillesztés után kitűnt, hogy azok egy naptárból kitépett jegyzékből származnak.

D. th. a leletből arra a meggyőződésre jutott, hogy a gyilkosságot csakis orrvadász követhette el, mivel a vadászeggyel bíró vadászok rendszerint gyárilag készített töltényt s fojtást használnak; elrendelte tehát a járőröknek, hogy T. és B. községekben és azok környékén lakó, számításba jöhető ismert orrvadászok töltényeit vizsgálják meg.

Egyik járőr idősb B. Lajos, b...i lakos, vadászati jeggyel rendelkező géplakatos töltényeinek átvizsgálásakor két hüvelyben a helyszínen lelt papírdaraboknak megfelelő fojtást talált. Idősb B. Lajos kijelentette, hogy ő mindig gyári fojtást használ s nem tudja, hogy a papírfajtás miképpen került töltényei közé.

A járőrök nyomban házkutatást tartottak. A lakatosműhely szerszámfiókjában a gyilkosság színhelyén és a hüvelyben talált papírfajtással azonos papírlapokat sikerült felfedezni, mely lelet terhelő súlya alatt, idősb B. Lajos a következőket mondotta: Az ő tudta és engedelmével, fia, a gyilkosság előtti nap estéjén, P. Péter b...i lakos, ismert orrvadásznak átadta a fegyverét azon célból, hogy azzal P. Péter a néhány nap múlva megtartandó eljegyzéséhez egy pár nyulat lőjön.

KI TUDTA?

A világ két legnagyobb városa: Newyork, 8,431.000 és London, 7,476.000 lakossal.

Az előadottakat ifj. B. Lajos is beismerte azzal, hogy a történet — mivel atyja lőszeréhez nem mert hozzányúlni — ő készítette a szerszámfiókban lévő naptárból kitépelt papír felhasználásával. P. Péter a gyilkosság után neki a fegyvert visszaadta s nagy megdöbbenésére közölte vele, hogy egy embert az erdőben agyonlőtt, tisztítsa ki a fegyvert s meg ne mondja senkinek, mi történt.

P. Pétert ezen gyanú alapján azonnal őrizetbe vették, ki a terhelő bizonyítékok súlya alatt megtört s beismerte szörnyű tettét. Előadta, hogy az árok mellett lesben állott s nemsokára egy ember jött feléje, kibén ő a reggeli ködben L. Bálint uradalmi erdészt, régi haragosát vélte felismerni. Nyomban célba vette s kétszer rálőtt, azután elszáadt.

Mivel a gyanúsított ellen tárgyi bizonyíték nem volt beszerezhető, tartani lehetett attól, hogy a főtárgyaláson a tettes, esetleg a tanúk is vallomásaikat visszavonják, miért is a járőrök két polgári tanu jelenlétében kivezettették magukat a tettessel a tetthelyre s a gyilkosság körülményeit a gyilkossal lejátszatták. Így a tárgyi bizonyítékok hiánya is pótolva lett.

P. Pétert a kir. Kúria jogerősen 12 évi fegyházra ítélte.

A fenti igen fáradságos, alapos szaktudással és kitarással lefolytatott nyomozásért D. th. szakasziparancsnok felügyelői dícséretben, 7 másodcsendőr kerületi nyilvános megdicséérésben részesült, míg 7 járőrvezető kerületi dícséreso okiratot kapott.

Egy gyermekölés kísérletének kiderítése.

1930 június 21-én 9 órakor, K. Józsefné, zs...-i lakos lélekszakadva szaladt be az ottani őrsre és jelentette, hogy anyjával mezei munka közben egy vályoggödörben, félig a földbekapart meztelen újszülött fiúgyermeket talált, a gyermeket a földtől megtisztította és a lakására vitte.

M. János th. őrsparancsnok B. József őrmesterrel két bizalmi egyén jelenlétében a nyomozást nyomban megkezdte. M. th. megállapította, hogy a gödörben, — mely a község szélső házától 180 méterre volt, — aznap, a kora hajnali órákban született a gyermek. A születést a nagy vértócsa igazolta. Szülés után az anya kezével kis gödröt vájt a földben s a gyermeket odatéve, gyephantokal, göröngyökkel letakarta, maga pedig nyomtalanul eltűnt. A magzat csak a véletlennek köszönhető, hogy életben maradt.

A nyomozás minden adat és támpont nélkül nehezen indult. M. th. végre is arra a szilárd meggyőződésre jutott, hogy a gödörtől távozó nőnek valahol mégis csak vérnyomokat kellett hátrahagynia s így, ha ezt sikerül megtalálni, nagy lépésekkel halad célja felé.

A járőr a gödröt újra átkutatta, — eredménytelenül. Majd a gödör szűkebb környékét kutatták át alaposan, de ugyancsak hiába. A harmadszori kutatást már a gödörtől távolabb foganatosították, mely végre eredményre vezetett. Körülbelül 50 méterre a gödörtől, a községgel ellenkező irányban, egy méter hosszúságban vonalként húzódó, alig látható vércseppeket találtak. A legkitartóbb kutatás ellenére sem lehetett egyéb nyomot felfedezni. A vércseppekből a járőrvezető azt következtette, hogy a gyermek anyja csakis a környező tanyákon lehet, mert kizártnak látszott, hogy olyan beteg állapotban, gyalogosan közvetlenül a szülés után, nagyobb utat képes legyen megtenni. Jármű igénybevétele kizártnak látszott, ezt igazolták a kikérdezett tanyai lakosok s a keréknyom hiánya.

A községi szülésszöket a járőr tüzetesen kikérdezte. A kapott adatok semmi reménnyel nem kecsegtettek.

Hasonlóan eredménytelen volt a besúgók, a megbízható lakosok kikérdezése is.

Ezek után mindinkább megerősödött az a feltevés, hogy a tettes csakis olyan hajadon lehetett, kinek sikerült terhes állapotát eltitkolnia. Egyéb megfelelő nyom hiányában, most a járőr a tanyaudvarokat figyelte, gondolván, hogy talán a kimosott fehérenemű vezet eredményre. Tekintve, hogy előző nap vasárnap volt s így senki sem mosott, könnyűnek látszott a száradó ruha megkeresése.

A tanyaudvarok észrevétlen megfigyelése közben L. Imre udvarába került a járőr, hol meglepetésére női inget, háziruhát és vászondarabokat talált száradás végett kiterítve. Járőr e gyanus nyomok láttára jobban körül nézett és a kút körül véresnek látszó víztócsát is felfedezett. Alig, hogy beléptek az udvarra, egy pirosposzgás, 16 év körüli leány szaladt eléjük. Járőr kérdésére a leány előadta, hogy anyja több éve méhrákbetegségben szenved, erős vérzései voltak az éjjel s annak a holmija szárad az udvaron. A járőr az idősebb asszonyt ágyban találta; súlyos betegségét a szomszédok is megerősítették, így ez a nyom is tévesnek bizonyult. M. th. mielőtt elhagyta volna a lakást, a leányt is megfigyelte, mert új, tiszta ruhában látta, de pirosposzgás arcát, élénk mozgását és fiatal korát tekintve, nem tűnhetett fel gyanusnak előtte. Lehetetlen volt feltételezni, hogy a leány néhány órával ezelőtt gyermeket szült volna.

A járőr visszatért a gödörhöz, hogy onnan új kiindulási irányt keressen. Odaérve a magas fűben lefeküdtek és az összes eshetőségeket újra megbeszélték. Ekkor észrevették, hogy L. Eszter, L. Imre leánya többször kijött a tanya elé s óvatosan őket figyelte. A frissen mosott véres ruhadarabok, valamint L. Eszter viselkedése a járőrben mégis csak gyanút ébresztett, annál is inkább, mert a tanya egyike volt azoknak, amelyek a gödörhöz a legközelebb estek.

A járőr a tanyát újból szemügyre vette. A száradó ing szabása és nagysága feltűnt a csendőröknek, mert nem volt feltehető, hogy egy idősebb tanyai paraszt asszony modern szabású fehéreneműt viseljen. Az új felfedezés alapján a leányra terelődött a gyanú. L. Eszter sírva tiltakozott a gyanúsítás ellen, felemelve szoknyája szélét, mutatta, hogy az inge tiszta, ő nem lehet a bűnös. Járőrnek a leány inge most még gyanusabb lett, mert azon friss vasalás nyoma látszott, ami azt igazolta, hogy a fehéreneműt a leány alig hordta pár óránál tovább. Parasztleány pedig hétköznap, különösen vasárnap után nem szokott tisztát váltani. A járőr elhatározta, hogy a leányt orvossal mevizsgálattja, ami a szomszédok körében nagy felzúdulást keltett, mert mindenki a leány ártatlanságát és érintetlenségét hangoztatta. M. th. a leányt a zs...-i körorvossal mégis megvizsgálattta; megállapítást nyert, hogy a leánynak, — ki 6—8 órával előbb gyermeket szült — még a méhlepénye sem távozott el.

Ezután már könnyen ment a bűncselekmény lefolyásának pontos megállapítása. A leány bevallotta, hogy terhességét erős leszorítással környezete előtt is sikerült eltitkolnia. 21-én hajnalban, fájások lepték meg, a házból kiszökött, gyermekét a kubikgödörben megszülte s a csecsemőt gyephantokkal betakarva, sorsára bízta. Otthon fehéreneműjét anyja véres rongydarabjaival kimosotta s abban a nyugodt tudatban volt, hogy cselekményére senki sem fog rájönni.

A tettest gyermekölés kísérlete miatt a kir. törvényszék fiatakorúak bíróságának feljelentették. A gyermeket a község előljárósága vette gondozásba, később a kis fiúcskát a d...-i állami gyermekmenhelyen helyezték el.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Elnézést kérünk nagymányoki örsbeli bajtársainktól, hogy kifejezett kérésük ellenére is közöljük a levelüket. De úgy véljük, hogy a jó példaadás csak akkor értékes, ha mások is tudnak róla.

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének

Budapest.

Alulírott a Csendőrségi Lapok szerkesztőségét több mint negyedszázados szolgálati időm alatt sohasem zavartam. Jelen közlendőmet azonban eljuttatom most a szerkesztőséghez, bármily kedvezőtlen lesz is róla a vélemény.

Folyó év május hó 23-án a fővárosi szegénysorsú gyermekek nyaraltatása érdekében a rádióban Papp Jenő úr felhívására és indítványomra az örs nőtlen legénysége lelkesedéssel hozzájárult, hogy a közigazgatásból való élelmezés mellett egy fővárosi, 8—12 éves, rászoruló leánygyermeket az iskolaéig vendégül lát.

Elhatározásunkat (az öpk. úr beteg volt, azért az ő tudtával) bejelentettem a szekszárdi osztályparancsnoknagnak, honnan május 28-án kelt 310/sgt. 1932. szám alatt érkezett parancs szerint, ezen elhatározásunkat osztályparancsnok úr dícsérőleg vette tudomásul. Az engedély elnyerése után elhatározásunkat közöltük a fővárosi gyermeknyaraltatási akció vezetőségével s onnan azt válaszolták, hogy készséggel küldenek egy leánygyermeket az örsre.

A mai napon a gyermek, aki 10 éves, egy kísérővel megérkezett az örsre. Testsúlyát megmértük: 26 és fél kg. Az egyébként egészséges gyermeken láthatók a nélkülözés nyomai, vézna kis teste szinte kiáltani látszik táplálék után. Szeretettel vettük gondozásba. Ha a csendőrkoszt és a vidéki levegő testsúlyát megnöveli, gyarapodását bejelentjük majd a szerkesztőségnek. Szegényes ruháskáit egyelőre egy szoknyácskával, két inggel és egy pár cipővel közösen kiegészítettük.

Most térek rá levelem tulajdonképpeni céljára. Ha a csonka országnak csak minden tizedik örsre vállalna egy fővárosi szegény gyermeket nyaraltatásra, máris sok lenne. És ha a fővárosban erről szélesebb rétegben szereznének tudomást, talán rájönnének, hogy a csendőrök mégsem vademberek, amilyeneknek a szocialisták lefestik őket.

Ha a szerkesztőség érdemesnek vélné e kis esettel, — amivel nincsen dicsekvő szándékunk — a Csendőrségi Lapokban foglalkozni és azt több példa követné az örsök részéről, még mindig volna alkalom néhány heti gyermeknyaraltatásra. El merem hinni, hogy a kis gyermekek, ha a fővárosi nélkülözésbe visszajutnak és csendőrt látnak, majd a főváros utcáin megjelenni, a „vad” csendőrök nyakába ugornak majd.

Még csak azt jegyzem meg, hogy a gyermekkel ideutazott tisztviselő oda nyilatkozott, hogy az örs kérelme — mert ehhez hasonló még elő nem fordult — a fővárosban igazi örömet váltott ki a nyaraltatási akció vezetőségénél.

Örs és személy megnevezését minden esetben mellőzni kérem, mert nem szeretnénk, ha bárki is dicsekvést próbálna kiolvasni a kis esetből.

Nagymányok, 1932. július 1-én.

Fodor Antal
tiszthelyettes

Nincs olyan szerencsétlen vak eset, amelyből az okos ember ne tudna némi hasznot húzni s nincs oly szerencsés vak eset, amelyet a balga nem fordíthatna kárára.

LA ROCHEFOUCAULD.

Évzáróünnepély a szombathelyi csendőr őrsparancsnokképző iskolánál.

Ötödször bocsátotta immár útra kiképzett őrsparancsnok sarjait az őrsparancsnokképző iskola.

A folyó tanév évzáró ünnepélye június hó 27-én, az eddigieknél ünnepélyesebb keretek között zajlott le.

Az ünnepély reggel 8 órakor díszvizsgával kezdődött, amelyen megjelentek: *vitéz Shvoy István altábornagy*, a szombathelyi 3. honvéd vdrpk-a, *vitéz Bánó Kálmán* tábornok, a 3. testnevelési kerület felügyelője, *vitéz Nemes Szinay Béla* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, mint vizsgabizottsági elnök, *Klemm László* ezredes, a Büm. VII. b., *Csiba István* ezredes, a Büm. VII. c. osztályának vezetője, az összes csendőrkerületi parancsnokok, *Száratory Géza* ezredes, a szombathelyi vámörkerület ideiglenes parancsnoka, *dr. Tarányi Ferenc*, Vas vármegye főispánja, *dr. Toldi Gyula*, az ügyészség elnöke, *dr. Steffler Lajos*, a járásbírószág elnöke, *Oroszlány Endre* rendőrfőtanácsos, a rendőrkapitányság vezetője, *dr. Pető Ernő* e. ü. főtanácsos, a helybeli kórház igazgatója, *dr. Palkó János*, egyházmegyei főtanfelügyelő, *dr. Horváth György*, szombathelyi polgármesterhelyettes, *dr. Dezső Lipót* kir. tanfelügyelő és még több polgári előkelőség.

A vizsgabizottság elnöke, *vitéz nemes Szinay Béla tábornok*, a m. kir. csendőrség felügyelője volt. A vizsgabizottság tagjai, *Szopkó Győző* ezredes, kerületi parancsnok, *Csiba István* ezredes, a Büm. VII. c. osztály, *Klemm László* ezredes, a Büm. VII. b. osztály vezetői, *Schick Lénárd* őrnagy, az őrsparancsnokképző iskola parancsnoka, *vitéz Battyk József* őrnagy és *vitéz Temesvári Endre* őrnagy századparancsnokok voltak.

A két órát tartó díszvizsga után a vendégek az altiszti olvasókördőbe vonultak, ahol villásreggeli várta őket. Ezalatt a századparancsnokok kihirdették a hallgatóknak a miniszteri rendeletet, mely szerint a levizsgázott 169 hallgató közül 142 tiszthelyettesé lépett elő. A többit is a tiszthelyettesi helyek üresedése arányában, rövidesen elő fogják léptetni.

Ezután a vendégek — akik a villásreggeli alatt az altiszti énekkar két énekszámát is meghallgatták — az iskolaépület előtti téren gyülekeztek, ahol a hallgatók zászlóalja díszoszlopvonalban állott. Itt folyt le a záróünnepély második része, mely tábóri misével kezdődött. A misét *Binder István* tábóri alesperes végezte az épület előtt felállított lombsátorban.

Mise alatt a szombathelyi leventezenekar egyházi énekeket játszott. Az ünnepélynek ezen a részén a fentemlített vendégeken kívül megjelent a helyőrség tiszti és altiszti küldöttsége, az államrendőrség tisztviselői és legénységi küldöttsége, a Szombathelyen lakó nyugdíjas csendőr-altisztek kb. 30-an és a csendőrtisztek és altisztek hozzátartozói is.

Mise után a zenekar a Himnuszt játszotta, majd *vitéz nemes Szinay Béla* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője lépett a szónoki emelvényre s a következő beszédet intézte a levizsgázott hallgatókhoz:

Csendőrök!

Tíz hónappal ezelőtt összesereglettetek csonka országunk minden részéből.

Összesereglettetek ennek kisebb, nagyobb községeiből és városaiából, hogy előljáróitok érdemességi megbírálsa alapján elvégezzetek egy iskolát, amely egyik igen jelentékeny parancsnoklási kör betöltésére képesít benneteket a pályatokon.

Örsparancsnokká való kiképzésben részesültetek ez alatt a 10 hónap alatt. Igaz, hogy a csendőrség szerveződésmódjában az örs a legkisebb egység, de egyike a legfontosabbaknak, mert nagyrészt az örs odaadó, lankadatlan kötelességtudásán múlik a törvényes rend és a belső béke fenntartása, az ország közbiztonságának és nyugalmanak megőrzése.

Jó néhány esztendei járőrtársi és járőrvezetői csendőrségi gyakorlati szolgálatteljesítés után ültetek vissza újra az iskola padjába. Tisztjeitek, oktatóitok fáradságot nem ismerő munkája révén tisztázódott a felfogástok, tárgult a látókörötök és megerősödött a tudástok.

Iskolai előjáróitok véleménye alapján a jövő feladataival szemben támasztott követelményeknek megfeleltek. Eredményesen végeztétek az iskolát. Ez a mai nap tehát részetekre utolsó itt az iskolában. Bizonyára kaptatok sok jó tanácsot útravalóul. Kinél megmarad az, kinél pedig elillan. De mindenkinél elenyészik lassan, ha nem egészíti ki és nem táplálja folytonosan az itt felvértezett szaktudást. A csendőr csak úgy ér valamit, ha nem bukácsol és nem kopik el az élet sűrűlódásai között; ha szembe tud szállni a léthez kapcsolt sanyarú bajokkal. Ez azonban nagy igyekezetet, erőt és ellentálló képességet követel majd tőletek.

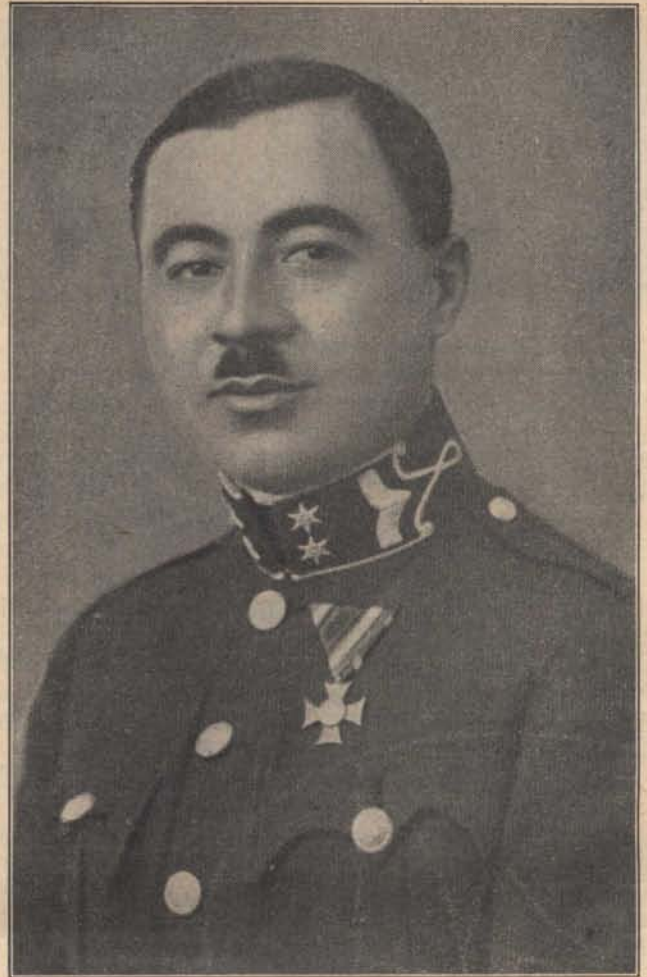
Ne gondoljátok tehát, hogy a mai napon végleg befejeztétek a tanulást. Korántsem! Most az iskola padjából újra visszamentek a tapasztalat iskolájába. Ott pedig — mindig az élethivatásotokat tartva szem előtt — csak úgy lehet tanulni, ha az életek bukkánó eseteket nem kerülitek ki, hanem megbirkóztak vele. Ha az örsön való munkának befelé és kifelé ható ügyes-bajos dolgaiból erősen kivészitek a részetekeket. A basáskodó és a maga nagyságában gyönyörködő élet egyremegy a számító önzés élvezetével. S azt mondhatom nektek, hogy az ilyen élet rendszerint restségből, gyávaságból, tudatlanságból vagy önhittségből ered.

Az örskörlet lakosságával szolgálatotokból eredőleg sokat kell érintkeznetek. Ezen az úton nevelhetitek magatokat szorgalomra és kitarásra. De vigyázzatok! Itt találkoztok ugyanis azokkal a nehézségekkel és kísértésekkel, amelyek magatartásotok szerint színezik vagy sötétítik majd az életeket; csökkentik egyéniségetek értékét vagy emelik érdemeiteket.

Ne surranjatok el semmi mellett sem észrevétlenül. Járjatok nyitott szemmel és lássatok meg mindent. Jót és rosszat egyaránt. Elemeztétek ezeket. Lelketek és szívetek tárva-nyitva legyen és kapva kapjatok rajta, ha nálatok bölcsőbb és tapasztaltabb egyénektől valamit tanulhattok. Tapasztalásból okul az ember. Így szerzi meg azt a bizonyos józan eszt, ami nem egyéb, mint okosan felhasznált tapasztalatok összessége. Megszerzésére pedig nem annyira észtehetség, mint inkább türelem, pontosság és éberség szükséges.

Aki ezeknek az életben forgoló embernek a számára elengedhetetlenül szükséges tapasztalatoknak a megszerzését elmulasztja, az igen könnyen elszámíthatja magát; pöf-feszkedővé és elbizakodottá válhat. Ha lendíteni akartok a magatok sorsán és hivatástokon, szükséges, hogy a kellő gyakorlati tapasztalatokat megszerzeztétek, mert ez az alapja az életek távuló ágas-bogas, sokszor rejtélyes esetek megoldásának.

A szolgálatteljesítés az örsparancsnokot olyan nagy jogokkal ruházza fel és olyan gyönyörű feladatok elé állítja, amelyek megoldásához egész férfiakra van szükség. Teljes mértékben felelős: az örs állapotáért, alárendeltjeinek katonai és hivatásszerű elméleti és gyakorlati kiképzéséért, valamint az örskörlet közbiztonsági állapotáért. A kötelességek hosszú, láncolatossorozatának felemelése után így

Kürti Gergely budapesti kerületbeli tiszthelyettes az örsparancsnokképző iskolát 169 hallgató közül elsőnek végezte „kitűnő” eredménnyel.

szól a Szolgálati Utasítás: „Ne feledje az örsparancsnok, hogy a jó példaadás minden oktatásnál többet ér. Mutasson tehát mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül is követendő példát alárendeltjeinek.

Erkölcös és józan életmód, pártatlanság, igazságszeretet és megvesztegethetetlenség, törvénytisztelő, éberség, bátorság, önmérséklettel és tapintatossággal párosult erély, törhetetlen hazaszeretet, valamint járadalmat és megalkuvást nem ismerő kötelességérzet és mintaszerű fegyelmereztség legyenek a magyar csendőr, de elsősorban az örsparancsnok fő jellemtulajdonságai”.

Kétségtelen igazság az, hogy a képességgel tisztában lévő ember mindig jól adja a szerepét, míg ellenben a magát félreismerő, mindig belesú.

Abban a biztos tudatban bárszámom tőletek, a gyakorlati életben való viszontlátásig, hogy megértettetek; ez ünnepélyes alkalommal adott tanácsaimat megfogadjátok és így szerepeiteket az életben mindig jól adjátok.

A magyarok Istene segítsen izzó hazafiúi szeretettől és mélyeséges nemzeti érzésektől áthatott rendíthetetlen, lelkes csendőri munkátokban.

Isten veletek!

A csendőrség felügyelőjének beszéde után Kürti Gergely, budapesti kerületbeli tiszthelyettes, a tanfolyam rangelsője lépett elő s az egybegyűltek előtt a következő fogadalmat tette:

„169 hallgató bajtársam hálája szólal meg most bennem, amikor tíz hónap megfeszített munkája után fárad-

ságunk verejtékes eredményét elértük.

Lélekben megerősödve, tudásban gyarapodva állunk itt, készen arra, hogy megcsontított hazánk törvényeinek sziklaszilárd támaszai legyünk.

Boldog büszkeséggel tölt el bennünket ez a szent hívás, melyhez e 10 hónap alatt újabb erőt, lelkünknek acélosabb vértet szerezlünk.

Hálattal szívünk első köszönete a Mindenhatóé, aki erőt adott a munkára, de hálás köszönettel tartozunk előjáróinknak is, akik érdemesítették bennünket arra, hogy az őrparancsnokképző iskola hallgatói lehessünk. Hálás köszönetet mondunk oktatóinknak, akik 10 hónap fáradságos munkájával, kifogyhatatlan türelemmel és szeretettel vezettek és oktattak bennünket.

E mai napon életünknek egy új korszakához érkezünk, mert csak természetesen, hogy a nagyobb tudással nagyobb kötelességek is járnak.

Ebben az emelkedett hangulatban ünnepélyesen megfogadjuk, hogy kötelességeink teljesítésében mindenütt és mindenkor legelől járunk, egyben megigérjük, hogy fáradságot és megalkuvást nem ismerő munkával, a magyar csendőr becsületes, törhetetlen lelkével az utolsó lehelleltünkig szegény, sorsüldözött nemzetünket szolgáljuk, Híven, Becsülettel, Vitézül, a nagy magyar jövő biztos reményében."

A fogadalom után vitéz Shvoy István altábornagy úr Önagyméltósága, a 3. honvéd vegyesdandár parancsnoka szólott a hallgatókhoz.

„Miként a múltban — mondotta — úgy az idén is megelégedéssel és megnyugvással győzöttünk meg arról, hogy a csendőr őrparancsnokképző iskolában a kiképzés magas színvonalú s a hallgatók alapos elméleti tudást sajátítanak itt el.

Hála illeti ezért az oktatókat, de hála illeti a hallgatókat is, akik törhetetlen akaraterővel és kitartással igyekeztek a rájuk rótt feladatot elvégezni. A tanfolyam természetesen elméleti útmutatást adott az őrparancsnoki állás betöltéséhez. Az elméleti tudás azonban nem elég. Azt állandó tanulással ébren kell tartani s a gyakorlatba átvenni. Önökre most az a feladat hárul tehát, hogy az itt tanultakat gyakorlatilag értékesítsék.

Nagymagyarország csendőrsége Európaszerte elismert, elsőrangú csendőrség volt. Ha a nagy és boldog országnak ilyen kiváló csendőrségre volt szüksége, mennyivel inkább szükséges, hogy a megcsontított, ezer sebből vérző csonka országnak elsőrendű csendőrsége legyen — mert hiszen azok vállán nyugszik elsősorban a közbiztonság és a törvényes rend fenntartása.

Az a fogadalom, amit mindnyájuk nevében bajtársuk az imént tolmácsolt és az a megnyugtató szép eredmény, melyet a vizsga során bemutatnak, biztosíték arra, hogy önök is méltóan elődeikhez, híven, becsülettel, legjobb tudásuk szerint fognak eleget tenni elvállalt kötelezettségüknek és teljes értékű utódai lesznek az európai hírű m. kir. csendőrségnek. Adja Isten, hogy úgy legyen, Isten velük."

A zászlóalj ezután díszmenetbe állott fel s a díszmenettel az évszázadi ünnepély véget is ért.

A Szombathelyen lakó nyugdíjas csendőr altisztek, hogy a testülethez való ragaszkodásuknak külsőleg is tanujelét adják, engedélyt kértek, hogy a díszmenetben ők is résztvehessenek s a zászlóalj után ők is díszmenetben vonultak el a 3. vegyes dandárparancsnok úr Önagyméltósága és a m. kir. csendőrség felügyelője előtt.

Az őrparancsnokképző iskolát kitűnő eredménnyel végezték a következő tiszthelyettesek (zárójelben az állományilletékes kerület): Kürti Gergely (Budapest), Gál

József (Budapest), Bujáky Antal (Budapest), Déri József (Szombathely), Turi Ernő (Székesfehérvár), Szembrátovics László (Debrecen), Vince Rezső (Székesfehérvár), Soóky Gábor (Debrecen), Bárány István (Debrecen), Gulyás Mihály (Székesfehérvár), Koppányi Károly (Székesfehérvár), Vince Simon (Pécs), Sütő Károly (Miskolc), Szeles Ferenc (Budapest), Sóhajda Sándor (Pécs), Czibere Miklós (Debrecen), Ódor Lajos (Székesfehérvár), Benkő József (Pécs), Bártfai Pál (Debrecen), Szijjártó János (Szeged), Csányi Imre (Budapest), Vida István I. (Székesfehérvár), Paál Pál (Budapest), Kemény (Kutlán) Gyula (Miskolc), Tóth Dénes (Székesfehérvár), Mészáros György (Szeged), Bebes László (Debrecen), Rakó Sándor (Budapest), Bagi József (Budapest), Vágner Mihály (Debrecen), Pléh László (Miskolc), Horváth Mihály I. (Szombathely), Gyapjas Ferenc (Szeged).

CSENDŐR LEKSZIKON.

131. kérdés. A járőr tettenér két egyént, amint a Dunán horgonyzó román hajóra 5 hordó bort vittek, amelyért 80 kg rozsot és 12 l petroléumot kaptak. A Szut. 83. §-ának megfelel-e a járőr eljárása, ha az őrizetbe vett két egyént a bűnlekekkel együtt a legközelebbi pénzügyőri szakasznak átadja a megszerkesztett tényleírás mellett?

Válasz. Függetlenül attól a kérdéstől, hogy a két egyént bortermelő volt-e vagy zugkereskedő, a két egyénnel szemben az 1924-XIX. törvénycikkbe ütköző vámjövédéki kihágás gyanuja forog fenn, mert külföldi eredetű petroléummal és gabonaneművel csempészekkel csereforgalmat üztek.

Mint hogy a csendőr csak határ-vámjövédéki vagy dohányjövédéki kihágás fennforgása esetén köteles nyomozást teljesíteni s ezt is csak akkor, ha tettenérés forog fenn, helyesen jár el a járőr, ha a nyomozást azonnal megindítja és a Szut. 492. pontjához képest a tettesekkel együtt az őrizetbe vett bűnleket és a megszerkesztett tényleírást a legközelebbi vámhivatalnak (nem pénzügyőri szakasz) átadja, mert a Szut. a 83. §-ban a „csempészet” szót a vámtörvény értelmében használja.

132. kérdés. Vásárok és búcsúk alkalmával működésben levő körhinta tulajdonosa köteles-e a körhintát elkeríteni, tekintve, hogy különben a körhinta körül tolongó közönség testi épsége veszedelemnek lehet kitéve?

Válasz. A körhinta nyilvános helyen való felállításához hatósági engedély szükséges. Már az engedély kérésekor a kérelmezőnek biztosítékot kell nyújtania arra, hogy a fennálló rendszeti szabályoknak mindenben eleget fog tenni. A rendőrhatalóság bármikor visszavonhatja az engedélyt, ha a mutatóvány a közrend és közbiztonság szempontjából kifogás alá esik.

Ha a mutatóványos magától nem tesz olyan intézkedéseket, amelyek a mutatóvány veszedelmességét másokra nézve kizárják, vagy a rendőrhatalóság kikötésének, esetleges figyelmeztetésének eleget nem tesz, a csendőr figyelmeztetheti a mutatóványost a szükséges óvintézkedések megtételére vagy védőfelszerelés alkalmazására. Ha a mutatóványos a csendőr figyelmeztetésére nem hajol, jelentést kell tenni az elsőfokú rendőrhatalóságnak (főszolgabíró, rendőrkapitány).

133. kérdés. Nyilvános helyiségekben zenedarabok előadására szükséges-e a Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Zene-műkiadók Szövetségének engedélye akkor is, ha egyébként a

nyilvános helyiségekben szokásos zenéléshez hatósági engedélyre nincs szükség?

Válasz. A 168.809. B. M. 1924. sz. rendelet értelmében a fentnevezett szövethozat engedélyre van szükség a nyilvános helyiségekben előadott zenedarabokra, ha egyébként a rendőrhatalom engedélyre, szokásszerű zenélésről lévén szó, nincs is szükség.

A rendőrhatalom köteles ellenőrizni az említett szövethozat engedély meglétét s ha ilyen nincs, a zenélést megtilt-hatja.

Az, aki ilyen engedélyt nem szerez be s ennek ellenére ad vagy adat elő zenedarabokat, szerzői jog bitortlása miatt meginduló pernek teszi ki magát, amely kártalanítás meg-fítélésével és fogházbüntetésre átváltoztatható pénzbüntetés-sel járhat. (1921:LIV. t.-c.)

134. kérdés. A portyázó járőr egyik tagjára a lovait hajtó gyanúsított ostorral rácsap. Kikérdezésekor azt mondja, hogy tréfából tette. Mily büncselekményt követett el?

Válasz. Az ostorcsapás a tetteles bántalmazás fogalmát kimerítvén, a gyanúsított cselekménye az 1914:XL. t.-c. 4. §-ának 2. bekezdésébe ütközik, amint hatósági közeg ellen való erőszak vétsége, nem férvén kétség ahhoz, hogy a bántalmazás a szolgálatban levő járőrön hivatásából folyó eljárása alatt történt.

135. kérdés. Büntetendő cselekményt követ-e el az, aki hivatalvesztést és politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését kimondó ítélet hatálya alatt áll s községi választás alkalmával mégis gyakorolja választójogát?

Válasz. A politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését kimondó ítéletet tudomásulvétel végett az illetékes törvény-hatóságok első tisztviselőjének küldik meg a bíróságok, ha az ítélet jogerőre emelkedik.

A választók jegyzékét összeállító közigazgatási hatóságok kötelessége a szavazati jogosultság egyénenként való meg-vizsgálása s a névjegyzékből kihagyása azoknak, akik vá-lasztójogukat nem gyakorolhatják. A törvény ellenére a vá-lasztói névjegyzékbe felvett választó, ha az így neki megadott jogot gyakorolja, nem követ el büncselekményt, amint nem követ el büncselekményt az a hivatalvesztésre ítélt közhivatal-nok sem, akit felteszt hatósága a hivatalvesztést kimondó jog-erős büntető ítélet ellenére állásában esetleg meghagy.

136. kérdés. Büncselekményt követ-e el a tulajdonjog fenntartásával részletfizetésre vásárolt ingóság birtalója, ha a részletfizetést megszüntetve, az ingóságot továbbra is használatban tartja?

Válasz. Nem követ el büncselekményt, mert az ingóság birtalatába jogszerűen jutott, azt sem el nem tulajdonította, sem el nem zálogosította. Magánjogi kérdés, hogy a dolog tulajdonosa visszakövetelheti-e az árut minden feltétel nél-kül vagy a már megkapott részletet visszaadása mellett, avagy a hitelezett vételárat egészében lejárnak tekintve, kö-vetelheti az adóson.

137. kérdés. Ünnepi alkalommal a Himnusz és a Magyar Hiszekegy éneklésekor, midőn az egész közönség feláll s ka-lapját leveszi, a gyanúsított ülve marad, egy másik pedig nem veszi le a kalapját. Megállapítja-e ez a magatartás bün-cselekmény tényálladékát?

Válasz. A bírói gyakorlat ebben a kérdésben ingadozó ugyan, véleményünk szerint azonban az illető az 1921:III. t.-c. 8. §-ába ütköző, a magyar állam és a magyar nemzet megbec-sülése ellen irányuló vétséget elkövette. Nem tartjuk ugyanis a gyanúsított viselkedését egyszerű passzív magatartásnak és neveltségéből vagy műveltségéből eredő egyszerű tisz-teletlenségnek.

A Himnusz és Magyar Hiszekegy ugyanis a magyar haza iránt való tisztelet és szeretet jelképe. Mikor a gyanúsított az általánosan bevett szokásokkal szemben a leírt módon tüntet, a magyar állam és a magyar nemzet ellen megval-lázó cselekményt követ el, hiszen mindenki előtt megérthető módon a magyar nemzet lekicsinylésének és semmibevételé-nek ad kifejezést.

Mínthogy az ilyen magatartás egyúttal botránys is jelent, a csendőrnek joga van az illetőt a Kbtk. 42. §-ába ütköző ki-hágás miatt feljelenteni.

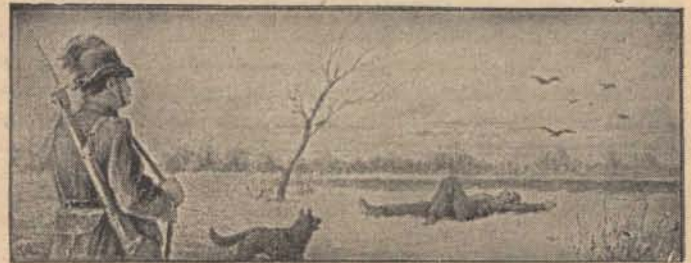
138. kérdés. A sértett bekerítetlen szérűskertjében a ka-zalba rakott lóheréből a gyanúsított ellop mintegy 30 kg-nyit. Mily büntetendő cselekményről van szó?

Válasz. Betakarított, szérűskertben levő mezei termés el-lopása nem mezőrendőri kihágás, hanem lopás. Mínthogy pe-dig a takarmány lopása csak annyiban esik a Bn. 51. §-a alá,

ha az emberek táplálkozására szolgáló eledelnek is minősíthető, a cselekmény a Btk. 333. §-ába ütköző, a lopott tárgy értéke szerint (Bn. 48. §.) minősülő lopás vétsége.

139. kérdés. Az 1894:XII. tc. 93. §-ának a) pontja által-ban megkülönböztetést tesz „gazdasági termék” és „földtől el nem választott termék” között. Mi e megkülönböztetés gya-korlati értelme?

Válasz. A törvény nem annyira megkülönböztetést tesz, mint inkább kimerítő akar lenni a felsorolásban. Hangsúlyozni kívánja, hogy a mezei lopás tárgya nemcsak a szoros értelemben vett gazdasági termék (gyümölcs, facsemete, vetemény, gabona vagy ily néven a mezőgazdasági művelés fogalmi kö-rébe szokásszerűen vont növényzet valamely alakjában), ha-nem általában minden, ami gyümölcsösben, szőlőben, faiskolá-ban vagy a mezőn terem s ami tulajdonosára értéket képvisel. (Ilyen például a virág vagy más dísznövény, amelyet általá-ban nem neveznek gazdasági terméknek.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

A kápolnásnyéki őrson 1931 június 23-án három Ká-polnásnyék határbeli, Nádosdy-pusztai lakos, gazdasági cseléd feljelentést tett baromfilopás miatt. A baromfiak 21-éről 22-ére virradó éjjel tűntek el. Putz György tiszt-helyettes, ideiglenes őrparancsnok negyedmagával a pusztára sietett és megtartotta a helyszíni szemlét, mely azon-ban a tettes személyére semmi támpontot sem nyújtott. A pusztán megejtett puhatólás sem vezetett eredményre. A helyzet összes körülményeiből ítélve nem pusztabeli, ha-nem idegen ember tettességére kellett gondolni, ezért Putz tiszthelyettes a további nyomozáshoz szükséges kiinduló pontot a tettesnek a helyszínre vezető, vagy onnan el-vezető útján remélte megtalálni. A három helyről össze-sen 39 csirke és tyúk tűnt el. A mennyiségből arra lehe-tett következtetni, hogy azt a tettesek gyalog, feltűnés nél-kül nem vihették messzire, ezért valószínűnek látszott, hogy vasúton szállították el. Ebből az elgondolásból ki-indulva Putz tiszthelyettes egy járőr a magyar államvas-utak vonala mentén indított útba, maga pedig egy járőrrel a déli vasút vonala és az azzal párhuzamosan vezető buda-pesti műút mentén kezdte meg a puhatólást. Kikérdezte a pályaörököt, útkaparókat, az útmenti házak lakóit, de ered-ménytelenül. Délután a vasútvonal és a műút között elte-rülő földeken csőszkunyhót pillantott meg. A csősz aludt. Felkeltették és a feltett kérdésekre elmondta, hogy 22-én hajnalban egy alacsony termetű embert látott, hátán és karján nehéz kosarat cipelve a földeken keresztül a baracs-kai vasúti megálló felé haladni. A járőr a baracsikai meg-állónál a vasutasoktól megtudta, hogy a 6 órás vonattal egy ismeretlen férfi 2 kosár baromfit adott fel Buda-fokra. A fuvarlevelek átvizsgálásából a járőr megállapí-totta, hogy az illetőt Fehér*) Jánosnak hívják.

A kiindulópont ilyenképpen már megvolt. Az esti vo-nattal a járőr Budafokra utazott, hol a melléje rendelt rendőrrel sorra járta az összes Fehér nevű egyéneket, de

*) A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

eredményt nem sikerült elérni. Ekkor felmerült az a gondolat, hogy Fehér nem a Budafokkal teljesen összeépült Albertfalván lakik-e? A feltevés helyesnek bizonyult; a járőr másnap reggel meg is találta lakását, de Fehérék nem voltak otthon. A szomszédok szerint előző nap a Baracska felől érkező vonattal 2 kosár baromfit hozták és azzal 24-én kimentek Budapestre, a Garai-téri piacra. Ezt hallva, a járőr azonnal villamosra ült, Fehéréket a Garai-piacon rövid keresés után feltalálta és a még el nem adott 16 darab baromfi egyúttal őrizetbe vette. Fehérék a helyszínre kísérve, cselekményüket beismerték; Fehér előadta, hogy a lopás színhelyét két évvel ezelőtt kémlelte ki, midőn a Nádasdy-pusztán narancsot árult. Fehérre az eresi őrs és a budafoki rendőrség még számos más tyúklopást is ráderített.

Ha a helyszíni szemle és a szűkebb helyszínen folytatott puhatolás nem vezet eredményre, úgy a puhatolást a tettes oda- és elvezető útjára kell kiterjeszteni. Ezek rendszerint ismeretlenek s így nincs más hátra, mint az összes elképzelhető lehetőségeket végigjárni. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a tettes, különösen bűnjelekkel megrakodva, kerüli a forgalmas vonalakat, ezért a puhatolásnak sem szabad csupán azokra szorítkoznia. A pályaőrök, útkaparók kikérdezése nem vezetett ennél az esetben sem eredményre, ellenben a félreeső helyen levő cőszykunyhó lakója adta meg a járőrnek az első támpontot.

Érdekes itt még az is, hogy a lopás helyét a tettes két évvel ezelőtt kémlelte ki. Ebből az a tanulság, hogy a csendőr a kikérdezések alkalmával nyúljon vissza messze a múltba és faggassa a tanúkat, hogy milyen idegenek fordultak meg a háznál, a tanyán stb. A nyomozás egyébként jól átgondolt, határozott és gyors volt; elismerést érdemel.

*

Vásárhelyi András csendőrt (jelenleg nyugállományú törzsőrmeister, Erdősokonyán) 1915-ben az ungvári szárny területén levő szerednyei őrsre vezényelték. Vásárhelyi csendőr igyekezett új szolgálati helyén minél szélesebbkörű helyi és személyi ismereteket szerezni s annak bővítésére minden alkalmat megragadott úgy, hogy az év vége felé már teljesen otthon érezte magát új állomáshelyén. December 6-án éjjel 1 órakor, mint járőrvezető, Balázs Lajos csendőrrel N. községbe érkezett. A falu leportyázása alkalmával Pató Dénes fűszerkereskedő lakásában lámpavilágot látott, ami ilyen késői időben szokatlan volt. A járőr rövid időre megállt és figyelt. A szobából gyermek sírás hallatszott, mely azután hirtelen, mintha elvágták volna, megszűnt. Vásárhelyi csendőr nem tudta megérteni a tapasztaltakat, mert tudta, hogy Patóéknál nincsen kisgyermek. Csak egy magyarázata lehetett a dolognak, az ugyanis, hogy Patóékhoz kisgyermekes család érkezhetett vendégségbe. Vásárhelyi csendőr nem hagyta annyiban a dolgot, hanem bizalmasan puhatolni kezdett. Megállapította, hogy Patóéknál vendégek nem voltak. Megtudta ellenben, hogy a Patóék hajadon leánya már hónapok óta távol van rokonainál, szülei legalább is ezt híresztelik. Ezzel szemben a puhatolások során két olyan tanu is akadt, kik a leányt ez alatt az idő alatt itthon látták. Vásárhelyi csendőr most már kapcsolatot vél felfedezni a hajadon és a gyermek sírás között. Legközelebbi szolgálata alkalmával benyitott a fűszeres üzletbe, ahol Patóékkal beszélgetésbe bocsájtkozott; ekkor már a leány is otthon volt. A beszélgetés ügyes irányítása segítségével kétséget kizáróan megállapította, hogy a házban kisgyermek nincsen; a háziak kijelentése szerint felnőtt leányuk születése óta nem is volt. Azt is tapasztalta Vásárhelyi csendőr, hogy a járőr megjelenése a családot izgalomba ejtette. Eddigi tapasztalatait és megállapításait egy-

bevetve, Vásárhelyi csendőr most már határozottan bűncselekményre gondolt. A következő lépést a községi szülésznőre vonatkozó megállapítások képezték. Ezek folyamán megtudta, hogy a szülésznő december hatodika óta, mindig az esti órákban, gyakran eljár a fűszereshez. Ezt azonban a szülésznő tagadta. Amíg a járőr a szülésznővel foglalatalkodott, tudomására jutott, hogy a Patóék hajadon leánya a község határába menekült. Ez a tény a járőr gyanúját még jobban fokozta. A községi előjárósággal a leányt a határban felkutatta és visszakísértette a községbe, majd megkérdezte tőle, hogy miért futott el a szülői háztól. A leány sírva fakadt, majd beismerte, hogy december 6-án éjjel rosszul lett, anyja elhívta a bábát, kinek közreműködésével fiúgyermeknek adott életet. A szülés fájdalomaitól elvesztette eszméletét. Mire magához tért, a gyermek nem volt sehol. Kérdésére az anyja csak annyit válaszolt, hogy a gyermek jó helyen van.

Patóné és a szülésznő ezzel szomban tagadtak. Alapos volt a gyanú, hogy az újszülött gyermeket eltették láb alól és a hullát elrejtették, ezért a járőr Patóéknál házkutatást tartott. A munka már félnapja folyt, de eredménytelenül. A lakóház mögött patak folyt el, melynek partját sűrű fűzes borította. Az udvarról a szalmakazlak között, majd a fűzesen keresztül gyalogösvény vezetett a patak partjára. Vásárhelyi csendőr figyelmesen vizsgálódva, végül megtalált ezen az ösvényen. Friss törésű fűzfavesszőre lett figyelmes, melyhez szalmaszál tapadt. Nem tudott mást képzelni, min hogy valaki terhet cipelt a ház felől a patakpart felé, útközben észrevétlenül magával hozta a szalmaszálát és letörte a fűzfavesszőt. Ez a teher lehetett a gyermek hulla is, amelynek a patakmeder kiváló rejtékhelyet jelenthetett. Azonnal hozzákezdtek a meder átkutatásához. Rövid idő múlva előkerült egy bekötözött zsák, abból 4 darab téglá és a csecsemőhullát. Patóné és a szülésznő most már nem tagadtak. A boncolóorvosok megállapították, hogy a gyermek rendes időre, élve született, halálát fulladás okozta.

A kassai királyi törvényszék a szülésznőt 6 évi, Patónét 3 évi fegyházra ítélte, a leányt felmentette.

A csendőrnek mindig nyitott szemmel és füllel, gondolkozva kell portyáznia és minden iránt érdeklődést kell tanúsítania. Sohasem tudhatja, hogy valami lényegtelennek látszó, apró megfigyelésnek mikor veheti hasznát. Ha valamely jelenség érthetetlennek, valószínűtlennek látszik, a dolognak puhatolással végére kell járni. Vásárhelyi csendőr így járt el; ennek és személyi ismereteinek volt köszönhető, hogy egy bűncselekmény nem maradt megtorlatlanul.

Végül figyelemreméltó a hulla rejtékhelyének felfedezése a letört fűzfavesszőből és szalmaszálból levont következtetések segítségével. Ezzel kellett volna kezdeni. Alaposan szemügyre venni a helyszínt és környékét, ezalapon tervet készíteni és csak azután a kutatáshoz fogni. Ezzel fél napi munkát lehetett volna megtakarítani.

*

Feleki Simon, dunapataji lakos, földműves 1931 június 18-án a dunapataji őrsön *Ruszbach András tisztelgőttes*, őrsparancsnoknál feljelentést tett, hogy az éj folyamán ismeretlen tettes felgyújtotta a határban levő nádfedeles házat. Ő családjával a házban aludt, midőn szomszédja, Balázs János megzörgette az ablakát azzal, hogy a ház ég. Családjával kirohant és Balázs segítségével sikerült is a tüzet eloltani. Nem gyanakszik senkire, haragosa nincsen. Balázs János viszont azt panaszoalta, hogy az alatt az idő alatt, míg ő a tűzoltásnál segédkezett, valaki a tanyája udvarán állott kocsiról elloptott egy 100 P értékű dunyhát. Gyanúja senki ellen sem irányul.

Ruszbach tiszthelyettes Jónás János törzsőrmestert és Korom Lajos csendőrt vezényelte nyomozószolgálatba. A járőr a helyszínére ment, de az ott megtartott szemle azon a megállapításon kívül, hogy feltétlenül gyujtogatás történt, semilyen támpontot nem eredményezett. Ezután a járőr a szemlét a tágabb helyszínt képező, környező tengeriföldekre terjesztette ki. Rövid kutatás után a tengeriföldön csizmás férfilábnyomra bukkant. A csizma sarkainak külső széle erősen el volt kopva, a bal sarokról pedig félpatkó hiányzott. Feleki Simon, kinek a járőr megmutatta a nyomokat, oda nyilatkozott, hogy ilyen ferdesarkú csizmát Barna József szomszédjának a lábán látott, de annak meggyanúsításáról szó sem lehet, mert velük jó viszonyban él és igen jómódú ember. A járőr ennek ellenére a Barna tanyája felé vette az útját. Barna nem volt otthon. Családja előadta, hogy még az éjjel elment hazulról, azóta nem tért vissza. A Barna lakásától mintegy 200 méterre nagyobb kiterjedésű nádas terül el. A járőr hozzáfogott az átkutatáshoz. Barnát rövidesen megtalálták a sűrű nádas között, amint éppen a Balázs dnyháján heverészett. A járőr Barnát elfogta és kikérdezte: úgy a gyujtogatást, mint a lopást beismerte. Előadta, hogy Feleki öt évvel ezelőtt mezőrendőri kihágás miatt feljelentette; a gyujtogatást emiatt, bosszúból követte el. Balázásra azért haragudott, mert látta, midőn az égő ház lakóit figyelmeztette. Ezt a dunya ellopásával bosszulta meg. A csizmát a nyommal a járőr kétségtelenül azonosítani tudta, ami a beismerés mellett újabb tárgyi bizonyítékot is szolgáltatott.

Tüzesetknél a helyszínt az oltási munkálatok alkalmával rendszerint teljesen összetapossák. A tettes nyomait, esetleg visszahagyott tárgyait rendszerint csak a tágabb környékre kiterjedő helyszíni szemle hozza napvilágra.

A falusi ember bosszúérzését gyakran éveken keresztül elpalástolja, de nem felejt. Arra vár, hogy a másik felejtessen. Erre a cselekmény indítóokát kideríteni akaró csendőr mindig gondol, mikor a sértettnek azt a kérdést teszi fel, hogy van-e haragosa, vagy tett-e valamikor olyasmit, amivel más ellenségeskedését vonhatta magára. Helyes kikérdezés mellett Feleki valószínűleg visszaemlékezett volna a mezőrendőri kihágásra.

*

A magyargenesi őrs Pilipár Ferenc törzsőrmester és Fritz István őmesterből állott járőrének 1931. augusztus 4-én Kemenesszentpéter községben egy ottani lakos panasza, hogy fiának fürdés alkalmával a Rába partján hagyott ruháiból egy zsebórát és egy zsebtükröt ismeretlen

tettes ellopott. Egy másik sértett is jelentkezett, kinek ugyanezen alkalommal és helyről egy zsebkést, 1930. év nyarán pedig szintén fürdés közben egy zseboráját lopták el. Az 1930. évben történt lopás miatt annakidején nem tettek feljelentést, mert a fürdésben csak ismerősök vettek részt és így nem akartak senkit ártatlanul gyanúba keverni.

A helyszíni szemle nem járt eredménnyel, gyanú senki ellen sem merült fel. A járőr ezután elővette jegyzékönyvecskéjét és sorra vette az abban nyilvántartott szokásos büntetéseket stb. Igyekezett megállapítani, hogy azok a lopás elkövetése idején hol tartózkodtak. Ezirányú megállapításait az illetők családtagjaira is kiterjesztette. Sebesi Gyula szokásos büntettes saját személyére nézve kifogástalan alibit igazolt, de József nevű fiának a kritikus időben való holtartózkodásáról sehogy sem tudott beszámolni. A fiu a Sebesi Gyula kikérdezésekor sem volt othon, családja szerint a szomszédos Beled községbe ment vásárra. Követve a régi közmondást, hogy „Az alma nem esik messze fájától”, Pilipár törzsőrmester az alibihiányra tekintettel Sebesi József tettességét feltételezte. A járőr el akarta kerülni, hogy Sebesi József hozzátartozóitól a csendőrök jelenlétéről értesüljön, mert tartott a bűnlelek elrejtésétől vagy megsemmisítésétől. Ezért a Beled felé vezető úton lesállást foglalt és ott várt Sebesi József érkezésére. Sebesi József a kikérdezése alkalmával határozottan tagadott. A járőr erre szabadon bocsátotta, de előzőleg intézkedett, hogy bizalmi emberei Sebesit hazafelé útjában feltűnés nélkül késleltessék, úgy, hogy a járőr kerülő úton a Sebesiék házához még előtte megérkezhessek. Ez sikerült is, a járőr a Sebesiék házában lesállást foglalva, várt Sebesi József-re, ki nemsokára meg is érkezett és azonnal az istállóba ment, hol hosszabb ideig tartózkodott. Pilipár törzsőrmester úgy okoskodott, hogy a gyanúsított elő fogja venni a bűnleket rejtekhelyükről, hogy azokat biztosabb helyre dugja, ezért a járőr benyitott az istállóba. Sebesi éppen a lopott órát szorongatta a kezében. A házkutatás során a többi lopott tárgy is hiánytalanul megkerült. Sebesi József még ezután is tagadta a lopást; azt állította, hogy a tárgyakat találta. Ezzel a védekezéssel azonban nem sok szerencséje volt, mert a gömblyukak, melyekbe az óraláncok be voltak fűzve, késsel ki voltak vágva. Ez a körülmény a megtaláláshoz feltétlenül szükséges előzményt, az elvesztést, valószínűtlenné tette.

A leírt eset különösen a lefolytatott nyomozás térszerűsége és leleményessége szempontjából tanulságos és arra is rámutat, hogy a megfelelő helyen és időben tartott lesállásnak nemcsak a megelőző szolgálatban, hanem nyomozásoknál is jó hasznát lehet venni. Ismeretlen tettes által elkövetett bűncselekményeknél ajánlatos mindenkor meggyőződést szerezni arról, hogy a nyilvántartott közlésművek és gyanús elemek nem játszottak-e abban valami szerepet.

Sokat gyalogoló csendőrök

használjanak

izzadás, kipálás, kisebzés ellen

KROMPECHER-féle higiénikus gyógyhintőport

Szárit, gyógyít, hűsít. Mindenhol kapható.
1 praktikus bádogdoboz 60 fillér.

Polgári, középiskolai vizsgákra, érettségire
olesó előkészítés legbiztosabb
Budapest, Erzsébet-körút 48., I. em. 10. — Tel.: J. 356—76.

A rossz viszonyok

fokozottabb mértékben készítelnek takarékoságra.

Takarékos ember

nemcsak az olcsó árukra, hanem a jó minőségekre is figyelemmel van. Tegyen egy próbarendelést

„ELITE“

divat és egyenruházati felszerelési cikkek áruházában

Cégtulajdonos: **ALMÁSI ISTVÁN**

Budapest, VI., Nagymező-u. 38.

Telefon: 21-4-83. Postatakt. csekkszám: 16.909

Férfi és női fürdőruhák nagy választékban

Leleplezték Endresz emléktábláját a római magyar követségen. Az Olaszországban élő magyarok a litorreai repülőter közelében, *Endresz* és *Bitai* századosok szerencsétlenségének helyén művészies kivitelű fakeresztet állítottak fel. A római magyarok körében ezután felmerült az a gondolat, hogy miután *Endreszt* és *Bitait* ünnepi fogadtatással a quirináli magyar követségre várták és a tragikus sorsú két magyar hős innen indult utolsó útjára, emléküket ezen a kis darab, magyar földet jelentő követségi területen is meg kell örökíteni. A terv megvalósult. A fehér római kőből készült, közel két méter magas emlékművet *Mészáros László*, a római magyar akadémián állami ösztöndíjjal dolgozó szobrászművész faragta ki. Az emlékmű a hármás halom felett átrepülő turul-madarat ábrázolja. A dombormű felett a „Justice for Hungary” felirat hirdeti a magyar óceánrepülők dicsőségét, alatta pedig a következő bevésés örökíti meg a hős pilóták emlékét: „Endresz és Bitai, a magyar igazság hőseinek emlékére az olaszországi magyarok, Róma, 1932 május 21.” Az emlékmű leleplezése július 6-án zártkörű, bensőséges ünnepség keretében folyt le.

A csendőrzárór kimentette a fuldoklót. Július 2-án *Major Lajos* tiszthelyettes, sármelléki őrsparancsnok, ellenőrző járőrként a Zala partján portyázva, észrevette, hogy a folyó közepén, a 3 méter mély vízben egy ismeretlen férfi fuldoklik. Az esetről értesítette a közben odaért *Németh Imre II.* és *Csider Dénes* őrmesterekből álló poryázó járőrt is. Az őrsparancsnok gyors intézkedésére ő és *Németh* őrmester a parton szerzett dorongokkal a vízbe gázoltak, melyek segítségével sikerült a fuldoklót addig felszínre tartani, míg a jól úszó *Csider* őrmester levetkőzve, a vízbe ugrott, a fuldoklót megragadta és így közös erővel a partra vonszolták. A hosszabb élesztési kísérletek eredménnyel jártak. Mikor a kimentett eszméletre tért, elmondotta, hogy *Hegedűs Kálmán* nagyradai lakos. Csónakkal a balatoni halászközhöz igyekezett, a csónak azonban útközben akadályba ütközött és ő a folyóba esett. Mivel úszni nem tud, a sebes folyó azonnal elragadta és ő eszméletét veszítette. A közelben senki sem

tartózkodott s így csupán a csendőrzárórnek köszönheti életé megmentését. Hegedűs sérülést nem szenvedett és egy közben odaért ismerősével a lakására távozott.

Csendőregyén megsebesítése. *Vadász* (Varhanyovszki) *Péter* tiszthelyettes, pásztoi őrsparancsnok július 2-án 18 órától 12 órai eltávozással egy, a pásztoi határban tartott lakodalmon vett részt. Hajnali 3 óra tájban a lakodalomba 4 hivatlan vendég is betolakodott és az udvaron verekedni kezdtek. *Vadász* tiszthelyettes az udvarra menve, figyelmeztette a hivatlan vendégeket a verekedés abbahagyására. A verekedők a felszólításnak nem engedelmeskedtek, hanem a tiszthelyettes ellen fordultak és őt megtámadták. *Vadász* tiszthelyestest az egyik verekedő egy óvatlan pillanatban zsebkéssel egyszerre vállba és kétszer háthasúrtta. *Vadász* tiszthelyettes sérülései 8 nap alatt gyógyulnak. Az ügyben kivizsgálás indult.

Dicséretetek. A *szegedi V. csendőrkörület parancsnoka dicsérető okirattal látta el: Pataki Dénes, Boér János és Csordás Imre* tiszthelyetteseket, hosszas csendőrségi szolgálai idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, legutóbb mint segédoktatók a kiképzés terén példás, katonás és igen fegyelmezett magatartásukért, mely által a legénységre igen eredményes befolyást gyakoroltak; *Mester Sándor* tiszthelyestest, mert a jánosalmi Hangyaszövetkezet sérelmére állítólag elkövetett lopási ügyben a bizonyítékok beszerzése által megdöntötte a bűncselekmény tényét és ezáltal annak vezetőjére magánokirathamisítás és csalás elkövetését bizonyította rá; — *Belényi József* tiszthelyestest, mert a sorozatos lopások tetteseit *Pöszme Mihály* és 4 társa személyében 74 órán át tartó körültekintő és leleményes nyomozással kiderítette és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; — *Ruszbach András* tiszthelyestest, mert egy lőfegyverrel felfegyverzett veszélyes gonosztevőt, ki a csendőrzárórra lövöldözött, erélyes, bátor fellépésével és több főből álló járőr harcserű felállításával ártalmatlanná tett; — *Jónás János* törzsőrmestert, mert egy felfegyverzett, reá lövöldöző veszélyes gonosztevő ártalmatlannátételét bátor és férfias magatartásával előidézte. — *Nyilvánosan megdicsérte: Kovács György II.* tiszthelyestest, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, az utóbbi időben mint segédoktató, előjárót a kiképzés terén nagy szorgalommal és lelkiismeretességgel támogatta; *Kovács István X.* törzsőrmestert, mert a sorozatos betöréses lopások tetteseit *Pöszme Mihály* és 4 társa személyében, 74 órán át tartó körültekintő és leleményes nyomozással járőrvezetőjével együtt kiderítette és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; *Korom Lajos* őrmestert és *Szabó Ferenc* csendőrt, mert egy lőfegyverrel felfegyverzett, reá lövöldöző veszélyes gonosztevő ártalmatlannátételét bátor és férfias magatartásával előidézte. —

A rossz viszonyok dacára! Jó árut! Olcsó árukat! Jó kiszolgálást! Hosszú hitelt!

Áruházunk árucikkei!

Hölgyek részére:

Kész női felöltők és kosztümök. Kész női szövet- és selyem-, délutáni és estélyi ruhák. Pongyolák, blúzok, aljak. Pullóverek, kötött mellények és kötött kosztümök. Köpeny- és ruhaszövetek. Selymek és műselymek méterszámra. Vászónárak, sifon stb. Úszóruhák, fürdőköpenyek. Menyasszonyi kelengyék. Agygarnitúrák. Kész női fehérművek. Damasztáru. Asztali készlet. Sezlöntakarók, díszpárnák, szoba- és futószőnyegek. Felöltőket, kosztümöket és ruhákat mérték szerint készítünk saját műhelyünkben.

Urak részére:

Kész öltönyök, felöltők. Hubertus-kabátok és trenchcoatok. Téli kabátok, bundák. Öltöny- és felöltőszövetek. A H. M. új előírásának megfelelő szövetek. Egyéb egyenruhaszövetek nagy választékban. Férfi-fehérművek. Pullóverek, kötött mellények. Fehérműanyagok méterszámra. Úszóruhák, fürdőköpenyek. — Öltönyöket, felöltőket és egyenruhákat mérték szerint készítünk saját műhelyünkben.

WEISS GYULA RT. Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 18. szám.

Vásárlásnál a fényképes vasúti vagy személyazonossági igazolvány felmutatását kérjük.

A pécsi IV. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte a szuloki őr parancsnokát és legénységét, mert a szemle alkalmával minden gyakorlatot teljesen kifogástalanul hajtottak végre.

Hősök emléke. Ünnepségek keretében leplezték le vasárnap, július 3-án Dunaszentmiklós község 25 hősi halottjának emlékművét. Az ünnepen megjelent József királyi herceg is, aki ünnepi beszédében rámutatott a 12. közös és 31. honvéd gyalogezred katonáinak hősiességére és hazaszeretetére, amelyet példaként állított az utókor elé. — Ugyanaznap Hidasnémeti községben is ünnepségek keretében leplezték le a község által a világháborúban elhunyt hősök emlékére emelt honvédszobrot. A hősi emlékmű felavatásán az összes polgári és katonai hatóságok képviselői jelen voltak. — Július 3-án délelőtt avatták fel a kibővített és újjáalakított székesfehérvári református templomot. Az ünnepélyes szertartást Medgyaszay Vince egyházkerületi főjegyző-esperes végezte, míg Miklós Géza helybeli lelkész leplezte a református hősi halottnak a templom falába felállított emléktábláját. — Öreglakon is bensőséges ünnep keretében leplezték le a hősi halottnak emléktábláját. A község hőseinek emlékét megőrkítő márványtáblát Ujváry Gabriella tanítónő a maga költségén emeltette. Az ünnepségen a környékbeli községek küldöttségekkel vettek részt.

A volt 17-es honvédek ezrednapja. A volt székesfehérvári 17. honvéd- és népfelkelő-ezred július 17-én tartja ezrednapját Székesfehérvárott. Az ünnepély kezdete 10 órakor. A vasúti állomáson érkezőket rendezők várják. Kéri a bajtársak szíves megjelenését.

Fegyverhasználatok. A miskolci 13. honvédgyalogezred 2. századparancsnokság állományába tartozó és 21 napi szabadságát élvező Dankó Pál szakaszvezető Magyarországon tartott búcsú alkalmával a szolgálatban álló csendőrszörny megtagadta. Ezért Szamos (Stkal) Lajos őrmester szörnyfegyvert használt ellene. A szakaszvezető életveszélyes sérülést szenvedett.

A győri őr állományába tartozó Nagy Kálmán törzsőrmester és Fenyves József őrmesterből állott járőrnek június 26-án Győrladamér községben egy intéző azon feljelentést tette, hogy kereszthe rakott árpájából az éj folyamán ismeretlen tettes négy kévét ellopott. A gyanú Bognár József győrzámolyi lakosra irányult, mert a nyomok annak házáig vezettek. Ezért — a nyilatkozat aláírása után — a járőr Bognár Józsefet a községhezárba idéztette. Bognár az idézésre

nem jelent meg. Ekkor a járőr a községi előjáróság írásbeli felkérése alapján — a községi közegeknek karhatalmi segítyt nyújtandó —, a közegekkel együtt Bognár lakására ment. Bognár ekkor is megtagadta az engedelmséget, ezért a járőrvezető elővezetését, elfogását, majd megbilincselését rendelte el. Bognár mindennek ellenszegült, megfogta a járőrtárs puskáját és el akarta venni. A járőrvezetőt ugyanekkor az ellenszegülő Ferenc nevű, 19 éves öccse és édesanyja fogták meg lefegyverzési szándékából. Nagy törzsőrmester a szörnyát kirántotta Bognár Ferenc kezéből, kinek kezét a szörny ezáltal megvágta, majd szabadabb lett szörnyével Bognár Józsefet is két helyen könnyebben megsebesítette. Fenyves őrmester a támadó által fogott puskáját nem tudta használni, ezért kardot rántott és Bognár Józsefet hasba szúrta. Ez utóbbi sérülés súlyos, de nem életveszélyes. A járőr sértetlen maradt. A két megsérült testvért orvosi ápolásban részesítették és hatósági közeg elleni erőszak miatt feljelentették. — A fegyverhasználati ügyekben megindult a kivizsgálás.

Fogoly megszökése. A hatvani őr egyik járőre Jászksisér községben elfogta a szökésben levő és lólopással gyanúsított Dudás Pál jászksiséri lakost. Nyomozás közben Kunhegyes községben Dudás a járőr elől megszökött. A szökevény kézrekerítése végett intézkedés történt. Az ügyben a hatvani szárnyparancsnok megindította a kivizsgálást.

Az angol légihaderő nyári mutatóványai. Több mint 200 repülőgép jelenlétében tartották meg a napokban a London melletti repülőtéren az angol légihaderők szokásos nyári mutatóványait. Először 54 hatalmas bombavető repülőgép szállt fel. Ezután felszállt egy rakétaszörny gyorsasággal haladó gép 20.000 láb magasságba. Majd bemutatták a 30 személyes, óriási csapatszállító gépet, továbbá egy hatalmas, felboríthatatlan, fark nélküli gépet és egyéb légi csodákat.

Elöléptek. A budapesti I. kerületben törzsőrmesterré: Horváth Péter őrmester; őrmesterré: Horváth István IV. csendőr; — a szombathelyi III. kerületben törzsőrmesterré: Horváth József XI. őrmester; — a szegedi V. kerületben törzsőrmesterré: Tósmagi János őrmester; őrmesterré: Szalai József, Piros István, Kocsis András és Balogh István csendőrök.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. kerületben: Tásonyi András tiszthelyettes Beliczki Erzsébettel Csobajon; a pécsi IV. kerületben: Kóka Gyárfás tiszthelyettes Domján Rozália özvegyvel Nagyszakácsiban; a szegedi V. kerületben: Pocsai Mátyás tiszthelyettes Püski Juliannával Békésen, Berkó János tiszthelyettes Németh Margittal Kisteleken, Maczelka Pál törzsőrmester Mag Piroskával Kevermesen; — a debreceni VI. kerületben: Vas Károly törzsőrmester Gógán Virág hajadonnal Darvason, Fekete Imre I. törzsőrmester Áncsán Ilonával Hajdudorogon, Fekete István I. törzsőrmester F. Szabó Erzsébettel Hajdusámsonban, Mártha Gábor törzsőrmester K. Szabó Rózával Hajduböszörményben és Márton Árpád törzsőrmester Armos Ágnessel Bagamér községben; — a miskolci VII. kerületben: Korcsmár József tiszthelyettes Vesztergomby Jola Annával Tótfalu községben, Koncz Mihály törzsőrmester Palóczy Rozáliával Ároktó községben.

Csendőrségi Közlöny 13. szám. — Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Végleges nyugállományba helyeztetett: Jánossy Rudolf székesfehérvári II. kerületbeli alhadnagy. — Ideiglenes nyugállományba helyeztetett: Simon Géza, Farkas Miklós, Mikkel János budapesti I. kerületbeli, Farsang István pécsi IV. kerületbeli, Demes Sándor és Szabó János szegedi V. kerületbeli tiszthelyettes. Az ideiglenes nyugállományban meghagyottak: Szőke Gergely budapesti I., Fehér Sándor székesfehérvári II. és Horváth József XVI. pécsi IV.

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 15 — p
Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17. — .
Khaki kamgarn, szintartó, tisztla gyapju — — — — — 18 — .
Ugyanaz extra finomban — — — — — 22 — 25. — .
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgókkal együtt 7.60 .

a 41 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉBEN

Budapest, VIII., Baross-tér 9, a Keleti p. u. érk. oldalán
Telefonszám: József 321—78

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi hitelre.

Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

37 év óta a világot uráló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat

havi 20 P részletre. — Sajátkészítményű LANG-korékpárok 204 P-ért. — Havi 16

pengős részletre, teljes felszereléssel, karbidlámpával. Kerékpáralkatrészeket a világon létező összes kerékpárhoz nagyban árban. 30% ártoszállítással. Külső gumí 5.80, belső gumí 1.80, pedál párja 3, lánc 3.20 pengő.

LANG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és guminyagkereskedés
Kelet-Európa legnagyobb, legrégibb és legmegbízhatóbb kerékpár-
raktára. — Budapest, VIII., József-körút 41. — Alapítva 1869 — Árjegyzék 1000 képpel ingyen!

kerületbeli tiszthelyettesek. — A belügyminiszter *Adamkovits Sándor* őrnagy családi nevét „*Abafalvy*”-ra és *Friedmann András* tiszthelyettes és kiskorú gyermekeinek családi nevét „*Földvári*” névre változtatta át. — *Szabályrendeletek*: A m. kir. honvédség és katonailag szervezett más testületek tagjának bíróság vagy más hatóság elé idézése s ott egyenruhában megjelenése. — Őrsparancsnokképző tanfolyamot végzett törzsermesterek rangviszonyának szabályozása. — Állandó utazási előlegeknek kincstári tartozásaként való előjegyzése. — Honvéd- és közrendészei kórházak gyógy- és élelmezési költségeinek újabb szabályozása. — Háborús emlékérem másodpéldányának beszerzése. — Csendőrségi Közlöny szerkesztőségében változás. — Várakozási illetményekkel való szabadságolása légénységi állományú csendőregényeknek. — Csendőrségi Közlöny és Helységnevtár helyesbítése. — Somogytárnóca községben postahivatal megszüntetése. — Erzsébet Sósfürdő és Forrásvállalatnál tiszték részére kedvezményes fürdőjegy. — A belügyminisztérium VII. c. osztályának újabb elhelyezése és telefonszámai.

Lóapolónak jelentkeznek: Dreszler Ernő volt csendőr (akármilyen más szolgálatot is elvállal, levelek: Dreszler Ernő, Nagygyencs) és Svercsék Imre (Hámor).

Fagránátokat, fakéseket darabonként 60 fillérért készíti Svercsék Imre (Hámor). Megrendelést tömegesen is elfogad.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít *Vlahina Mihály* polgári altiszt *Budapest, I., Bösörmeényi-út 21.* (Cendőrlaktanya) vagy *Fekete Imre* ny. törzsermester Kunszentmiklós. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10.— P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 f. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnymatni. — Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézírással nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírással hasábnál hosszabb kéziratot csak előzetes megegyezés után fogadunk el. — A cikkeket mi korrigáljuk, korrektúralevonatot csak kivé-

teles esetekben adunk. — Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői üzenetben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérelje figyelemmel a szerkesztői üzeneteket. — Levelet nem írunk, bélyeget tehát felesleges beküldeni. — Jellegűleg legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdeklő kérdésekre a „Csendőr Lekszikon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félévre lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámújára befizetni. — A szerkesztők a szerkesztőségben ünnepnapok kivételével 15—18 óráig találhatók. Szolgálati beosztási helyeiken a lap ügyeivel nem foglalkoznak. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörmeényi-út 21. szám.”

Rendfokozat. 1. Folyó évi 12. számunkban „T. J. prb. cs. Mezőberény” jelige alatt megtalálja a felvilágosítást. 2. A Szolgálati Szabályzat I. rész 495. pontjában említett küldöncök csak a honvédségi szolgálat keretében kerülnek alkalmazásra. Az itt említett osztályparancsnok alatt a zászlóaljparancsnokot, tüzérszázalparancsnokot stb. kell érteni. Csendőrségi vonatkozásban is alkalmazásra kerülhet azonban ez a pont abban az esetben, ha például karhatalmi csendőrszázaljal alakul, amely honvédségi, vagyis harcászati feladatok teljesítésére is hivatott. Egyébként küldöncszolgálat a csendőrségnél csak a Szut. 193. pontjában említett esetben vezényelhető. 3. Rendezés alatt álló kérdés. 4. Mindenkinek jó, ha megvan az állampolgársági igazolványa, de önnek, mint optálnak, meg is kell lennie. Ha állományparancsnok le van tárgyalva és a személyi okmányába is be van jegyezve, akkor a nyugdíja szempontjából nincs mitől tartania, mégis jól teszi és minden eshetőségre biztosítja magát, ha az elkallódott vagy előttünk ismeretlen más okból hiányzó állampolgársági igazolványát is megszerzi. Hivatkozzék arra a miniszteri számra, amely alatt optált s ezt a kérvényt szolgálati úton terjessze fel a belügyminiszter úrhoz. 5. Szülészet és nőgyógyászat Budapestén az I. sz. honvéd- és közrendészeti kórházban van. A családtag vizsgáltassa meg magát a csendőrorvossal s tőle kérjen beutalást, ha azonban ez valami okból nem lehetséges, akkor egyenesen bemehet a kórházba és ott igazolva a személyi adatait, gyógykezelésre felveszi. Az utazáshoz semmiféle okmány nem kell, mert a kincstár a hozzátartozók kórházi utazását úgysem téríti meg.

F. I. csendőr. Tata. Kérdése nem az 541. pont 8. alponttal, hanem az 541/h. alponttal függ össze, ebben pedig határozott választ kap a kérdésére, vagyis: a fövetés a legénységi állományú előjárókat és feljebbvalókat is megilleti.

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tisztagyapút használ fel; csak ő tudja, hogy a **szövetben belül** milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve **árakban is csak az elsőkezdői** minden közvetítő drágításától mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyöket. Posztógyárunk állandó szerződéses szállítója, mértékszabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismételten **okirali elismerésben** részesült **állandó szerződéses** felruházója. Tekintse meg őrsére küldött mintáinkat. Kívánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat is adunk.

TRUNKHAHN

Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarország katolikus kézb. n. levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenkei-út 117. Üzemből 1922 óta 300 munkásal.

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

írógép hirdetést!

P. J. Sehova se küldjenek kérvényt, mert most már be kell vonulnia. Vigye magával a levélben említett orvosi bizonyítványokat, de azok nélkül is bejelentheti a betegségét. Eltekintve attól, hogy a bevonulókat amúgy is újabb orvosi vizsgálatnak vetik alá, ilyen különleges bejelentésre ez az újabb orvosi vizsgálat még alaposabb lesz. Attól semmi esetre sem kell tartania, hogy komoly betegséggel szolgálatban marad.

Zsögöd. Mindedig függött a kérdés. A rendelet a napokban ment ki, de sietniök kell, mert a határidő július 20. Az illetékes népgondozó-kirendeltségnél kell jelentkezni. Az ön fia belesik a toborozható korosztályokba. Születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt és iskolai bizonyítványt vigyen magával.

Szám. Olvassa el mai számunkban „Zsögöd” jellegre küldött üzenetünket, önre is vonatkozik. A levélben említett különleges óhajta a jelentkezéskor szóbelileg kell előadni, teljesen bizonytalan azonban, hogy a kérés teljesíthető lesz-e. Ebben a tekintetben külön kérvényezésnek és utánajárásoknak nincs helye.

Igazán szép. Az Öltözeti Táblázat szerint tiszték is csak szolgálaton kívül viselhetnek fehér pantallót, legénységi állományiak egyáltalában nem, hanem csak Pejachevich-pantallót, ezt is csak szolgálaton kívül.

Czirok törm., Németboly. 1. Neve magyaros hangzású, megváltoztatására nincs ok. Hogy a szó eredete milyen, azt — mint sok más magyar szónál — külön nyomozni kellene, de ez nem fontos, mert a szó most már hangzásban és használatban egyaránt magyar. 2. Igényjogosultsági igazolványt az 1931. évi III. tc. alapján (6. Cs. K. 1931.) tiszthelyettesek is kaphatnak.

95. Magánkihallgatásnak nincs helye, de nem volna értelem sem. Ha érzi, hogy nem ön a hibás, hanem tévedés történt, annak szolgálati úton is kifejezést adhat, akinek igaz van, annak magánútra nincs szüksége. Ha másként nem, szemlén mindenesetre megvan a lehetősége arra, hogy a kérését előadhassa.

H. I. Szolgálati úton jelentse be, hogy a vāmőrséghez óhajtana átlépni. Semmiféle okmányra szükség nincs, mert az előjárói szolgálati úton mindent elintéznek. Mindenesetre kérdés: 1. Van-e lehetőség a vāmőrséghez való bejutásra? 2. Kötelezője letelte előtt a csendőrség átengedi-e? Ezek a kérdések az előjárók útján nyernek elintéztést.

Tiszamenti. Olvassák el a Cs—20. utasítás III. fejezet 13. pontját. A levélben tárgyalt kifrás szabálytalan és nem is indokolt, mert a napidíjnak az a rendeltetése, hogy az étkezést fedezze.

Borszéki fürdő. 1. A bevezető rendelkezések első bekezdését olvassa el, az még pontosabban megmagyarázza. 2. Személyadatok megállapítása egymagában nem csendőrségi feladat, illetékes elintézésre tegyék át a községi előjárósághoz s erről a vasúti állomásfőnökséget értesítsék. 3., 10. és 11. kérdéseire a lekszikonrovatban fog választ kapni. 4. Lapunk 1931. évi 5. számában „Tiszapart” jellege alatt közöltük, hogy rendfokozatok szerint mennyi szabadságot lehet kérni. 5. Vizsgalapot csak az őrsparancsnokról nem kell felfektetni. 6. A nőknek a napirend szerint 15 órára kell benn lenniük a laktanyában, ha más parancs — esetenként — nincs. Nem hisszük, hogy volna őrs, ahol a nőket 14 órára berendelik, és mert a nőtlenek fél 15-ig alszanak, a nők lábujjhegyen jönnek-mennek, vagy éppen mozdulatlanul ülnek, hogy az alvókat ne zavarják. Mi értelme volna így a napirendben megállapított időnél korábban bemenniük? 7. A Csüsz. 69. (nem 102.) pontja mondja ezt. A címzés: „Osztály gazdasági hivatalnak”. 8. A Nyut. 192. pontja kimerítően megmondja, mit kell tenni a Nyomozati Értesítővel, többet tehát, mint amit ön a levélben ír. 9. A Szut. 270. pont 10. bekezdése úgy

kezdődik, hogy „A járőrt csak akkor lehet kerékpárral szolgálatba vezényelni . . .”, ebből tehát kitűnik, hogy minden járőrnek úgy kell teljesítenie a szolgálatot, ahogyan a vezénylés szól, tehát: gyalog, lóháton, kerékpáron. Ha tehát a kivezénylés gyalogos, a járőr pedig kerékpárt vesz igénybe, ez szabálytalan. 13. Tanulmányozza át a folyó évi 12. sz. Csendőrségi Közlönyben megjelent 45.474—eln. VI. c. 1932. sz. B. M. rendeletet, amely a térképolvasást és rajzolást ujjonnan szabályozza. A III. fejezet végén megtalálja, hogy az összes rajzolásra kötelezett legénységet a kezdők csoportjába kell beosztani, akárhova tartozott is valaki eddig. A III. fejezet 13. bekezdésében pedig a rajzfüzetekre vonatkozóan talál részletes utasítást. Természetesen mindenkinek külön-külön füzete kell, hogy legyen.

B. A. Debrecen. Amíg a honvédségnél ténylegesen szolgál, addig kizárólag szolgálati úton kérheti a csendőrséghez való átvételét. Ha nem engedik, ezen nem lehet segíteni s meg kell várnia, míg leszerelhet. Akkor a legközelebbi csendőr őrsön jelentkezzen. Arra azonban felhívjuk a figyelmét, hogy legalább egy évig nem lesz felvétel, a leszerelést tehát gondolja meg.

Dunaparti. Régi fájdalom ez s nem értjük, miért ragaszkodnak egyes őrsparancsnokok ahhoz, hogy a parancsfelolvasásokat következetesen vasárnap délutánonként rendezik. Előfordulhat, hogy ha hétközben sok volt a munka s erre nem akadt idő, együtt sem volt talán a legénység, hát ilyenkor egy órát a vasárnap délutánból erre lehet felhasználni, de a napirend ellenére következetesen ragaszkodni ehhez, csak egyesek megrögzött szokása. Ön egyébként szabályszerűen járt el, mert az őrsparancsnok és helyettes távollétében a napossal közölte, hogy kimegy a laktanyából s azt is, hogy hova megy. Ami a visszavonult életet illeti, ez nagyon is helyes. Ne barátkozzék a csendőr fűvel-fával. Ami azonban a személyi ismereteket illeti, azt már nem írjuk alá, hogy a zárkózott magánélet miatt azt megszerezni ne lehessen. Személyi ismereteket ugyanis nem a társaságban, hanem a szolgálatban kell a csendőrnek szereznie. Levelé olyan, hogy a fegyverzettsége tekintetében semmi kétségünk nem lehet, éppen ezért hívjuk fel a figyelmét arra, hogy a túlérzékenység szintén sok bajt okozhat. Ilyen apróság miatt nem szabad s nem is lehet szomorkodni, mert kinek-kinek a haladását és sorsát nem ezek a kicsiségek döntenek el. Az unalom elűzésére pedig legjobb orvosság a könyv, rádió és néhány igaz bajtárs.

G. J. törzsrőmester, Drávafok. Szent Borbála az előkelő Dioszkoros-családból származott s mikor a kereszténységet felvette, atyja kiszolgáltatta a leányt Martianus helytartónak, hogy a törvények szerint bánjon el vele. A helytartó igyekezett a leányt a pogány hitre való visszatérésre rábírní, de mikor ez nem sikerült, atyja maga fejezte le Borbálát. Mikor a kivégzést végrehajtotta, villámot sújtva összerogyott s meghalt az apa. Ezért hívják viharok alkalmával Borbálát segítségül, ezért lett a tűzérség védszentje s képét régebben lóporraktarakra, gyulékony épületekre oda is festették. A puszkaporos kamarát a francia hajókon itt-ott még mindig Saint-Borbenak (Szent Borbála) nevezik. Emlékünnepe: december 4. Ennél bővebb leírására nincs szükség, de nem is tudjuk, honnan lehetne megszerezni.

Körösparti. Nyugodtan beadhatja a nőülési kérvényét. Az önállósítás természetesen a legjobb megoldás, itt azonban számolniok kell: mi lesz, ha áthelyezik? Forgalmába hozott üzletet felosztatni s más helyen feltámasztani még jobb gazdasági világban is bajos dolog volt.

Simon (Smátrola) Márton csendőr, Somogysszentmiklós. Előfizetését folyó év végéig rendezte.

Dunapataji őrs. Az 1924. évfolyamból hiányzó 13. számot elküldöttük, abban az évfolyamban több szám nem jelent meg. Az 1929-ből kért példányokat nem küldhetjük, mert nincs belőlük tartalékunk.

Csendőrök csak

PUCH

motorkerékpárt!
vásároljanak!

Régi vágy. A csendőrség tisztí állományába csak a Ludovika Akadémia elvégzése után lehet bejutni, közvetlenül a polgári életből nem. A Ludovika Akadémiára szóló pályázatok évenként megjelennek, kísérlje figyelemmel. A felvételi általában jeles érettségi kell, egészséges testalkat és sikeres akadémiai felvételi vizsga. A felvételi vizsga után egy évet kpvj. altisztként a csapatnál kell tölteni, ott a szakasparancsnoki vizsgát sikeresen le kell tenni, csak azután vonulhat be a jelölt az akadémiára. Az akadémia elvégzése után hadnaggyá nevezik ki s ebben a rendfokozatban bizonyos ideig megint a honvédségnél kell sikeresen szolgálnia s csak azután kerülhet esetleg a csendőrséghez. Az át lépés meglehetősen nehéz, mert a jelentkező sok, a hely kevés.

Áradó Tisza. A választ folyó évi 8. számunkban a 89. sz. lekszikon kérdés alatt megkaptam. Szerkesztői üzeneteink elején számról-számról közöljük, hogy közérdekű kérdésekre a Csendőrség lekszikon rovatban adunk választ. Akik tehát választ várnak tőlünk, azok mindig nézzék át a lekszikon-rovatot is.

T. L. II. törm. Nyiregyháza. A pályázat késve érkezett.

Mezőgyáni őrs. A kért példányokat elküldöttük. Minden évfolyam bekötésénél csak egy boríték- (cím) lapot kell megtartani. Ezt a fedőlapra ragasztják, a többi szám pedig egy évfolyam keretében címlap nélkül kerül bekötésre, bízzák tehát a dolgot nyugodtan a könyvtöredőre.

Kéziratok.

Igazságot Magyarországnak. Rég megüzentük, hogy a nyomozást megkaptuk és kivonatosan közölni fogjuk. Ön is és más is, aki kéziratot küld be hozzánk, kísérlje figyelemmel a szerkesztői üzeneteket, mert mindenkinek válaszolunk, de a válaszok további számontartására már nem vállalkozhatunk. A kézírata sorra kerül, de csak akkor, amikor az összes régebbi kéziratokat már közöltük. Azáltal, hogy lapunkat a takarékosági intézkedések következtében havonta csak kétszer jelentethetjük meg, eltolódás állott be, sajnos, a kéziratok közlési idejében is.

Szebb jövőt. Úgyesen van leírva. Kivonatosan közölni fogjuk.

Gy. J. th. Hegyeshalom. Erről a témáról már sokat írtunk, nehéz róla újat mondani. Önnek sem sikerült: általános-ságokat fejteget. Nem közölhetjük. Az idézet így helyes: „Si vis pacem, para bellum”.

Balaton. Elég felületesen összeállított útmutatás s amellett hiányos is. Amit az írógép hasznáról ír, ma már közismert dolog, amit pedig azonkívül mond, akármelyik írógéphez adott gyári használati utasításban megtaláljuk. Megüzentük, hogy gyakorlati útmutatást írjon, amiből tanul, aki elolvassa. Ez nem olyan. Nem közölhető.

O. G. Gyóni Géza az irodalom és nem a honvédség vagy a katonaság halottja. Legelső tisztelői közé tartozunk, de személyével nincs módunkban többet foglalkozni, mint amennyit lapunk jellege megenged. Aktuális, amiről írhatnánk, mind-egyre akad s lehet, hogy érdekelné is az olvasóink egy részét, de a végén azon vennék észre magunkat, hogy mindenről írunk, csak a csendőrségről nem. Ez pedig mégsem lehet.

N. I. L. alhdgy. Úgyes gondolat, majd szóvátesszük.

N. J. th. Kisujszállás. Köszönjük, hogy reánk gondolt, a képet azonban sajnálatunkra nem közölhetjük. Minden hónapban nyaral egy-egy turnus Hévízen és Balatonfüreden, némelyikre kettő is esik, nem közölhetjük tehát minden üdülőcsoport fényképét, mert azok csak az ismerősöket érdekelnék, a többi olvasónk bizonyára hamarosan megünná.

Ki mit követett el?

(Pályázat).

Július 15-én Szamostelkén a Rácz Illés korcsmájában táncmulatság volt. Tóth Imre dengelegi legény a mulatság közben megittasodott és összeveszett a korcsmárossal, mert az nem akart neki több italt adni. Tóth Imre garázdálkodni kezdett s testi sértés okozása nélkül megverte először a korcsmárost, majd az egyik községi esküdtest, aki szintén a tánc-
lók között volt és őt csillapítani próbálta. A verekedés után Tóth Imre összetört egy asztalt és egy széket, három poharat lesepert az asztról, a korcsmáros dohányárusítási és ital-

mérési engedélyét pedig, amely a falon függött, leverte és széjjeltépte. Néhány barátja megpróbálta csitítani, de Tóth bicskát rántott és leszúrással fenyegetett mindenkit, aki hozzá közeledni merészel.

A korcsmáros tudta, hogy csendőrzárór van a faluban, azért — félve a feljelentéstől — beszüntette a táncmulatságot és a mulatozók eltávozása után a korcsmát bezárta.

A mulatság után a dengelegi legények, névszerint Szabó József, Káposztás János, Birta Elek, Somogyi Péter, Bálint István és Baján László este hét óra tájban együttesen megindultak, hogy a négy kilométernyi távolságra levő Dengelegre hazamenjenek. Rövidesen utolérte őket Tóth Imre, ki nek szemrehányást tettek, hogy az ő garázdálkodása miatt kellett a mulatságukat beszüntetni. Tóth Imre a szemrehányás miatt dühbe jött, a legényeket gyáva kutyáknak szidalmazta, majd az útról felszedett kövel és vassalakkal dobálni kezdte őket. Káposztás Jánost a fején el is találta és neki nyolc napon alul győgyülés sérülést okozott. A legények erre nekimentek Tóth Imrének, megverték s egyikük a bal combján megszurta, úgy hogy nyolc napon felül, de húsz napon alul győgyülés sérülést szenvedett. Hogy ki szúrta meg, azt sem ő nem tudta, sem megállapítani nem lehetett.

A legények tovább folytatták az útjukat hazafelé. Tóth Imre azonban bosszút forralt. Egy rövidebb erdei úton eléjük került, az út mellett lesbeállott s amikor odaértek, a közben már beállott sötétségben egy bokor mögül előugrott és Bálint Istvánt hátulról egy karóval úgy fejbeütötte, hogy azonnal összeesett. Ezt látva Káposztás János, Somogyi Péter és Birta Elek, Tóth Imrere rohantak, megragadták és egy éppen közelben levő hídról a karfán keresztül az egy méter mély Szamosba dobták. Tóth Imre azonban a vízben magához jött, és kiúszott a partra. A Bálint István sérülése orvosi vélemény szerint nyolc hét alatt győgyul.

Mikor az eset a csendőrzárór tudomására jutott, a legények kijelentették, hogy nem tesznek feljelentést egymás ellen, egymás megbüntetését nem kívánják, mert az ügyet maguk között elintézték.

Kit milyen bűncselekmény gyanúja terhel! Ki ellen tehet a járőr feljelentést, ki ellen nem és miért?

Megfejtést csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadunk el. Határidő: augusztus 1. A legjobb megfejtést tuznádi Élthés Gyula dr. „Kihágások és felsőbírósi határozatok” című kétkötetes, értékes munkájával jutalmazzuk. A megfejtést az augusztus 1-i számunkban közöljük.

Megfejtés.

A folyó évi 12. számunkban „Egy kis fejtörő” címen közölt pályázatunkban foglalt feladat megoldása igen kedvező körülmények között, nevezetesen akkor, ha előfogatok, kerékpárosok, lovas emberek, gépkocsik kellő számban és azonnal, vagy igen rövid idő alatt rendelkezésre állának, többféleképpen is lehetséges lenne. Mivel azonban mindezekre egy kis községben nem lehet teljes bizonyossággal számítani, a biztos megoldásnak körülbelül csak egy módja van. Először is figyelembe veendő a távolságok. (Ezek megállapítása egyik célja volt a pályázatnak.) Néhány távolságot itt közlünk: Zamárdi—Buzád 10, Buzád—Vadasi csárda 2,5, Buzád—Jóházi vasútállomás 5, Vadasi csárda—Dalma 4, Vadasi csárda—Nánás 17,5, Nánás—Vadkert 17,5, Vadasi csárda—Tatár-laka 18,5 km. (mind körülbelül). Az adott helyzetben a járőrvezetőnek három feladatot kell megoldania és pedig:

1. Bogár Jánost a főtárgyalásra elővezetni;

PUCH és eredeti
STEYR WAFFENRAD
kerékpárok a csendőrség
részére legalkalmasabbak
PUCH MŰVEK RT. Budapest, VI., Lehel-u. 25.

Járőrszolgálatba vigyen magával Weiss Manfréd konzervet!

A konzervfákát, azok árait és megrendelési nyomtatványokat lásd „Csendőrségi Lapok” I. évi márc. 1., márc. 15. és máj 1. számokban, illetve azok mellékleteiben.

Weiss Manfréd Első Magy. Konzerv és Ércárgyár Rt. Bpest, IX., Máriássy-u. 1.

2. gondoskodni arról, hogy a vadasi csárdánál csendőr minél hamarabb jelen legyen, valamint, hogy a még esetleg életben levő sértett a községi előjáróság által mielőbb jegyzőkönyvileg kihallgattassék és

3. intézkedni, hogy a tettesek üldöztessenek.

Bogár Jánost a reggeli főtárgyalásra mindenképpen elő kell vezetni; ez csak a 4 óra 34 perckor induló vonattal lehetséges, mert a gyorsvonatot ilyen dolog miatt megállíttatni nem lehet és kérdéses is, hogy az állomásfőnök ezt megtenné-e; a 10 óra 45 perckor induló vonattal pedig elkésne a járőr, mert csak körülbelül 13 óra tájban érkezne meg a főtárgyalásra; ezt pedig addigra már bizonyosan elhalasztották. A vadasi csárdához legközelebb a dalmai őrs van; de leghamarább mégis csak maga a járőr érhet oda, mert Buzádtól a csárdához gyalog is elérhet fél óra alatt. A tettesek üldözése legjobban a környék őrsének a felriasztásával lehetséges. De táviró és távbeszélő 8 óra előtt nincsen. Küldöncökkel azért nem lehet a dolog jól és biztosan megoldani, mert igen kérdéses, hogy van-e rendelkezésre annyi lovas és kerékpáros küldönc, amennyire szükség volna és elérik-e azok az illető őrsöket olyan hamar, hogy azok a tetteseknek még útjukat állhassák; pedig, mivel a tettesek már jól egérutat nyerhettek, távoli őrsök értesítése is szükséges, így a vadkertié is, pedig az Buzádtól 37,5 km-re van. A vasúti táviró éjjel is működik; ezt a járőr a jöházai állomáson igénybe veheti. A 4 óra 34 perces vonatindulásig 2 óra 40 perctől 1 óra 54 perc idő van. Ha most Buzádon azonnal igénybe lehetne venni egy gépkocsit, akkor azt elküldhetné a járőrvezető a dalmai őrsre, ahonnan járőr jöhetne a gépkocsival a vadasi csárdához talán egy félóra alatt. Maga a járőr pedig Bogárral együtt elmenne a vadasi csárdához, ahová előbb érkezhetne, mint a dalmai járőr. Ennek megérkezése után az elővezető járőr ugyanazzal a gépkocsival a jöházai állomásra még úgy eljuthatna, hogy a vasúti táviróval való felriasztásról is gondoskodhatna. Ez így lehetséges volna, ha van Buzádon azonnal indulható gépkocsi és ha a dalmai őrsön van legénység, amely a gépkocsival eljöhethet.

A járőrvezető a biztos megoldási módot választja. Járőrtársától elvállalja, átadja neki az okmányokat és azt a félv (nem „darabka”) papírost, amelyre a Szut. 268. pontjában előírt parancsot ráírta, és útbaindítja Bogár Jánossal a jöházai vasúti állomásra, hogy onnan Székvárosba utazzon. Felírja neki azt a szöveget is, amelyet a vasúti táviróval kíván leadatni, és meghagyja neki, hogy kérje meg a szolgálatban levő vasúti tisztviselőt, hogy azt a jobbosi, csurgói, lángosi és vadkerti állomásokkal közölje a kéressel, hogy azok az illető őrsöket értesítsék. (A lángosi állomás a királyi őrsöt értesítse, a királyi őrs pedig a tarnócai őrsöt, mert az — bár távol esik, — mint lovas őrs az üldözésben eredményesen közreműködhetik.) A járőrtárs 20—25 perc múlva elindulhat. A járőrvezető közben már gondoskodott küldöncökről és egy előfogatról. Három

küldöncre van szüksége. Egy a zamárdi-i őrsöt hívja a vadasi csárdához, egy (lehetőleg kerékpáros) a nánási lovasőrsöt értesíti, egy pedig a dalmai őrsnek viszi a jelentést; ha hamarosan csak két (lovas vagy kerékpáros) küldönc volna keríthető, akkor azokat Dalmára és Nánásra kell küldeni. Ha ezzel az intézkedéssel végzett, akkor a járőrvezető az előfogattal, ha az még nem állott volna elő, akkor gyalog a vadasi csárdához siet.

Hogy a járőrvezető közben a jegyző, orvos, tanuk kirendeléséről is gondoskodik, azt rövidség okából nem tárgyaljuk, a helyszíni szemle megtartását sem. Az is másodrendű dolog, hogy a járőrtárs mellé adat-e polgári kísérőt és hogy maga mellé is vesz-e esetleg fegyveres polgárokat.

A fenti intézkedések eredménye körülbelül a következő. A járőrvezető a vadasi csárdánál lehet 3 óra 45 perc körül. Ugy 4 óra után ott lehet a dalmai őrs járőre is. Négy óra 30 percig a nánási őrs is értesítve lehet. Négy órára, vagy nem sokkal később elérheti a járőrtárs a jöházai állomást; 5 óra 30 percig valamennyi állomás megkaphatta a táviratot, legkésőbb 6 óra 30 percig már a vasúti táviró is értesítve lehetnek.

Huszonhét megfjéjtés érkezett be: *Auer János őrm.*, (Zalaszentő), *Bodó Gáspár tőr.*, (Dombrád), *Czeglédi Ignác tőr.*, (Zemplénagárd), *Enyedi András cs.*, (Fajszt), *Erdélyi Bálint őrm.* (Moson), *Gévai János tőr.*, (Bodajk), *Horváth János őrm.*, (Nádasdladány), *Horváth Lajos VI. tőr.*, (Celdömölk), *Hegedüs István őrm.* (Zemplénagárd), *Herbák Imre őrm.* (Peremartonyártelep), *Illés Dániel őrm.* (Vámosgyörk), *Jakab Bernát őrm.*, (Dombrád), *Kender Imre th.*, (Szank), *Magyar Miklós őrm.* (Mezőkövesd), *Makra Mihály tőr.* (Vámosgyörk), *Menyhárt István tőr.*, (Szombathely), *Molnár János th.* (Keszthely), *U. Nagy József th.* (Dombrád), *Orbán János th.*, (Vámosgyörk), *Szabados József őrm.*, (Pásztó), *Varga Balázs őrm.*, (Pécel), *Varga István II. th.*, (Celdömölk).

A legjobban átgondolt megfjéjtés *Szabados József őrmesteré (Pásztó)*, aki a vasúti távirót ugyan nem vette igénybe, de az üldözésre vonatkozó intézkedései és különösen következtetési dicséretet érdemelnek. A töltőtollat és ezüst irónt megnyerte.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

BÜTOR tartós, modern kivitelben, kényelmes részletfizetésre kapható:
KISIPARI TERMÉKEK BÜTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

FIREBUND KLISSE VILTHIMMEL-ÚTJA
TELEFON: 1.426-96.

Bútor leghosszabb részletre
legolcsóbban, legnagyobb választékban
NEMZETI BÜTORHÁZNÁL
Dohány-utca 39. és 46. szám (Klauzál-utca sarok)

A fényképezés nemcsak szórakozást nyújt, de a modern csendőr egyik fegyvere is! Még ma kérje a nagy képes árjegyzéket, fényképészeti, optikai és rádió cikkekről.

Hatschek és Farkas
fényképészeti, optikai és rádió szaküzlet
Budapest, IV., Károly-körút 28. sz.
VI., Andrássy-út 28. sz.
VII., Rákóczi-út 80. sz.

Szőnyegek, bútorok csendőrség részére
előleg nélküli részletfizetésre

Telefon:
271-77.

legolcsóbb áron.

Recamiék, sezlonok, sezlontakarók, ebédlő- és püszönyögek, vasbútorok, paplanok stb.

Vidékre értesítésre megbízottal küldünk

Központi Lakáshereendező Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

Az egész világon
legjobban bevált,
legelterjedtebb írógép a

REMINGTON